

ഭിക്ഷുവരാകിരോക്ത
അതേനാ എന്തവിദ്യേഭി.

තික්‍ෂුපාරිමොක්‍ෂ සමේනා ගණයිදීපනී.

පොතුපිල

සුරියබණ්ඩාර රාජමනනිඥරාමාධිපතීනෝ
සිරිසුභත සාසනවංසපාල ගණාවරිය
අරියවංසතිලක

මෙ ධා වී ති සස

පධාන

සංඝනායක ආචාර්ය භික්‍ෂු
තනු චේතරති පධානතන මුපගතසස
රතනජෝති තිසස ආචාර්ය භික්‍ෂු

සිසුහුතන

පසියාගල ගාමජේත

විමලරංසි තිසස යතිනා

ලේඛක දෙසාපගරණෙන පටිසංඛිතා.

ඇන්. ඇස්. ඩී. සිල්වා නාමකෙන

සොගතන

සම්මප්පකාස සන්තාලසෙ
මුද්‍රාපිතා

සමුද්‍රිත රිතිබ්‍රාහ්ම 2471.

දැන්වීමයි.

“භික්ෂුප්‍රාචිමොක්‍ෂය සහිත ගණකීදීපනිය” මේ නම් ප්‍රශංසා විනය ග්‍රන්ථය උපසංජන් භික්ෂුන්වහන්සේලාගේ හික්මීම සඳහා දෙශනාකර වදාල ප්‍රඥපති ප්‍රකාශිත ග්‍රන්ථයන් අතුරෙන් ප්‍රාධාන ග්‍රන්ථය භික්ෂු ප්‍රාචිමොක්‍ෂය වේ.

හෙද මිට පෙර භික්ෂුප්‍රාචිමොක්‍ෂය පමණක්ද භික්ෂු භික්ෂුණී ප්‍රාචිමොක්‍ෂවයද, ද්විදිත තමුත් භික්ෂුන් වහන්සේලාගේ උද්ග්‍රහණ ධාරණාදියට අත්‍යාවශ්‍ය වූ මෙම පොත්වහන්සේ සුලභකරලීම මැනවැයි වැටහුනෙන් භික්ෂුප්‍රාචිමොක්‍ෂයද එම ශැවපදයද එක පොතක් මෙන් මුද්‍රණයකිරීමෙන් පොත් දෙකකින් ලැබියහැකි විපුල ප්‍රයෝජනය එකකින්ම ගැණීමට පහසුවන සේ මෙසේ ප්‍රසිඬ කරන්ට යෙදුන බව ශාසනසථිති පූජිතවෑ නිවේදනය කරමහ.

නවද මෙහි වණියෝජකයන්ගේ ප්‍රමාදදියෙන් වූ දෙමයෙක් පෙනේනම් එය සුඛින් විසින් කරුණාවෙන් නිරවද්‍යකර සලකන්නවා.

මිට;

ඇන්. ඇස්. ඩී. හිල්වා

හික්කු පාර්ලිමේන්තුව.

ප්‍රබන්ධකරණ ප්‍රබන්ධකාවක.

— x —

නිමෝගය

හඟවනෝ අරහනෝ සමෝගවුබය.

— o —

සුභාතු මෙ හනෙහි සබ්බසා යදි සබ්බසා පනතක
ලලං අහං ආයසමනනං ඉන්ද්‍රානාමං විනයං ප්‍රචේ
ය්‍යං—සුභාතු මෙ හනෙහි සබ්බසා යදි සබ්බසා ප
නතකලලං අහං ඉන්ද්‍රානාමෙන විනයං දුට්ඨා වි
සංචේය්‍යං—

සමමජ්ඣි පදිපොච උදකං ආසනෙන ව

උපොසථස්ස එතාති ප්‍රබන්ධකරණනති වුට්ඨි—

ඕකාස—සමමජ්ඣි. සමමජ්ඣනකරණඤ්ච, පදිපො
ච, පදිපඋජ්ඣඤ්ච, (ඉදාති සුරියාලොකස්ස අභිතා
ය පදිපකිට්ඨා නන්ති) උදකං ආසනෙන ව, ආසනෙ
න සහ පානියපරිභොජනිය උදකට්ඨපනඤ්ච, උපො
සථස්ස එතාති ප්‍රබන්ධකරණනති වුට්ඨි, එතාති, ව
නනාරි වහ්නාති සමමජ්ඣනකරණාදිති සබ්බසන්තිපා
න නො පද්ම. කතතබ්බතතා උපොසථස්ස උපොස
ථකමමස්ස ප්‍රබන්ධකරණනති වුට්ඨි ප්‍රබන්ධකරණනති
අකබ්බතාති—

ජන්දපාරිසුද්ධි උතුකකානං හික්කුගණනා ව ඔවාදෙ
උපොසථස්ස එතාති ප්‍රබන්ධකරණනති වුට්ඨි.

ජන්දපාරිසුද්ධි, ජන්දරහානං හික්කුනං ජන්දපා
රිසුද්ධි ආහරණංව; (ඉධනන්ති, උතුකකානං, හෙම
නනාදිනං තිශ්ණං උතුනං එතතකං අතිකතතතං එ
තතකං අවිදිට්ඨානන්ති එවං උතු ආවිකකතං, උතුනිධ

පන සාසනෙ හෙමන්ත ගිව්හ වසානානං වසෙන නි
 ණි ගොනති (අයං හෙමන්ත උතුරුසමිං උතුරුති අට්ඨ
 උපොසථා ඉමිනා පකෙබ්බ ඵකො උපොසථො සමප
 තෙතා ඵකො උපොසථො අනිකිකන්තො ඡ උපො
 සථා අවසිට්ඨා), භික්ඛුගණනාව, ඉමසමිං උපොසථ
 යෙහ සන්තිපතිතානං භික්ඛුනං ගණනා (ඵත්තනං)
 භික්ඛු ගොනති, ඔවාදෙ, භික්ඛුණිනං ඔවාදෙ දුත
 බෙබ්බා; (ඉදුති පන තාසං නත්තිතාය සො ව ඔවාදෙ ඉ
 ඛි තස්මි), උපොසථස්ස ඵතානි පුබ්බකිච්චනති වුච්ච
 තී, ඵතානි පඤ්චකමමාති ඡද්දගරණාදිති පාතිමො
 ක්ඛු දොසනො පස්මිං සත්තබ්බන්තා උපොසථස්ස
 උපොසථකමස්ස පුබ්බකිච්චනති වුච්චති පුබ්බකි
 චමානිති අකමානාති.

උපොසථො යාවතිකා ව භික්ඛු

කමමප්පන්නා සභාගාපතනියො ව,

න විජ්ජනති වජ්ජනියා ව පුග්ගලා

තස්මිං න ගොනති පත්තකලලනති වුච්චති.

උපොසථො, නිසු උපොසථදිවසෙසු වාතුදුසි
 පණණරසි සාමග්ගිසු අජ්ජුපොසථො පණණරසො,
 යාවතිකා ව භික්ඛු කමමප්පන්නා, සත්තකා භික්ඛු
 තස්ස උපොසථකමස්ස පත්තා සුත්තා අනුරූපා ස
 බ්බනතිමෙන පරිචේදෙන වත්තාරො භික්ඛු පකත
 තතා සබ්බෙතඤ්ඤකම්පනා තෙ ව බො හත්ථපාසං අවි
 ජ්ජිතා ඵකසීමායං සීතා; සභාගාපතනියො ව න වි
 ජ්ජනති, විකාලභොජනාදි විජ්ජසභාගාපතනියො ව
 න විජ්ජනති, වජ්ජනියා ව පුග්ගලා තස්මිං න ගොනති,
 ගහට්ඨපණ්ණිකාදයො ඵකවිසති වජ්ජනිය පුග්ගලා
 හත්ථපාසනො බ්බිකරණවසෙන වජ්ජනබ්බා තස්මි,
 න ගොනති a පත්තකලලනති වුච්චති, සබ්බස්ස උපො

a කමමකාලෙ ඉධ න ගොනතිති වත්තුමපි වට්ටති

සමකමමං ඉමේහි චතුති ලකිණෙනි සංඛ්‍යාතිතං ප
ත්තකලලනාති චුචමති පත්තකාලවත්තනනාති අකමා
නං—පුබ්බකරණපුබ්බකිච්චාති සමාපෙත්වා දෙසි
තාපතතිකස්ස සමග්ගස්ස භික්ඛුසංඝස්ස අනුමතියා
පාතිමොක්ඛං^a උද්දිසිතුං ආරාධනං කරොමි.

සුඤ්ඤානං මේ භගෙන සංඛ්‍යාඅර්ථප්‍රපාසජ්ජා පණ්ණ
රසො යදි සංඝස්ස පත්තකලලං, සංඛ්‍යා උපොසථං
කරෙය්‍ය, පාතිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍ය.

කිං සංඝස්ස පුබ්බකිච්චං? පාරිසුද්ධිං ආයස්මනෙනා ආ
රොවෙථ පාතිමොක්ඛං උද්දිසිස්සාමි තං සංඛ්‍යා ච ස
ත්තා සාධුකං සුඤ්ඤාම මිනසි කරොමි යස්ස සියා ආ
පතති සො ආචිකරෙය්‍ය අසන්තියා ආපතතියා තුණ්ඤී
භවිතබ්බං තුණ්ඤීභාවෙන ඛො පනායස්මනෙන පරි
සුඛාති වෙදිස්සාමි යථා ඛො පන පච්චෙකපුට්ඨස්ස
චෙය්‍යාකරණං හොති ඵච්චෙවං ඵචරුපාය පරිසාය
යාච තතියං අනුසාවිතං හොති, යො පන භික්ඛු යාච
තතියං අනුසාවිතමානෙ සරමානො සන්තිං ආපතතිං
නාවිකරෙය්‍ය සමපජානමුසාවාදස්ස නොති සමපජාන
මුසාවාදො ඛො පනායස්මනෙනා අනතරාසිකො
ධම්මො චුතෙනා භගවතා තස්මා සරමානෙන භික්ඛු
නා ආපනෙනා විසුඛාපෙකෙඛන^b සන්ති ආපතති ආ
චිකාතබ්බා ආචිකතාතිස්ස ඵාසු හොති.

උද්දිට්ඨං ඛො ආයස්මනෙනා නිදානං තත්ථායස්මනෙන
පුච්ඡාමි කච්චිත්ථ පරිසුඛා? දුතියමි පුච්ඡාමි කච්චිත්ථ
පරිසුඛා? තතියමි පුච්ඡාමි කච්චිත්ථ පරිසුඛා? පරිසු
ඛෙත්ථායස්මනෙනා තස්මා තුණ්ඤී උච්චෙතං ධාර
යාමි ඉති.

නිදානුදෙද්දොසො

^a පාරිමොක්ඛනාති=සංඝාමි

^b විසුඛාපෙකෙඛන-සංඝාම. විසුඛාපෙකෙඛන-ලී

තත්‍රීමේ වතහරෝ පාරාජිකා ධම්මා උදෙසා ආශ වන්නී.

1 යො පන භික්ඛු භික්ඛුනං සික්ඛාසාජ්චසමාප නොනා සික්ඛං අපච්චකාය දුබ්බලාං අනාවිකතා මේථුනං ධම්මං පතිසෙවෙය්‍ය අත්තමසො තිරච්ඡා නගතායපි පාරාජිකො හොති අසංවාසො.

2 යො පන භික්ඛු ගාමා වා අරඤ්ඤා වා අදින්නං ථෙ ය්‍යසඛාතං ආදිසෙය්‍ය යථාරූපෙ අදින්නාදුතෙ රා ජාතො වොරං ගාහතා හතෙය්‍යං වා බන්ධෙය්‍යං වා පබ්බාපෙය්‍යං වා වොරොසි බාලොසි මුලොහාසි ථෙ නොසිති තථාරූපං භික්ඛු අදින්නං ආදිසමානො අ යමපි පාරාජිකො හොති අසංවාසො.

3 යො පන භික්ඛු සඤ්චිච්ච මනුස්සවිග්ගහං ජිවිතා වොරොපෙය්‍ය සත්තාරකං වාසස පරියෙසෙය්‍ය ම රණවණණං වා සංවණණෙය්‍ය මරණෙය්‍ය වා සමාදපෙ ය්‍ය අමො පුරිස කිං තුගතිමිතා පාපකෙන දුජ්ජි ථෙතන මතනො ජිවිතා සෙය්‍යොති ඉති විතතමනො විතත සංකපෙපා අනෙක පරියායෙන මරණවණණං වා සංවණණෙය්‍ය මරණෙය්‍ය වා සමාදපෙය්‍ය අයමපි පාරාජිකො හොති අසංවාසො.

4 යො පන භික්ඛු අනභිජානං උත්තරිමනුස්සධම්මං අනතුපනාසිකං අලමරියඤ්ඤාදස්සනං සමුද්වරෙ ය්‍ය ඉති ජානාමි ඉති පසසාමිති, තතො අපරෙත සම යෙන සමනුග්ගාතියමානො වා අසමනුග්ගාතියමා නො වා ආපනොනා විසුචාපෙකෙඛා ඵලං වදෙය්‍ය අ ජානමෙවං ආවුසො අවචං ජානාමි අපසසං පසසාමි තුව්ඡං මුසා විලපිතති අඤ්ඤාත්‍ර අධිමානා අයමපි පා රාජිකො හොති අසංවාසො.

උද්දිට්ඨා බො අයසමනොනා වතහරෝ පාරාජිකා ධම්මා යෙසං භික්ඛු අඤ්ඤාතරං වා අඤ්ඤාතරං වා අ

පර්ජනා න ලහති භික්ෂුහි සද්ධිං සංවාසං යථා පුරෙ තථා පච්ඡා පාරාජිකො හොති අසංවාසො.

තත්ථායසමනො පුච්ඡාමි කච්චිත්ථ පරිසුඛා? දුතිය ටපි පුච්ඡාමි කච්චිත්ථ පරිසුඛා? තතියමපි පුච්ඡාමි කච්චිත්ථ පරිසුඛා? පරිසුඛෙත්ථා යසමනො තයමා තුණ්ඨි එවමෙතං ධාරයමි ඉති.

පාරාජිකුපද්දසො නිබ්බින්නො.

— 000 —

(උද්දිට්ඨං ඛො ආයසමනො නිදුතං උද්දිට්ඨා චතො රො පරාජිකා ධම්මා සුතා ඛො පනායසමනෙති තෙරස සංඝාදිසෙසා ධම්මා චෙඅනියතා ධම්මා තිංස නිස්සගගියා පාචිතනිඤා ධම්මා චෙනවුති පාචිතනියා ධම්මා චතතරො පාටිදෙසනියා ධම්මා පඤ්චසන්නති සෙබ්බියා ධම්මා සත්ත අභිනරණ ඤමථා ධම්මා එත්තකං තස්ස භගවතො සුත්තාගතං සුත්තපරිඤාපහනං අනුබ්බමාසං උද්දසං ආගච්ඡති තස්ස සබ්බෙතෙව සමගගති සමොදමානෙති අවිච්ඡිදමානෙති සික්ඛිත බ්බන්ති.)

ඉමෙ ඛො පනායසමනො තෙරස සංඝාදිසෙසා ධම්මා උද්දසං ආගච්ඡන්ති

1 සඤ්චතතිකා සුත්තවිසඨි අඤ්ඤානු සුපිනහතා සංඝාදිසෙසො.

2 යො පත භික්ෂු ඔතිණ්ණො විපරිණතෙන විතොන මාතුගාමෙන සද්ධිං කායසංසග්ගං සමාප ජ්ජය්‍ය ගන්ථගාගං වා චෙණ්ණිගාගං වා අඤ්ඤාතරස්ස වා අඤ්ඤාතරස්ස වා අබගස්ස පරාමසතං සංඝාදිසෙසො.

3 යො පත භික්ෂු ඔතිණ්ණො විපරිණතෙන විතොන මාතුගාමං දුට්ඨුලාහි වාචාහි ඔගාසෙය්‍ය යථා තං සුචා සුචතීං මෙදුනුපසංහිතාහි සංඝාදිසෙසො.

4 යො පන භික්ඛු ඔතිණ්ණො විපරිණතෙන වි
තෙතන මාතුගාමිසස සනතිකෙ අත්තකාමපාරි වරි
යාය චණ්ණං භාසෙය්‍ය එතදග්ගං භගිනි පාරිවරියා
නං සා මාදිසං සීලවත්තං කල්‍යාණධම්මං බ්‍රහ්මචාරිං
එතෙනා ධම්මෙන පරිවරොයාති මෙජ්ඣිමසංභිතෙ
න සඛිකාදිසෙසො.

5 යො පන භික්ඛු සඤ්ඤාරිතතං සමාපජේය්‍ය ඉන්ද්‍රියා
වා පුරිසමතිං පුරිසස්ස වා ඉන්ද්‍රියමතිං ජායතනතෙ
වා ජාරතනතෙ වා අනතමසො තංඛණිකායපි සං
සාදිසෙසො.

6 සඤ්ඤාචිකාය පන භික්ඛුනා කුටිං කාරයමානෙන
අස්සාමිකං අත්තුද්දෙසං පමාණිකා කාරෙතබ්බා
තත්‍රිදං පමාණං දිස්සෙසො වාදස විදුන්දියො සුගතවිදු
න්දියා භිරියං සත්තත්තරා භික්ඛු අභිනෙතබ්බා ච
ච්ඡදෙසනාය තෙහි භික්ඛුති චච්ඡං දෙසෙතබ්බං අ
නාරමං සපරික්කමනං සාරමො වෙ භික්ඛු චච්ඡ
සම් අපරික්කමනෙ සඤ්ඤාචිකාය කුටිං කාරෙය්‍ය භි
ක්ඛු වා අනභිනෙය්‍ය චච්ඡදෙසනාය පමාණං වා අ
තික්කාමෙය්‍ය සඛිකාදිසෙසො.

7 මහලලකමපන භික්ඛුනා විහාරං කාරයමානෙ
න සස්සාමිකං අත්තුද්දෙසං භික්ඛු අභිනෙතබ්බා ච
ච්ඡදෙසනාය තෙහි භික්ඛුති චච්ඡං දෙසෙතබ්බං අ
නාරමං සපරික්කමනං සාරමො වෙ භික්ඛු චච්ඡ
සම් අපරික්කමනෙ මහලලකං විහාරං කාරෙය්‍ය භි
ක්ඛු වා අනභිනෙය්‍ය චච්ඡදෙසනාය සඛිකාදිසෙසො.

8 යො පන භික්ඛු භික්ඛුං දුට්ඨා දෙසො දප්පති
තො අමුලකෙන පාරාජිකෙන ධම්මෙන අනුඤ්ඤ
ය්‍ය අප්පචනාම නං ඉමමො බ්‍රහ්මවරියා වාචෙය්‍ය
නති, තතො අපරෙත සමයෙන සමනුග්ගාතියමා
නො වා අසමනුග්ගාතියමානො වා අමුලකඤ්ඤව

තා අධිකරණං හොති භික්ඛු ව දෙසා පඨිට්ඨාති සංඝාදිසෙසො.

9 යො පන භික්ඛු භික්ඛුං දුට්ඨා දෙසො අප්පති තො අඤ්ඤාභාගියස්ස අධිකරණස්ස භික්ඛු දෙසං ලෙස මත්තං උපාදය පාරාජිකෙන ධම්මෙන අනුදිං සෙය්‍ය අප්පවනාමි තං ඉමං වහා ඩුග්ගිවරියා වාචෙ ය්‍යන්ති තතො අපරෙන සමයෙන සමනුයාතිය මානො වා අසමනුයාතියමානො වා අඤ්ඤාභාගිය ඤේවි ව තං අධිකරණං හොති කොපි දෙසො ලෙස මත්තො උපාදිනො භික්ඛු ව දෙසා පඨිට්ඨාති සංඝාදිසෙසො.

10 යො පන භික්ඛු සමග්ගස්ස සංඝස්ස හෙදාය පරකකමෙය්‍ය හෙදනසංවත්තනිකං වා අධිකරණං සමාදාය පග්ගය්‍ය තිට්ඨෙය්‍ය සො භික්ඛු භික්ඛුහි ඵව මිස්ස වචනීයො මා ආයස්මා සමග්ගස්ස සංඝස්ස හෙදාය පරකකමි හෙදනසංවත්තනිකං වා අධිකරණං සමාදාය පග්ගය්‍ය අට්ඨාසි සමෙතායස්මා සංඝෙන සමග්ගාති සංඝස්ස සම්මොදමානො අවිච්ඡිදමානො ඵකුද්දෙසො ඵාසු විහරතීති ඵවඤ්ච සො භික්ඛු භික්ඛුහි වුට්ඨමානො තථෙව පග්ගාණ්ණය්‍ය සො භික්ඛු භික්ඛුහි යාව තතියං සමනුගාසිතඤ්චො තස්ස පටිනිස්සග්ගාය යාව තතියඤ්ච සමනුගාසිය මානො තං පටිනිස්සප්පය්‍ය ඉවෙවනං කුසලං නො වෙ පටිනිස්සප්පය්‍ය සංඝාදිසෙසො.

11 නසෙසව ඛො පන භික්ඛුස්ස භික්ඛු හොනති අනු වත්තනා වග්ගවාදකාථකො වා වෙ උං තයො වා තෙ ඵං වදෙය්‍යං මා ආයස්මනො ඵතං භික්ඛුං කීඤ්චි අවචුක්ඛ ධම්මොවාදි වෙ සො භික්ඛු විනායමාදිවෙ සොභික්ඛු අමාකඤ්ච සොභික්ඛු ඡන්දඤ්ච රුචිඤ්ච ආදාය වොගරති ජානාති නො භාසති අමාකමෙව

තං ඛම්හිති තෙ භික්ඛු භික්ඛුහි එවමස්ස වචනියා මා ආයසමනෙතා එවං අවච්ඡන් න වෙ සො භික්ඛු ඛම්මවාදි න වෙ සො භික්ඛු විනයවාදි මා ආයසමනතා තම්පි සංඝසෙඤ්ජරුච්ඡන් සමෙතායසමනතානං සංඝෙසන සමග්ගො හි සංඝො සම්මොදමානො අවිච්ඡදමානො එකුද්දෙසො එංසු විහරතිති එවඤ්ච තෙ භික්ඛු භික්ඛුහි චූළචමානා තප්ථව පගගණ්ණහංසු තෙ භික්ඛු භික්ඛුහි යාව තතියං සමනුභාසිතඛො තස්ස පටිතිස්සග්ගාය යාව තතියඤ්ච සමනුභාසිය මානා ඩං පටිතිස්සජ්ජයස්සං ඉච්චෙතං කුසලං නො වෙ පටිතිස්සජ්ජයස්සං සංඝාදිසෙසො.

12 භික්ඛු පතෙව දුබ්බවජාතිකො හොති උද්දෙස පටිසාපනොසු සික්ඛාපදෙසු භික්ඛුහි සහධම්මිකං චූළචමානො අනාතං අවච්ඡන්සං කරොති මා මං ආයසමනෙතා කිඤ්චි අවච්ඡන් කලාණං වා පාපකං වා අහවපායසමනෙතා න කිචි චක්ඛාමි කලාණං වා පාපකං වා විරමථායසමනෙතා මම වචනායාති සො භික්ඛු භික්ඛුහි එවමස්ස වචනියො මා ආයසමා අනාතං අවච්ඡන්සං අකාසි වචනියමෙව ආයසමා අනාතං කරොතු ආයසමාපි භික්ඛු චදෙතු සහ ඛම්මෙත භික්ඛුපි ආයසමනං චක්ඛන්ති සහ ඛම්මෙත එවං සංවධාති තස්ස හගවතො පටිසායදිදං අඤ්ඤමඤ්ඤ වචනෙත අඤ්ඤමඤ්ඤ චූළාපනෙතාති එවඤ්ච සො භික්ඛු භික්ඛුහි චූළචමානො තප්ථව පගගණ්ණහංසු සො භික්ඛු භික්ඛුහි යාව තතියං සමනු භාසිතඛො තස්ස පටිතිස්සග්ගාය යාව තතියඤ්ච සමනුභාසියමානො තං පටිතිස්සජ්ජයස්සං ඉච්චෙතං කුසලං නො වෙ පටිතිස්සජ්ජයස්සං සංඝාදිසෙසො.

18 හිකුටු පතෙව අඤ්ඤතරං භාදිං වා නිගමිං වා උපනිස්සාය විහරති කුලදුස්සකො පාපසමාවාරො තස්ස පාපකාසමාවාරා දිස්සන්ති වෙව සුය්‍යන්ති ව කුලාති ව තෙන දුට්ඨාති දිස්සන්තිවෙව සුය්‍යන්ති ව සො හිකුටු හිකුටුහි එවමස්ස වචනියො ආයස්මා බො කුලදුස්සකො පාප සමාවාරො ආයස්මතො බො පාපකා සමාවාරා දිස්සන්ති වෙව සුය්‍යන්ති ව කුලාති වායස්මතා දුට්ඨාති දිස්සන්ති වෙව සුය්‍යන්ති ව පක්ක මතායස්මා ඉමම්හා ආවාසා අලනෙන ඉධවාසෙ නාති එවඤ්ච සො හිකුටු හිකුටුහි චුළචමානො තෙ හිකුටු එවං වදෙය්‍ය ඡන්දගාමිනො ච හිකුටු දෙසගා මිනො ච හිකුටු මොහගාමිනො ච හිකුටු භයගා මිනො ච හිකුටු තාදිසිකාය ආපත්තියා එකච්චං පබ්බාපේන්ති එකච්චං න පබ්බාපේන්තීති, සො හිකුටු හිකුටුහි එවමස්ස වචනියො මා ආයස්මා එවං අවච න ච හිකුටු ඡන්දගාමි නො නච හිකුටු දෙසගා මිනො නච හිකුටු මොහ ගාමිනො න ච හිකුටු භය ගාමිනො ආයස්මා බො කුලදුස්සකො පාපසමාවාරො ආයස්මතො බො පාපකාසමාවාරා දිස්සන්ති වෙව සුය්‍යන්ති ව කුලාති වා යස්මතා දුට්ඨාති දිස්සන්ති වෙව සුය්‍යන්තිව පක්කමතායස්මා ඉමම්හා ආවාසා අලනෙන ඉධවාසෙ නාති එවඤ්ච සො හිකුටු හිකුටුහි චුළචමානො තථෙව පගගණෙනය්‍ය සො හිකුටු හිකුටුහි යාවතන්තං සමනුභාසිතබ්බො තස්ස පටිති ස්සග්ගාය යාව තන්තං චෙ සමනුභාසියමානො තං පටිතිස්සපේජය්‍ය ඉච්චවතං කුසලං නො චෙ පටි තිස්සපේජය්‍ය සබ්බාදිසෙසො.

උද්දිට්ඨා බො ආයස්මනෙතා තෙරස සබ්බාදි සෙසා ධම්මා, නච පඤ්ඤාපත්තිකා, චත්තාරො යාව තන්තං කා, යෙසං හිකුටු අඤ්ඤතරං වා අඤ්ඤතරං වා ආපජ්ජිති, යාවතිහං ජානං පටිච්ඡාදෙති තාවතිහං

තන හිකුනා අකාමා පරිවර්තබ්ධං පරිවුත්ත පරි
වාසෙන හිකුනා උපාරිං ඡාරතනං හිකුනු මාන
තතාය පටිපජ්ජනබ්ධං විණ්ණමානතෙනා හිකුනු
ගත් සියා විසයගණො හිකුනුසබ්බො තත් සො
හිකුනු අබ්බතබ්බො එකෙනපි වෙ උගතො ඉවිසති
ගණො හිකුනුසබ්බො තං හිකුනුං අබ්බතාය සො ච
හිකුනු අනබ්බතො හෙ ච හිකුනු ගාරයා අයං
තත් සාමිපි.

තත්තායසමහෙන පුච්ඡාමි කව්ච්ඡ පරිසුඛා ? දුතී
යමපි පුච්ඡාමි කව්ච්ඡ පරිසුඛා ? තතීයමපි පුච්ඡාමි
කව්ච්ඡ පරිසුඛා ? පරිසුඛත්තා යසමහෙනා තසමා
තුණ්ඨි එවමෙතං ධාරයාමි, ඉති.

සබ්බාදිසෙසුද්දසො නිවසිතො.

ඉමෙ ඛො පනා යසෙමහෙනා වෙ අනියතා ධම්මා
උද්දෙසං ආගව්ජන්ති.

1 යො පන හිකුනු මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො
එකාය රහො පටිවර්ජනෙන ආසනෙ අලංකමමතියෙ
නිසජ්ජං කප්පෙය්‍ය තමෙනං සබ්බෙය්‍යවච්ඡා උපා
සිකා දිස්වා තිණ්ණං ධම්මානං අඤ්ඤානරෙන
වදෙය්‍ය පාරාජිකෙන වා සබ්බාදිසෙසෙන වා පාචි
තතියෙන වා නිසජ්ජං හිකුනු පටිජානමානො
තිණ්ණං ධම්මානං අඤ්ඤානරෙන කාරෙනබ්බො
පාරාජිකෙන වා සබ්බාදිසෙසෙන වා පාචිතතියෙන
වා භයන වා සා සබ්බෙය්‍ය වච්ඡා උපාසිකා වදෙය්‍ය
තෙන සො හිකුනු කාරෙනබ්බො අයං ධම්මො
අනියතො.

2 ත හෙව ඛො පන පටිවර්ජනං ආසනං භොති
නාලං කමමතියං අලඤ්ච ඛො භොති මාතුගාමං දුඤ්ඤා
ලාභි වාචාහි ඔහාසිතුං යො පන හිකුනු නපාරුපෙ
ආසනෙ මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො
නිසජ්ජං කප්පෙය්‍ය තමෙනං සබ්බෙය්‍යවච්ඡා උපා

සිතා දිසා මිනනං ධම්මානං අසුසුතරෙන විදෙය්‍ය
සඬ්ඛාදිසෙසෙන වා පාවිත්තයෙන වා නිසජ්ජං
භික්ඛු පටිජානමානො මිනනං ධම්මානං අසුසුත
රෙන කාරෙතබ්බො සඬ්ඛාදිසෙසෙන වා පාවිත්ත
යෙන වා යෙන වා සා සබ්බෙය්‍යවච්ඡා උපාසිතා
විදෙය්‍ය තෙන සො භික්ඛු කාරෙතබ්බො අයමි
ධම්මො අනිගතො.

උද්දිට්ඨා බො ආයස්මන්තො ටො අනිගතා ධම්මා
නන්දායස්මන්තො පුච්ඡාමි කච්චිත්ථ පරිපුඛා ? දුතී
යමි පුච්ඡාමි කච්චිත්ථ පරිපුඛා ? තතීයමි පුච්ඡාමි
කච්චිත්ථ පරිපුඛා ? පරිපුඛෙත්ථා යස්මන්තො තස්මා
තුණ්හි ඵවමෙතා ධාරයාමි, ඉති.

අනිගතූදෙය්‍යා නිබ්බූතො.

ඉමෙ බො පනායස්මන්තො තිංස නිස්සග්ගිඤ්ඤා
පාවිත්තියා ධම්මා උදෙසං ආගච්ඡන්ති.

1 නිවසිතවිවරස්මිං පන භික්ඛුනා උබ්භතස්මිං
කසීනෙ දසාහපරමං අභිරෙකවිවරං ධාරෙතබ්බං
තං අභිකතාමයතො නිස්සග්ගියං පාවිත්තියං.

2 නිවසිතවිවරස්මිං පන භික්ඛුනා උබ්භතස්මිං
කසීනෙ ඵකරතතීමි වෙ භික්ඛු නිව්චරෙන විප්පව
සෙය්‍ය අසුසුත්ථ භික්ඛුසමමුඤ්ඤා නිස්සග්ගියං
පාවිත්තියං.

3 නිවසිතවිවරස්මිං පන භික්ඛුනා උබ්භතස්මිං
කසීනෙ භික්ඛුනො පනෙව අකාලවිවරං උප්පජ්ජෙ
ය්‍ය ආකඤ්චමානෙන භික්ඛුනා පටිග්ගහෙතබ්බං
පටිග්ගහෙත්ථා බිප්පමෙව කාරෙතබ්බං නො වස්ස
පාරි පුරි මාස පරමනෙතන භික්ඛුනා තං විවරං
නිකඛිපිතබ්බං උතස්ස පාරිපුරියා සතියා පච්චා

a නිවසිත විවරස්මිං-සාම

b භික්ඛුසමමුඤ්ඤා නිපි පඨො

සමපතො”ති සිකං පරිපුරෙහොතො සාජ්ච
 අවිතික්කමිහොතො භුචා තද්දහං උපගතො”ති
 අපො කඛා-යො තං අජ්ඣාපජ්ජති තං පරාජෙති
 තස්ස පරාජ්ඣො”ති වුවචති-ටිකා කඛා- සෙය්‍යං
 පිණ්ඩස්ස පඤ්චකං ටිකා-උද්දොං බොඥායසමතො
 නිද්දං ත්‍යා’දිවචනං නිද්දතාවසාතෙ ත උපලබ්භති
 තං ච උද්දෙසස්සාලෙ වත්තබ්බවචනමෙව.

නිද්දනගණනීදිපති සමතො.

තත්‍ර “පාතිමොක්ඛං උද්දිසිස්සාමි”ති එවං වුත්ත පා
 තිමොක්ඛෙ වත්තාරො පාරාජිකා නාම ඉමෙ ධම්මා
 ආපතති යො උද්දෙසං සරුපෙන උද්දිසිතබ්බතං
 ආගච්ඡන්ති, යොපන රස්සදීඝාදිනා ලිඛිතගෙදෙන
 යොකොච්ඡි තිකුචු, භිකුචුනං සිකංසාජ්ච සමාප
 තො සිකං අධිසීලසිකං අපච්චකංය අතික්කි
 පිචා දුබ්බලං තස්මිං සාජ්චෙ දුබ්බලභාවං අනා
 විකචා අපකාසෙචා මෙජ්ජනං ධම්මං යාචපරික්ඛා
 නෙන සදිසානං උභින්නං ජනානං ධම්මං අජ්ඣා
 වාරං පතිසෙවෙය්‍ය, අත්තමසො සබ්බන්ති මෙන ස
 බ්බාසං ඉත්තිනං අනතිමෙන පරිචේදෙන තිරච්ඡා
 නගතායපි පටිසංකිචසෙන තිරච්ඡානෙසු ගතාය
 උප්පන්නාය ඉත්තියා මෙජ්ජනං ධම්මං සෙවෙය්‍ය,
 එසො පුග්ගලො පාරාජිකො සාසනතො පරාජයං
 ආපගොතො අසංචාසො හොති”ති යොජනා.

“භිකුචුනන්ති පදං සිකං”ති පදෙ සම්මතො, සි
 ක්කිතබ්බන්ති=සිකං. අධිසීලසිකං සංඛාතපාති
 මොක්ඛ සංවරසීලං, සහජ්චන්ති එත්ථාති සාජ්චං,
 භගවතා පඤ්ඤානං සිකංපදං, “ගදනුත්තා” දිනා
 සාදෙසො, සිකංවසාජ්චංව සිකංසාජ්චං, සිකං
 සාජ්චසමාපතො”ති සිකං-පෙ=පතො=‘තත්ති

බලං එතස්ස භික්ඛුනො”ති=දුබ්බලො; දුබ්බලස්ස භාවො=දුබ්බලං; රාගපරික්ඛානෙන සද්දසභාවා පතති යා මිට්ඨානං අයනති=මෙට්ඨනො—නරාගා ත්‍යාදිනා ණො, “තිර්ච්ඡානනගායා”ති පදං පනිතො මෙය්‍යා”ති පදෙ ආධාරො; අපි සද්දො සමනා වන තො; සාසනතො පරාජෙතිති=පාරාජිකො තෙසු වුභිති ආදිනා උපසංගස්ස වුභිවෙව තතාරස්ස තතාරොව; සහවසනති එතොත්=සංවාසො එතකමවා දිසංවාසො සො තෙනසසිං තතීති=අයංවාසො; දෙවතායං පන සනතිකෙ අතිබිප්පං ජානනභාවෙන “දෙවතා නාම මහාසංඤ්ඤා තිගෙතුක පටිසංකිතා බිප්පං ජානනති; විතතඤ්චනාමෙතං ලුහුපරිවතති, තස්මා විතතලුහුකස්ස පුග්ගලස්ස විතතවසෙනෙව අතිබිප්පං විනාසො මාඅගොපීති දෙවතායං සනති කෙ සිකඛා පච්චකඛානං පටිකඛිපි”ති—විතයත්ථ මඤ්ජුසානාම කඛිඛා විතරණීටිකා.

“සිකඛා දෙවතායං පන සනතිකෙ පච්චකඛා නාපි බිප්පං ජානනභාවෙන අපච්චකඛානා ගොතීති යොජනා—“පුග්ගලස්සා”ති භික්ඛුස්ස; විනාසොති භික්ඛුභාවස්ස විනාසො ඉති, තස්මා “දෙවතායං සනතිකෙත්‍යා” දිනා අතිබිප්පං ජානනතස්ස මනුස්සස්ස සනතිකෙ සිකඛා පච්චකඛානං න පටිකඛිතනනති මනොවාරෙ ආපතතිනාම තතී-ඉදං යෙභුග්‍යවසෙ න වුතතං “උපතිකඛිතතසාදියනාදිසු ආපතතිසමො වතොති දදංබ්බන්ති”-කංඛා විතරණීටිකා.

ඉදංව වචනං විතෙතන සාදියනමෙව අපෙකඛි ක්වා වුතතං, මනොවාරෙ ආපතති යා වුඛිතො උප්පතතිවසෙන වුතතං, “තස්මා ජාතරූපරජතුග්ගගණ සිකඛා පදස්ස—ථිතායං—සමෙපන නායවාචාති

මේ ආවුණෝ විවර්ණා'ති-විකෘතිකවනතුං වොදය
මානෝ සාරයමානෝ තං විවරං අභිනිප්පාදෙය්‍ය
ඉවෙවහං කුසලං නො වෙ අභිනිප්පාදෙය්‍ය වතුකව
නතුං පඤ්චකවනතුං ඡකවනතුං පරමං තුණ්හි
භූතෙන උද්දිස්ස සාතබ්බං වතුකවනතුං පඤ්චකව
නතුං ඡකවනතුං පරමං තුණ්හිභූතො උද්දිස්ස නිට්ඨ
මානෝ තං විවරං අභිනිප්පාදෙය්‍ය ඉවෙවහං කුසලං
නො වෙ අභිනිප්පාදෙය්‍ය තනො වෙ උත්තරිං වාය
ම මානෝ තං විවරං අභිනිප්පාදෙය්‍ය නිස්සග්ගියං
පාවිතතියං,

තො වෙ අභිනිප්පාදෙය්‍ය යතස්ස විවර වෙනාප
ප්‍යාං ආහතං තත්ථ සාමං වා ගතතබ්බං දුතො වා
පායෙතබ්බො යං බො භූමෙහ ආයස්මන්තො භික්ඛුං
උද්දිස්ස විවරවෙනාපනතං පටිණිත්තං තං තස්ස
භික්ඛුනො කිසුචි අත්ථං අනුභොගි සුඤ්ඤාතො යස්ම
තො සතං මා වො සකං විතස්සා'ති-අයං තත්ථ
සාමිච්ඡි.

විවරවග්ගො පඨමො.

1 යො පන භික්ඛු කොසිග්ගිස්සකං සත්තං කාරා
පෙය්‍ය නිස්සග්ගියං පාවිතතියං.

2 යො පන භික්ඛු සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං
සත්තං කාරාපෙය්‍ය නිස්සග්ගියං පාවිතතියං.

3 නවං පන භික්ඛුතා සත්තං කාරාමානෙන
වෙ භාගා සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං ආදුත
බ්බො තතියං ඔදුතානං වතුත්ථං ගාවරියානං අනාදු
වෙ භික්ඛු වෙ භාගෙ සුඛකාලකානං ඵලකලො
මානං තතියං ඔදුතානං වතුත්ථං ගාවරියානං නවං
සත්තං කාරාපෙය්‍ය නිස්සග්ගියං පාවිතතියං.

4 නවං පන භික්ඛුතා සත්තං කාරාපෙය්‍යා ඡබ්බ
ස්සාතිධාරෙතබ්බං ඔරෙත වෙa භික්ඛු ඡනතං වස්සා
නං තං සත්තං විස්සජ්ජො වා අවිස්සජ්ජො වා

අඤ්ඤං නචං සන්තං කාරාපෙය්‍ය අඤ්ඤා භික්ඛු
සම්මතියානි නිස්සංගියං පාවිත්තියං.

5 නිසීදනසන්තං පන භික්ඛුනා භාරයමානෙන
පුරාණසන්තස්ස සාමන්තා සුගතවිදහී ආදානබ්බා
දුබ්බණ්ණකරණං අනාදා වෙ භික්ඛු පුරාණසන්
තස්ස සාමන්තා සුගතවිදහීං නචං නිසීදනසන්තං
කාරාපෙය්‍ය නිස්සංගියං පාවිත්තියං.

6 භික්ඛුනො පන නව අඩානමග්ග පටිපත්තස්ස
ඵලකලොමාති උපපජේය්‍යං ආකාමිමානෙන භි
ක්ඛුනා පටිග්ගගෙනබ්බාති පටිග්ගගෙනා තියොජන
පරමං සගන්තා ගරිතබ්බාති අසනෙන ගාරකෙ-
තතො වෙ උතතරිං ගරෙය්‍ය අසනෙනපි ගාරකෙ
නිස්සංගියං පාවිත්තියං.

7 යො පන භික්ඛු අඤ්ඤාභිකාය භික්ඛුතියා ඵලක
ලොමාති බොවාපෙය්‍ය වා රජාපෙය්‍ය වා විජවා
පෙය්‍ය වා නිස්සංගියං පාවිත්තියං.

8 යො පන භික්ඛු ජාතරූප රජතං උග්ගණ්ණෙය්‍ය
වා උග්ගණ්ණාපෙය්‍ය වා උපතික්ඛිත්තං වා සාදිග්ගෙ
ය්‍ය නිස්සංගියං පාවිත්තියං.

9 යො පන භික්ඛු නානප්පකාරකං රූපිග්ගං වො
ගාරං සමාපජේය්‍ය නිස්සංගියං පාවිත්තියං.

10 යො පන භික්ඛු නානප්පකාරකං කයවිකකයං
සමාපජේය්‍ය නිස්සංගියං පාවිත්තියං.

ඵලකලොමවග්ගො දුතියො.

1 දසාහපරමං අතිරෙකපනෙනා ධාරෙතබ්බො
තං අභිකතාමයනො නිස්සංගියං පාවිත්තියං.

සංගමනියා නිපි පාදො.

2 යො පන භික්ඛු උෞතපඤ්චබ්බිකිනෙන පනෙන න අඤ්ඤං නවං පනතං වෙනාපෙය්‍ය නිස්සංගිං පාවිතං. තෙන භික්ඛුනා සො පනො භික්ඛු පරිසාය නිස්සජ්ඣබ්බො **a** යො ච තස්ස භික්ඛුපරිසාය පනපරිසරො සෙ තස්ස භික්ඛුනො පද්‍යතබ්බො අයං තෙ භික්ඛු පනො යාච හෙදනාය ධාරෙන බ්බොති අයං තත්ථ සාමි.

3 යාති ඛො පන තාති ගිලානානං භික්ඛුනං පරිසාය නිසාති තෙසංඤ්ඤාති සෙය්‍යපිදං-සප්පි නවතිතං තෙලං මධු එංගිතං තාති පරිගහගෙහි සත්තාහ පරමං සන්තිධිකාරකං පරිභුඤ්ජනබ්බොති තං අති කකාමයතො නිස්සංගිං පාවිතං.

4 මාසො සෙසො ගිමහානනාති භික්ඛුනා වසසික සාරිකච්චරං පරිගෙසිතබ්බං අබ්බමාසො **b** සෙසො ගිමහානනාති කචා නිවාසෙතබ්බං, ඔරෙන වෙ මාසො සෙසො ගිමහානනාති වසසිකසාරිකච්චරං පරිගෙසෙය්‍ය ඔරෙනබ්බමාසො සෙසො ගිමහානනාති කචා නිවාසෙය්‍ය නිස්සංගිං පාවිතං.

5 යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස සාමං චිවරං දන්වා පච්ඡා කුපිතො අනාතමනො අච්ඡිකෙය්‍ය වා අච්ඡිකුපෙය්‍ය වා නිස්සංගිං පාවිතං.

6 යො පන භික්ඛු සාමං පුත්තං විඤ්ඤපෙත්වා තත්තවායෙහි චිවරං වායාපෙය්‍ය නිස්සංගිං පාවිතං.

7 භික්ඛුං පනෙව උද්දිස්ස අඤ්ඤතකො ගහපති වා ගහපතානී වා තත්තවායෙහි චිවරං වායාපෙය්‍ය තත්‍ර වෙ සො භික්ඛු පුබ්බෙ අප්පචාරිතො තත්ත වායෙ උපසඤ්ඤාමිති චිවරෙ විකප්පං ආපරේය්‍ය ඉදං

---

aනිස්සජ්ඣතබ්බො-ස්‍යාම, **b**අබ්බමාසො-ස්‍යාම.

බෝ ආවුසො විවරං මං උද්දියා වියති ආයතඤ්ඤ කරොථ විත්තඤ්ඤ අපට්ඨඤ්ඤ සුචිතඤ්ඤ සුප්පවාසි තඤ්ඤ සුචිලෙඛිතඤ්ඤ සුචිතච්ඡිතඤ්ඤ කරොථ අපො චනාම මයමපි ආයසමනනානං කිඤ්චිමනනං අනුපද ජේජය්‍යාමා'ති-එවඤ්ඤ සො භික්ඛු චතා කිඤ්චි මනනං අනුපදජේජය්‍ය අනතමසො පිණ්ඩපාතම තතමපි නිසංගහියං පාවිතතියං.

8 දසාහානාගතං කතතිකතෙමාසිපුණ්ණමං භික්ඛු නො පතෙව අවෙචකච්චරං උප්පජේජය්‍ය අවෙචනං මඤ්ඤමානෙන භික්ඛුතා පටිග්ගහෙනබ්බං පටිග්ග හෙතා යාව විවරකාලසමයං නිකඛිපිතබ්බං-තතො වෙ උතතරිං නිකඛිපෙය්‍ය නිසංගහියං පාවිතතියං.

9 උපවසං බෝ පන කතතිකපුණ්ණමං යාති බෝ පන තාති ආරඤ්ඤකාති සෙනාසනාති සාස ඛකසමමතාති සප්පට්ඨයාති තථාරූපෙපු භික්ඛු සෙනාසනෙපු විහරනො ආකඛවානො තිණ්ණං විවරානං අඤ්ඤතරං විවරං අනතරඝරෙ නිකඛිපෙ ය්‍ය සියා ව නසං භික්ඛුනො කොච්ඡෙව පච්චයො තෙන විචරෙන විප්පවාසාය ඡාරතත පරමං තෙන භික්ඛුතා තෙන විචරෙන විප්පච්ඡිතබ්බං, තතො වෙ උතතරිං විප්පච්ඡෙය්‍ය අඤ්ඤානු භික්ඛු සමමතියා නිසංගහියං පාවිතතියං.

10 යො පන භික්ඛු ජානං සංඝිකං ලාභං පරිණ තං අනතතො පරිණාමෙය්‍ය නිසංගහියං පාවිතතියං.

පනතමග්ගො ගතිසො.

උද්දියා බෝ ආයසමනනා තිංස නිසංගහියා පාවිතතියා ධම්මා තුත්ථායසමනො පුච්ඡාමි කච්චිත්ථ පරිසුඛා දුතියමපි පුච්ඡාමි කච්චිත්ථ පරිසුඛා තති යමපි පුච්ඡාමි කච්චිත්ථ පරිසුඛා පරිසුඛෙත්ථායසම නො තසමා තුණ්ඤි එවමෙනං ධාරයාමි, ඉති.

නිසංගහියා පාවිතතියා නිට්ඨිනා.

ඉදම බෝ පතායසමනො චෙනවුති පාවිතතියා
බමො උද්දෙසං ආගව්ඡන්ති.

1 සමපජානමුසාවාදද පාවිතතියං.

2 ඔමසවාදද පාවිතතියං.

3 භික්ඛුපෙසුඤ්ඤා පාවිතතියං.

4 යො පන භික්ඛු අනුපසම්පන්නං පදසො
බමමං වාචෙය්‍ය පාවිතතියං.

5 යො පන භික්ඛු අනුපසම්පන්නන උතතරිං දිර
තත තිරතතං සහ සෙය්‍යං කප්පෙය්‍ය පාවිතතියං.

6 යො පන භික්ඛු මාභූගාමෙන සහ සෙය්‍යං
කප්පෙය්‍ය පාවිතතියං.

7 යො පන භික්ඛු මාභූගාමස්ස උතතරිං ඡප්පඤ්ච
වාචාති බමමං දෙසෙය්‍ය අඤ්ඤානු විඤ්ඤානා පුරිසවි
ගගහෙන පාවිතතියං.

8 යො පන භික්ඛු අනුපසම්පන්නස්ස උතතරිමනු
ස්සබමමං ආරොචෙය්‍ය භූතස්මිං පාවිතතියං.

9 යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස දුට්ඨලො ආපගාමිං
අනුපසම්පන්නස්ස ආරොචෙය්‍ය අඤ්ඤානු භික්ඛුසමමති
යා පාවිතතියං.

10 යො පන භික්ඛු පඨවිං බණ්ණෙය්‍ය වා බණ්ණාපෙය්‍ය
වා පාවිතතියං.

මුසාවාදවග්ගො පඨමො.

1 භූතගාමපානව්‍යතාය පාවිතතියං.

2 අඤ්ඤවාදකෙ විගෙසකෙ පාවිතතියං.

3 උජ්ඣාපනකෙ බිය්‍යනකෙ අපාවිතතියං.

4 යො පන භික්ඛු සංඝිකං මඤ්චං වා පීඨං වා

අබියනකෙ ඉතිපි පාඨො.

භිසිංවා කොවුරුවා අජේඤාකාශෙ සන්ථිතා වා සන්ථරාපෙතා වා තං පකකමනෙනා නෙව උඬරෙය්‍ය න උඬරාපෙය්‍ය අනාපුච්ඡං වා ගවේෂ්‍ය පාවිත්තියං.

5 යො පන භික්ඛු සංඝිකෙ විහාරෙ සෙය්‍යං සන්ථිතා වා සන්ථරාපෙතා වා තං පකකමනෙනා නෙව උඬරෙය්‍ය න උඬරාපෙය්‍ය අනාපුච්ඡං වා ගවේෂ්‍ය පාවිත්තියං.

6 යො පන භික්ඛු සංඝිකෙ විහාරෙ ජානං පුබ්බපගතං භික්ඛුං අනුපබ්ඡ්‍ය සෙය්‍යං කපෙපය්‍ය යස්ස සම්බාධො භවිස්සති සො පකකමිස්සතිති එතදෙව පච්චයං කරිතා අනඤ්ඤං පාවිත්තියං.

7 යො පන භික්ඛු භික්ඛුං කුටිනො අනග්ගමනො සංඝිකා විහාරා නික්කමෙස්සියා වා නික්කමිස්සාපෙය්‍ය වා පාවිත්තියං.

8 යො පන භික්ඛු සංඝිකෙ විහාරෙ උපරිවෙහාස කුටියා ආගච්චපාදකං මඤ්චං වා පිඨං වා සහසා අභිනිසීදෙය්‍ය වා අභිනිපජේෂ්‍ය වා පාවිත්තියං.

9 මහලලකං පන භික්ඛුතා විහාරං කාරයමානෙන යාව වාරකොසා අග්ගලථිපනාය ආලොකසක්ඛි පරිකමමාය චතතිච්ඡදකස්ස පරියායං අප්පහරිතෙ සිතෙන අධිට්ඨානබ්බං, තතො වෙ උත්තරිං අප්පහරිතෙපි සිතො අධිට්ඨගෙය්‍ය පාවිත්තියං.

10 යො පන භික්ඛු ජානං සප්පාණ්කං උදකං තිණං වා මත්තිකං වා සිඤ්චෙය්‍ය වා සිඤ්චාපෙය්‍ය වා පාවිත්තියං.

භුතගාමවග්ගො දුතියො.

1 යො පන භික්ඛු අසම්මතො භික්ඛුතියො ඔවදෙය්‍ය පාවිත්තියං.

පජේෂ්‍ය තස්ස සංඝාදිසෙසොනාම ආපච්ඡන් නිකා
යො හොති.

රාගෙන අවතරිසිත්වාහි ඔතිණේණා; කමම සාධ
නං; රාගො අවතරිති=ඔතිණේණා; කතතුසාධනං.
අවපුබ්බො තර තරණේ, තප්පව්වයො, “විතොන
නා”තිපදං “සමාපජේෂ්‍ය”ති පදෙ කරණමෙව, ත
ඉත්ථමුතලකිණං, යදිච්ඡි “විපරිතතෙන විතොන
නා”ති එත්ථ ඉත්ථමුතලකිණේ තතියා විභතති
සියා? ඉදං ච පදං—“සාහිනෙන නිසෙත ලොභි
තෙන පග්ගරනෙන පටිවිස්සකානං උජ්ඣාපෙති,
උතපඤ්චබ්බිතෙන පතොතන අඤ්ඤං පතනං
වෙතාපෙය්‍ය, *තිදණ්ඛිකෙන පරිබ්බාජකමදකම්
තසා” දිභි ඉත්ථමුතලකිණ උද්ගරණේති තසමේ
ති, ඉත්ථනති ඉමිනාහි බති භූතො කිච්ඡකාරො ගති
තො; පකාරොතිව සාමඤ්ඤස්සහෙදතො විසෙ
සො වුවවති; යදිච්ඡි “විපරිතතෙන විතොනනා” ති
ඉත්ථමුතලකිණ අධිප්පෙතංසියා? ඉත්ථමුත
ලකිණ භාවොව අධිකථා ටිකාසු වතනබ්බො
භවෙය්‍ය නව සො වුතොතා; තස්මා “විතොන”ඉති ප
දෙ කරණත්ථෙයෙව තතියා හොතිති ගහෙනබ්බං;
තත්ථ ‘සාහිනෙන නිසෙතා’ ති සාකාලිතිනාසිසා
හුත්වාහි අත්ථො, “උතපඤ්චබ්බිතෙන පතොතනා”
ති උතපඤ්චබ්බිතො පතොතා හුත්වා, “ති දණ්ඛි
-පෙ-මදුකම්”ති ජනො ති දණ්ඛිකෙන උපලකම්
තං පරිබ්බාජකං අදුකම්.

දුතියං.

3 යුවා යුවතිං මෙථුනුපසංහිතාහිවාචාහි ඔහාසෙය්‍ය
යථානං තථා, යොපත භික්ඛු ඔතිණේණා විපරිණ

*නවංපතනං වෙතාපෙය්‍යාති පාලිය—

තෙන විතෙතන මාතුගාමං දට්ඨලාභි චච්චමග්ග පස්සාවමග්ගවසෙන මෙට්ඨන ධම්මපටිසංයුජනාති වාචාති ඔහාසෙය්‍ය අවහාසෙය්‍ය චණ්ණාවණ්ණ සා චතාසාවන පුච්ඡනපතිපුච්ඡන ආවිකකණානුසාසන අකෙකාසන වසෙන, නානපපකාරකං අසඬමෙ වචනං චදෙය්‍ය තස්ස භික්ඛුනො සංඝාදිසංඝො නාම ආපඤ්චිතිකායො ගොතීති යොජනා.

“විතෙතනා”ති පදං “ඔහාසෙය්‍යා”ති පදෙකරණං තෙන අට්ඨකථායං—තෙන ඔහාසනනාති වුහනං, නනුවරාගො තසඥෙන පරාමසිතොති? සච්චං රාගෙන පන වුතෙත විහතමපි වුහතනාති.

තතියං

4 යොපන භික්ඛු ඔතිණ්ණො විපරිතතෙන විතෙතන මාතුගාමස්ස සනාතිකෙ සම්පෙ ධම්මා භගිනි යා ඉත්ථිමාදිසං සිලවතනං කල්‍යාණ ධම්මං බ්‍රහ්මචාරිං භික්ඛුං එතෙන ධම්මෙන පරිවරෙය්‍ය අභිරමෙය්‍ය එවං මාදිසං භික්ඛුං පරිවරනාතියා තස්සා ඉත්ථියා යා අයං පාරිවරියානාම පාරිවරියානං මජ්ඣෙ එතං එසා පාරිවරියා අග්ගං අග්ගාඉති අනතකාම පාරිවරියාය වණ්ණං ගුණං ආතිසංඝං භාසෙය්‍ය පකාසෙය්‍ය එවං අනතකාම පාරිවරියාය වණ්ණං නාසෙ තෙනාව මෙට්ඨනුපසංගිතනා අරහසි තිං මයංමෙ ථුනධම්මං දාතුනාති ආදිනා මෙට්ඨනුපපටිසං යුතෙත තෙව චචතෙන යොභික්ඛු ඔහාසෙය්‍ය තස්ස සංඝාදි සෙසො ගොතීති යොජනා.

චතුත්ථං

5 යොපන භික්ඛු සඤ්චරිතනං ඉත්ථිපුරියානං අනතරෙ සචරණභාවං සමාපජේය්‍ය සමමා ආපජේය්‍ය පටිපජේය්‍ය, යොභික්ඛු ජායතනතෙවා ජාරතන තෙවා ඉත්ථියාවා පුරිසමතිං පුරිසස්සවා ඉත්ථිමති.

ආරොච්ඡය අනුමතො සබ්බන්තිමෙන පරිවෙජ්
දෙන තංඛණිකායපි මුත්තනිකාය පුරිසමතිං ආරො
ච්ඡය තස්ස සංඝාදිසෙසො ගොතීති යොජනාං
අට්ඨානපට්ඨානා වෙ වාසද්දා සමුවවයන්තා; “ජාය
තත-පෙ-තෙ’වාති පදවයං ආරොච්ඡයන්තිපදෙ නි
මිතතං; තංඛණෙ සංවසිතබ්බාති=තංඛණිකා”තමධි
තෙ”තනාදිනා ණිකො; අපිසද්දො සමභාවනන්තො.

පඤ්චමං.

6 සඤ්ඤාපිකායපන අස්සාමිකං අනතුද්දසං කුටිං
කාරය මානෙන භික්ඛුනාපමාණිකා පමාණස්සතතා
කුටී කාරෙතබ්බා; තත්ත තස්සා කුටියා ඉදං පමාණං
සුභතවිදන්තියා දීඝතො වාදසවිදන්තියො; පමාණං
තිරියං වින්ථාරතො අනතරකුඛබස්ස අනතරිමෙන
අනෙතත සතතසුභත විදන්තියො; පමාණිකං භික්ඛු
කුටිං කාරයමානෙන භික්ඛුනා වන්ත්දෙසනාය අභි
තෙතබ්බා; තෙති භික්ඛුති අනාරමං අනුපද්දවං
සපරික්කමණං සබ්බපචාරං කුටියා වන්ත්ථං ඤාතති
දුතියෙන කමෙතන දෙසෙතබ්බං; යො භික්ඛු සාර
මෙහ අපරික්කමණෙ වන්ත්සමිං සංයාපිකාය කුටිං
වෙ කාරෙය්ස යො භික්ඛු භික්ඛුවා වන්ත් දෙසනාය
වෙ අනභිතෙය්ස යො භික්ඛුපමාණංවා වෙඅතිකතා
මෙය්ස තස්ස භික්ඛුතො සංඝාදිසෙසොගොතීති
යොජනා.

යාවනං=යාපිකා; භාවසාධනං, යාව යාවතෙ—
ණ්ව-අකාදෙසො “තෙසු වුච්ඡිතනා”දිනා අකාරස්ස ඉ
“ඉන්තියමතො ආපච්චයො, සයංපච්චන්තියා යාපිකා=
සඤ්ඤාපිකා; (මජ්ඣිමනිකායෙ පච්චන්තියා නපුරිසො “ස
යෙවා,ති සුතොන නිගගතිතස්ස යකාරෙන සහඤ්ඤ
දෙසො; පරවෙ භාවො භාවෙන.

ජට්ඨම සික්ඛාපදං.

7 මහනභංගාති ගණනාති=මහලුකො, විහාරෙ,
මහනභංගාති පදෙහාවපනතො, "මහතං-පෙ-පදෙ"
ති සුනෙත මහනභංගාති බහුවචනගහණෙන මහ
නභංගාති මහ ආදෙසො 'මහපුබ්බො ලා ආදානෙ
—ණවු- අකො; ලස්සවිතතං 8 විහරන්ති එඤ්ඤා ආච,
සෙති= විහාරො; භික්ඛුවාති, වාෂඤ්ඤා අවධාර
ණෙනො.

සන්නමං.

8 දුට්ඨොඋප්පන්නොති දෙසෙති දුසිතො දෙසො
පරවිනාසකො අප්පතීතො පිති සුබාදිති නභංග
තො න උපගතො යො පන භික්ඛු භික්ඛුං අමුලකෙ
න පාරාජිකෙන ධම්මෙන අපෙචනාම අයං නං
භික්ඛුං ඉමමො බුහමවරියා වාවෙය්‍යං ඉති අධිප්පා
යෙනාදිඅනුඛං සෙය්‍ය තතො අනුඛං සිත සමයතෙ
අපරෙත සමයෙන අඤ්ඤාසමිං සමයෙ සමනුගා
මං මානොවා අනුචිත්තකෙන කිං තෙ දිට්ඨන්ති ආදි
තා නයෙන අනුචිත්තයමානො උපපරිකම්පමානො
අසමනුගාතිය මානොවා දිට්ඨාදිසු කෙනවිවඤ්ච
තා වා අනුචිත්තකාදිසු කෙනවිපුග්ගලෙනවා අනුචි
මානො භික්ඛුව දෙසංපතිට්ඨාති පටිච්ච තිට්ඨති
පතිජානාති අමුලකංවෙව තං අධිකරණං පාරාජික
සංඛාතං ආපනනාධිකරණං ගොති තස්සභික්ඛුතො
සංඝාදිසෙසො ගොති.

දුස්සනිති= දුට්ඨො, යො භික්ඛුඋප්පන්නොති දෙ
සෙති දුස්සනි ඉති තස්මා සොභික්ඛු දුට්ඨො; කමම
සාධනං; පරංදුසෙතිති= දෙසො (භික්ඛු); දුස අප්පි
තිමති, 'විස රුජ පදාදිතො ණ. පතීති සුබාදිති
පතීතො අභිගතො= අප්පතීතො, පති පුබ්බො ඉග
තියං 'බුබ්බොතො' දි සුනෙතන කතන්තරි තො; දිසං.
"ධම්මෙන"ති පදං "අනුඛං සෙය්‍යා"ති පදෙ කරණං

මෙ භික්ඛු තිණණං දුබ්බණ්ණකරණානං අඤ්ඤතරං
දුබ්බණ්ණකරණං නවං විවරං පරිභුජේය්‍ය පා
විත්තියං.

9 යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුතීයා වා
සිකුන්ධාකාය වා සාමණේරස්ස වා සාමණේරායා වා
සාමං විවරං විකප්පෙතො අපච්චුඛාරකං පරිභුජේය්‍ය
පාවිත්තියං.

10 යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස පතනං වා විවරං වා
නිසීදනං වා සුචිසරං වා කායබ්බතං වා අපනිබ්බ
ය්‍ය වා අපනිබ්බපෙය්‍ය වා අනතමසො ගස්සාපෙ
වො h පි පාවිත්තියං.

සුරාපාන වග්ගො ඡවේසී.

1 යො පන භික්ඛු සඤ්චිච්චපාණං ජීවිතා වො
රොපෙය්‍ය පාවිත්තියං.

2 යො පන භික්ඛු ජානං සප්පාණකං උදකං පරි
භුඤ්ජේය්‍ය පාවිත්තියං.

3 යො පන භික්ඛු ජානං යථාබලමං නිගතාබ්බකර
ණං පුන කමමාය උකෙකාවෙය්‍ය පාවිත්තියං.

4 යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස ජානං දුට්ඨලලං ආප
තතිං පටිච්ඡාදේය්‍ය පාවිත්තියං.

5 යො පන භික්ඛු ජානං උභනවිසතිවස්සං පුග්ග
ලං උප්පෙය්‍යාදේය්‍ය සො ව පුග්ගලො අනුප්පෙය්‍ය
නො නෙ ව භික්ඛු ගාරය්‍යා ඉදං තස්මිං පාවිත්තියං.

6 යො පන භික්ඛු ජානං ථෙය්‍ය සතේන සභිං
සංවිධාය එකඛානමග්ගං පටිපලේය්‍ය අනතමසො
ගාමනතරම්පි පාවිත්තියං.

7 යො පන භික්ඛු මාතුගාමෙන සභිං සංවිධාය එ
කඛානමග්ගං පටිපලේය්‍ය අනතමසො ගාමනතර
ම්පි පාවිත්තියං.

a සාමණේරියා=h ගස්සාපෙවො—සුරාම.

8 යො පන භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය තථාහං භග වතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙ මෙ අන්තරාසිකා ධම්මා චුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවනො නාලං අන්තරායායාති සො භික්ඛු භික්ඛුහි එවමස්ස වචනීයො මා ආයස්මා එවං අවච මා භගවන්තං අබ්භාචිකම් නති සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං නති භගවා එවං වදෙය්‍ය අනෙකපරියායෙන ආචුසො අන්තරාසිකා ධම්මා අන්තරාසිකා චුත්තා භගවතා අලංකාර පන තෙ පටිසෙවනො අන්තරායායාති එවස්සෙව සො භික්ඛු භික්ඛුහි චුච්චමානො තථෙව පගගණ්ණහය්‍ය සො භික්ඛු භික්ඛුහි යාවතතීයං සම නුභාසිතබ්බො තස්ස පටිතිස්සග්ගාය යාවතතීයං වෙ සමනුභාසීයමානො තථපටිතිස්සජ්ජෙය්‍ය ඉච්චෙව නං කුසලං නොවෙ පටිතිස්සජ්ජෙය්‍ය පාවිතතීයං.

9 යො පන භික්ඛු ජානං තථාචාදිනා භික්ඛුතා අකතානුධම්මෙන නං දිට්ඨිං අප්පට්තිස්සට්ඨෙන සද්ධිං සමභුඤ්ජෙය්‍ය වා සංවාසෙය්‍ය වා සහවාසෙය්‍යං කප්පෙය්‍ය පාවිතතීයං.

10 සමණ්ණදෙසොපි වෙ එවං වදෙය්‍ය තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙ මෙ අන්තරාසිකා ධම්මා චුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවනො නාලං අන්තරායායාති සො සමණ්ණදෙසො භික්ඛුහි එවමස්ස වචනීයො මා ආචුසො සමණ්ණදෙසෙ එවං අවච මා භගවන්තං අබ්භාචිකම් නති සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං නති භගවා එවං වදෙය්‍ය අනෙකපරියායෙන ආචුසො සමණ්ණදෙසෙ අන්තරාසිකා ධම්මා අන්තරාසිකා චුත්තා භගවතා අලංකාර පන තෙ පටිසෙවනො අන්තරායායාති එවස්සෙව සො සමණ්ණදෙසො භික්ඛුහි චුච්චමානො තථෙව පගගණ්ණහය්‍ය සො සමණ්ණදෙසො භික්ඛුහි එවමස්ස

වචනියෝ අජ්ඣතයෝ තෙ ආවුසෝ සමණ්ඤ්ඤෙස නවෙව සො භගවා සත්ථ අපදිසිතබ්බො යමපි මඤ්ඤෙස සමණ්ඤ්ඤෙසා උභනති භික්ඛුභිසද්ධිං දිරන්ත තිරන්තං සහසෙය්‍යං සාපි තෙ නත්ති චර පරෙ විතස්සාති.

යෝ පන භික්ඛු ජානං තථා නාසිතං සමණ්ඤ්ඤෙසං උපලාපෙය්‍ය වා උපට්ඨාපෙය්‍ය වා සමගුඤ්ඤෙස්ස වා සහවාසෙය්‍යං කප්පෙය්‍ය පාවිත්තියං.

සත්ථාණිකව්‍යයා සත්තමො.

1 යෝ පන භික්ඛු භික්ඛුභි සහ ධම්මිකං චුච්ච මානෝ ඵලං වදෙය්‍ය ත තාවාහං ආවුසෝ ඵතසම්. සික්ඛාපදෙ සික්ඛිස්සාමි යාව න අඤ්ඤං භික්ඛුං ව්‍යන්තං විනයධරං පරිපුච්ඡාමිති පාවිත්තියං.

සික්ඛමානෙන භික්ඛුවෙ භික්ඛුතා අඤ්ඤතබ්බං පරිපුච්ඡතබ්බං පරිපඤ්ඡිතබ්බං අයං තත්ථ සාමිපි.

2 යෝ පන භික්ඛු පාතිමොකෙහි උද්දිස්සමානෝ ඵලං වදෙය්‍ය කිං පනිමෙහි බුද්ධානුබුද්ධකෙහි සික්ඛාපදෙහි උද්දිට්ඨෙහි යාවදෙව කුකකුච්චාය විගෙසාය විලෙඛාය සංවතනනති සික්ඛාපදවිවණ්ණනකො පාවිත්තියං.

3 යෝ පන භික්ඛු අකුබ්බමාසං පාතිමොකෙහි උද්දිස්සමානෝ ඵලං වදෙය්‍ය ඉදුනෙව බො ආවුසෝ අහං ආජානාමි අයමපි කිර ධම්මො සුතතාගතො සුන්ත පරියාපනො අකුබ්බමාසං උද්දෙසං ආගච්ඡතිති තඤ්ඤෙව භික්ඛුං අඤ්ඤෙසු භික්ඛු ජානෙය්‍යං නිසිභ්‍යා පුබ්බං ඉමිනා භික්ඛුතා වත්තිකිත්තුං පාතිමොකෙහි උද්දිස්සමානෝ කො පන වාදෙ භීයෙයාති, නව තස්ස භික්ඛුතො අඤ්ඤෙණකෙන මුත්ති අත්ථි යඤ්ඤෙ තත්ථ ආපත්තිං ආපනො තඤ්ඤෙ යථා ධම්මො නාරෙතබ්බො උත්තරිං වස්ස මොහො ආරොපෙ තබ්බො තස්ස තෙ ආවුසෝ අලාභා තස්ස තෙ දුලලි

භිං යං භූවං පාඨමොකෙඛ උද්දියාමොනෙ න සාධු
කං අට්ඨිකත්වා මනසි කරොසීති ඉදං තස්මිං මොහ
නකෙ පාවිතතියං.

4 යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස කුපිතො අනන්ත
මිතො පභාරං දදෙය්‍ය පාවිතතියං.

5 යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස කුපිතො අනන්ත
මිතො තලසත්තිකං උග්ගිරෙය්‍ය පාවිතතියං.

6 යො පන භික්ඛු භික්ඛුං අමුලකෙන සමසාදිසෙ
සෙන අනුඛිංසෙය්‍ය පාවිතතියං.

7 යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස සඤ්චිච්ච කුකකුච්චං
උපදහෙය්‍ය ඉතියස්ස මුහුත්තමපි අථාසු ගවිස්සතීති
එතදෙව පච්චයං කරිත්වා අනඤ්ඤං පාවිතතියං.

8 යො පන භික්ඛු භික්ඛුතං ගණ්ඨනජාතානං
කලහජාතානං විවාදපනානං උපස්සුති තිලේඛය්‍ය
යං ඉමෙ ගණ්ඨස්සන්ති තං සොස්සාමිති එතදෙව
පච්චයං කරිත්වා අනඤ්ඤං පාවිතතියං.

9 යො පන භික්ඛු ධම්මිකානං කම්මානං ඡන්දං
දත්වා පච්ඡා බීයනධම්මං ආපජේජය්‍ය පාවිතතියං.

10 යො පන භික්ඛු සබ්බෙ විනිවජ්ජකථාය චත්ත
මානාය ඡන්දං අදත්වා උට්ඨායාසනා පක්කමෙය්‍ය
පාවිතතියං.

11 යො පන භික්ඛු සමග්ගෙන සබ්බෙන විවරං
දත්වා පච්ඡා බීයනධම්මං ආපජේජය්‍ය යථා සන්තං
භික්ඛු සමිසිකං ලාභං පරිණාමෙන්නීති පාවිතතියං.

12 යො පන භික්ඛු ජානං සමිසිකං ලාභං පරිණ
තං පුග්ගලස්ස පරිණාමෙය්‍ය පාවිතතියං.

සහ ධම්මිකාවග්ගො අට්ඨමො.

1 යො පන භික්ඛු රඤ්ඤෙඤ්ඤ ඛතතියස්ස මුඛාවසි
ත්තස්ස අතික්ඛන්තරාජකෙ අතිගතරත්තකො
පුබ්බෙ අප්පට්ඨංවිදිතො ඉන්ද්‍රබ්‍රං අතික්කමෙය්‍ය
පාවිතතියං.

2 යො පන භික්ඛු රතනං වා රතනසමමතං වා අඤ්ඤානු අජ්ඣාරාමී වා අජ්ඣාවසථා වා උග්ගණෙන යසවා උග්ගණාපෙය්‍යවා පාවිත්තියං.

රතනංවාපනභික්ඛුතා රතනසමමතංවා අජ්ඣාරාමේවා අජ්ඣාවසථේවා උග්ගණෙනවා උග්ගණාපෙය්‍යවා නික්ඛිපිතබ්බං යස්ස භවිස්සති සො භරිස්සතිති අයං තප්ප සාමිපි.

3 යො පන භික්ඛු සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා විනාලෙ ගාමං පවිසෙය්‍ය අඤ්ඤානු තථාරූපා අව්වාසිකා කරණීයා පාවිත්තියං.

4 යො පන භික්ඛු අට්ඨිමයං වා දග්ගමයං වා විසාණමයංවා සුචිසරං කාරාපෙය්‍ය ඡෙදනකං පාවිත්තියං.

5 නවමපන භික්ඛුතා මඤ්චංවා පිඨංවා කාරයමානෙන අට්ඨබ්බාලපාදකං කාරෙතබ්බං සුගතබ්බාලෙන අඤ්ඤානු හෙට්ඨිමාය අට්ඨිකා තං අතික්කාමයතො ඡෙදනකං පාවිත්තියං.

6 යො පන භික්ඛු මඤ්චං වා පිඨං වා තුලොනඬං කාරාපෙය්‍ය උද්දාලනකං පාවිත්තියං.

7 තිසිදනමපන භික්ඛුතා කාරයමානෙන පමාණිකං කාරෙතබ්බං තනුදං පමාණං දිසසො චෙ විදන්ඨියො සුගතවිදන්ඨියා තිරියං දිසංඝං දසා විදන්ඨි තං අතික්කාමයතො ඡෙදනකං පාවිත්තියං.

8 කණ්ඩුපට්ඨ්ච්ඡාදිමපන භික්ඛුතා කාරයමානෙන පමාණිකා කාරෙතබ්බං තනුදං පමාණං දිසසො ච නය්‍යො විදන්ඨියො සුගතවිදන්ඨියා තිරියං චෙ විදන්ඨි යො තං අතික්කාමයතො ඡෙදනකං පාවිත්තියං.

9 වසතිකසාවිකං පන භික්ඛුතා කාරයමානෙන පමාණිකා කාරෙතබ්බං තනුදං පමාණං දිසසො ඡ විදන්ඨියො සුගත විදන්ඨියා තිරියං අසිසතො තං අතික්කාමයතො ඡෙදනකං පාවිත්තියං.

10 යො පන භික්ඛු සුගතවිවරපමාණං විවරං කාරාපෙය්‍ය අතිරෙකං වා ඡෙදනකං පාවිත්තියං.

තවුදං සුගතස්ස සුගතවිවරපමාණං දීඝසො
නවවිදුන්ඥා සුගතවිදුන්ඥා තිරියං ඡවිදුන්ඥා
ඉදං සුගතස්ස සුගතවිවරපමාණං.

රහතවග්ගො නවමො.

උද්දො බො ආයසමනො වෙ නවුති පාඨි
තතියා ධම්මා තත්ථායසමනො පුච්ඡාමි කවච්ඡ පරි
සුඛා දුතියමපි පුච්ඡාමි කවච්ඡ පරිසුඛා තතියමපි
පුච්ඡාමි කවච්ඡ පරිසුඛා පරිසුඛෙත්ථා යසමනො
තස්මා තුණ්හි එවමෙනං ධාරයාමි, ඉති.

පාවිතනියා නිවසිතා.

— + —

ඉමෙ බොපතා යසමනො චත්තාරො පාඨි
දෙසනීයා ධම්මා උද්දො ආගච්ඡන්ති.

1 යො පන භික්ඛු අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුතියා
අනතරං සරං පට්ඨාය ගන්තො බාදනීයං වා හොජ්
නීයං වා සභන්තා පටිගග්ගෙත්වා බාදෙය්‍ය වා භුඤ්ඤ
ය්‍යවා පටිදෙසෙතබ්බං තෙන භික්ඛුතා “භාරග්ගං
ආවුසො ධම්මං ආපජ්ජං අසප්පායං පාටිදෙසනීයං
තං පටිදෙසෙමි, ඉති.

2 භික්ඛු පනෙව කුලෙසු නිමන්තිතා භුඤ්ඤන්ති
තත්‍ර වෙ සා භික්ඛුතී වොසාසමානරූපා ධීතා හොති
ඉධ සුපං දෙථ ඉධ ඔදනං දෙථා‘ති තෙහි භික්ඛුහි
සා භික්ඛුතී අපසාදෙතබ්බා අපසකක තාව භගිනී
යාව භික්ඛු භුඤ්ඤන්ති, එකස්ස චෙපි භික්ඛුතො
නප්පටිභාසෙය්‍ය තං භික්ඛුතීං අපසාදෙත්‍රං අප
සකකතාව භගිනී යාව භික්ඛු භුඤ්ඤන්ති පටිදෙසෙ
තබ්බං තෙහි භික්ඛුහි භාරග්ගං ආවුසො ධම්මං
ආපජ්ජං ආසප්පායං පාටිදෙසනීයං තං පටිදෙසෙ
මා,ති.

3 යාති වෛ පත තාති සෙබසමමතාති කුලාති
 යො පත භික්ඛු තථාරූපෙසු සෙබසමමතෙසු
 කුලෙසු පුබ්බෙ අනිමනතිතො අතිලානො බාදනී
 යං වා භොජනීයං වා සහන්තා පටිග්ගහෙතො බාදෙ
 ය්‍ය වා භුඤ්ජෙය්‍ය වා පටිදෙසෙතබ්බං තෙන භික්ඛු
 නා "භාරයං ආවුසො ධම්මං ආපජ්ජං අසප්පායං
 පාටිදෙසනීයං තං පටිදෙසෙමි, ඉති.

4 යාති වෛ පත තාති ආරඤ්ඤකාති සෙනා
 සතාති සාසඛකසමමතාති සප්පට්ඨයාති යො පත
 භික්ඛු තථාරූපෙසු සෙනාසනෙසු විහරන්තො
 පුබ්බෙ අප්පට්ඨං විදිතං බාදනීයං වා භොජනීයං වා
 අජ්ඣාරාමෙ සහන්තා පටිග්ගහෙතො අතිලානො
 බාදෙය්‍ය වා භුඤ්ජෙය්‍ය වා පටිදෙසෙතබ්බං තෙන
 භික්ඛුනා භාරයං ආවුසො ධම්මං ආපජ්ජං අසප්පා
 යං පාටිදෙසනීයං තං පටිදෙසෙමි, ඉති.

උද්දිට්ඨා වෛ ආයස්මහෙනො චතතාරො පාටි
 දෙසනීයං ධම්මා තන්තායස්මහෙන පුච්ඡාමි කච්ඡන්
 පරිසුඛා, දුතියමපි පුච්ඡාමි කච්ඡන් පරිසුඛා, තතී
 යමපි පුච්ඡාමි කච්ඡන් පරිසුඛා, පරිසුඛෙත්තා යස්ම
 හෙනො තස්මාතුණ්ඨි ඵලමෙතං ධාරයාමි, ඉති.

පාටිදෙසනීයා ගිට්ඨිනා.

ඉමෙ වෛ පනායස්මහෙනො සෙබියා ධම්මා
 උද්දිට්ඨං ආගච්ඡන්ති.

- 1 පරිමණිලං නිවාසෙස්සාමි'ති සික්ඛාකරණීයා.
- 2 පරිමණිලං පාරුපිය්‍යාමි'ති සික්ඛාකරණීයා-
- 3 සුපටිච්ඡනෙනො අනතරසරෙ ගමිය්‍යාමි'ති සික්ඛා
 කරණීයා.
- 4 සුපටිච්ඡනෙනො අනතරසරෙ නිසිදිය්‍යාමි'ති
 සික්ඛාකරණීයා.
- 5 සු සංවුතො අනතරසරෙ ගමිය්‍යාමි'ති සික්ඛා
 කරණීයා.

6 සු සංවුභො අනාරඝරෙ නිසිදිසාමි'ති සිකඛා කරණියා.

7 ඔකඛිත්තවකඛු අනාරඝරෙ ගමිසාමි'ති සිකඛා කරණියා.

8 ඔකඛිත්තවකඛු අනාරඝරෙ නිසිදිසාමි'ති සිකඛා කරණියා.

9 න උකඛිත්තකාය අනාරඝරෙ ගමිසාමි'ති සිකඛා කරණියා.

10 න උකඛිත්තකාය අනාරඝරෙ නිසිදිසාමි'ති සිකඛා කරණියා.

පඨමො වග්ගො.

1 න උජ්ජග්ගිකාය අනාරඝරෙ ගමිසාමි'ති සිකඛා කරණියා.

2 න උජ්ජග්ගිකාය අනාරඝරෙ නිසිදිසාමි'ති සිකඛා කරණියා.

3 අප්පසද්දො අනාරඝරෙ ගමිසාමි'ති සිකඛා කරණියා.

4 අප්පසද්දො අනාරඝරෙ නිසිදිසාමි'ති සිකඛා කරණියා.

5 න කායප්පවාලකං අනාරඝරෙ ගමිසාමි'ති සිකඛා කරණියා.

6 න කායප්පවාලකං අනාරඝරෙ නිසිදිසාමි'ති සිකඛා කරණියා.

7 න බාහුප්පවාලකං අනාරඝරෙ ගමිසාමි'ති සිකඛා කරණියා.

8 න බාහුප්පවාලකං අනාරඝරෙ නිසිදිසාමි'ති සිකඛා කරණියා.

9 න සිසප්පවාලකං අනාරඝරෙ ගමිසාමි'ති සිකඛා කරණියා.

10 න සිසප්පවාලකං අනාරඝරෙ නිසිදිසාමි'ති සිකඛා කරණියා.

සුභිකෘත වෘත්ත

1 න බලකතො අනතරසරෙ ගමිසාමිති
සිකවා කරණියා.

2 න බලකතො අනතරසරෙ නිසිදිසාමිති
සිකවා කරණියා.

3 න මගුණකතො අනතරසරෙ ගමිසාමිති
සිකවා කරණියා.

4 න මගුණකතො අනතරසරෙ නිසිදිසාමිති
සිකවා කරණියා.

5 න උකකුටිකාය අනතරසරෙ ගමිසාමිති
සිකවා කරණියා.

6 න පලලපිකාය අනතරසරෙ නිසිදිසාමිති
සිකවා කරණියා.

7 සකකවං පිණ්ඩපාතං පටිගගහෙසාමිති
සිකවා කරණියා.

8 පතතසකුද්දි පිණ්ඩපාතං පටිගගහෙසාමිති
සිකවා කරණියා.

9 සමසුපතං පිණ්ඩපාතං පටිගගහෙසාමිති
සිකවා කරණියා.

10 සමතිතතිකං පිණ්ඩපාතං පටිගගහෙසාමිති
සිකවා කරණියා.

සුභිකෘත වෘත්ත

1 සකකවං පිණ්ඩපාතං භුකුද්දියාමිති
සිකවා කරණියා.

2 පතතසකුද්දි පිණ්ඩපාතං භුකුද්දියාමිති
සිකවා කරණියා.

3 සපදුතං පිණ්ඩපාතං භුකුද්දියාමිති
සිකවා කරණියා.

4 සමසුපතං පිණ්ඩපාතං භුකුද්දියාමිති
සිකවා කරණියා.

5 න ප්‍රපතො ඔමද්දිනා පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජි
ස්සාමි'ති සිකඛා කරණීයා.

6 න සුපං වා වාඤ්ජනං වා ඔදනෙන පටිච්ඡා
දෙස්සාමි හිශ්‍යාකම්පනං උපාදයා'ති සිකඛා කර
ණීයා.

7 න සුපං වා ඔදනං වා අභිලානො අත්තනො
අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සාමි'ති සිකඛා කර
ණීයා.

8 න උප්ඛාත සඤ්ඤී පරෙසං පත්තං ඔලො
කෙස්සාමි'ති සිකඛා කරණීයා.

9 නාතිමග්ගතං කබලං කරිස්සාමි'ති සිකඛා
කරණීයා.

10 පටිමණ්ඩලං ආලොපං කරිස්සාමි'ති සිකඛා
කරණීයා.

මතුපෙත්වා මග්ගො.

1 නානාභවෙ කබලෙ මුඛවාරං විවරිස්සා
මි'ති සිකඛා කරණීයා.

2 න භුඤ්ජමානො සබ්බං ගත්ථං මුඛෙ පනතිපි
ස්සාමි'ති සිකඛා කරණීයා.

3 න සකබලෙන මුඛෙන බ්‍යාගරිස්සාමි'ති
සිකඛා කරණීයා.

4 න පිණ්ඩකෙට්ඨපතං භුඤ්ජිස්සාමි'ති සිකඛා
කරණීයා.

5 න කබලා වච්ච්ඡදකං භුඤ්ජිස්සාමි'ති සිකඛා
කරණීයා.

6 න අවගණිකාරකං භුඤ්ජිස්සාමි'ති සිකඛා
කරණීයා.

7 න ගත්ථ නිමුනකං භුඤ්ජිස්සාමි'ති සිකඛා
කරණීයා.

8 න සිඝ්‍රාචාරකං භුඤ්ජ්‍යාමි'ති සික්ඛා කරණීයා.

9 න ජට්ඨා භිව්ජාරකං භුඤ්ජ්‍යාමි'ති සික්ඛා කරණීයා.

10 න චුළුචුළුකාරකං භුඤ්ජ්‍යාමි'ති සික්ඛා කරණීයා.

පඤ්චමො වග්ගො

1 න සුරුසුරු කාරකං භුඤ්ජ්‍යාමි'ති සික්ඛා කරණීයා.

2 න හත්ථිලොහකං භුඤ්ජ්‍යාමි'ති සික්ඛා කරණීයා.

3 න පතතතිලොහකං භුඤ්ජ්‍යාමි'ති සික්ඛා කරණීයා.

4 න මයතිලොහකං භුඤ්ජ්‍යාමි'ති සික්ඛා කරණීයා.

5 න භාමසෙන හත්ථින පානිය ථාලකං පටි භග්ගෙසාමි'ති සික්ඛා කරණීයා.

6 න සසිඝ්‍රකං පතතධොවනං අනතරසරෙ ඡබ්බෙසාමි'ති සික්ඛා කරණීයා.

7 න ඡතතපාණියං අභිලානස්ස ධම්මං දෙසි සාමි'ති සික්ඛා කරණීයා.

8 න දණ්ඩපාණියං අභිලානස්ස ධම්මං දෙසි සාමි'ති සික්ඛා කරණීයා.

9 න සත්ථපානියං අභිලානස්ස ධම්මං දෙසි සාමි'ති සික්ඛා කරණීයා.

10 න ආසුධ පාණියං අභිලානස්ස ධම්මං දෙසි සාමි'ති සික්ඛා කරණීයා.

ඡට්ඨො වග්ගො.

1 න පාදකාරුලහස්ස අභිලානස්ස ධම්මං දෙසි සාමි'ති සික්ඛා කරණීයා.

2 න උපාහතාරුලාභය අභිලානස ධම්මං දෙසියාමි'ති සිකඛා කරණියා.

3 න යානගතස අභිලානස ධම්මං දෙසියාමි'ති සිකඛා කරණියා.

4 න සයනගතස අභිලානස ධම්මං දෙසියාමි'ති සිකඛා කරණියා.

න පලලභිකාය නිසින්නස අභිලානස ධම්මං දෙසියාමි'ති සිකඛා කරණියා.

5 න වෙසිත සිසස අභිලානස ධම්මං දෙසියාමි'ති සිකඛා කරණියා.

6 න ඔගුණකිත සිසස අභිලානස ධම්මං දෙසියාමි'ති සිකඛා කරණියා.

7 න ඡමාය නිසිදිත්වා ආසනෙ නිසින්නස අභිලානස ධම්මං දෙසියාමි'ති සිකඛා කරණියා.

8 න නිවෙ ආසනෙ නිසිදිත්වා උච්ච ආසනෙ නිසින්නස අභිලානස ධම්මං දෙසියාමි'ති සිකඛා කරණියා.

9 න සිතො නිසින්නස අභිලානස ධම්මං දෙසියාමි'ති සිකඛා කරණියා.

1 න පච්ඡනො ගච්ඡනො පුරනො ගච්ඡනස අභිලානස ධම්මං දෙසියාමි'ති සිකඛා කරණියා.

2 න උපපථෙත ගච්ඡනො පථෙත ගච්ඡනස අභිලානස ධම්මං දෙසියාමි'ති සිකඛා කරණියා.

3 න සිතො අභිලානො උච්චාරං වා පය්‍යාවං වා කරියාමි'ති සිකඛා කරණියා.

4 න හරිතෙ අභිලානො උච්චාරං වා පය්‍යාවං වා බෙදුං වා කරියාමි'ති සිකඛා කරණියා.

5 න උදනෙ අභිලානො උච්චාරං වා පය්‍යාවං වා බෙදුං වා කරියාමි'ති සිකඛා කරණියා.

සන්නාමා මහගා,

උද්ධොඛො ආයස්මනො සෙබ්බා ධම්මා,
'තත්ථා යස්මනො පුච්ඡාමි කච්ඡිත්ථ පරිසුඛා, දුතිය
මපි පුච්ඡාමි කච්ඡිත්ථ පරිසුඛා, තතියමපි පුච්ඡාමි
කච්ඡිත්ථ පරිසුඛා, පරිසුඛෙත්ථා යස්මනො තස්මා
තුණ්හි එවමෙතං ධාරයාමි, ඉති.

සෙබ්බා නිට්ඨිතා.

ඉමෙ ඛො පනායස්මනො සත්තඥානිකරණ
සමථා ධම්මා උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති උප්පනනුප්ප
නානං අධිකරණානං සමථාය වූපසමාය සමමුඛා
විතයො දුතබ්බො සතිවිතයො දුතබ්බො අමුලො
විතයො දුතබ්බො පටිඤ්ඤාය කාරෙතබ්බො යෙභු
ත්ථසිකා තස්ස පාපියත්ථසිකා තිණ්වත්ථාරකොති-

උද්ධොඛො ආයස්මනො සත්ත ඥානිකරණ
සමථා ධම්මා තත්ථායස්මනො පුච්ඡාමි කච්ඡිත්ථ
පරිසුඛා, දුතියමපි පුච්ඡාමි කච්ඡිත්ථ පරිසුඛා, තතී
යමපි පුච්ඡාමි කච්ඡිත්ථ පරිසුඛා, පරිසුඛෙත්ථා යස්ම
නො තස්මා තුණ්හි එවමෙතං ධාරයාමි, ඉති.

අධිකරණ සමථා නිට්ඨිතා.

10 උද්ධොඛො ආයස්මනො නිදනං උද්දි
ට්ඨා චතනාරො පාරාජිකා ධම්මා, උද්දිට්ඨා තෙරස
සබ්බාදිසෙසා ධම්මා, උද්දිට්ඨා වෙ අන්සනා ධම්මා
උද්දිට්ඨා තිංසනිස්සග්ගියා පාචිත්තියා ධම්මා, උද්දිට්ඨා
වෙ නවුති පාචිත්තියා ධම්මා. උද්දිට්ඨා චතනාරො
පාටිදෙසනීයා ධම්මා, උද්දිට්ඨා සෙබ්බාධම්මා, උද්දිට්ඨා
සත්තඥානිකරණ සමථාධම්මා, එත්තකං තස්ස භග
වතො සුත්තාගතං සුත්තපරියාපනං අනුබ්බාසං
උද්දෙසං ආගච්ඡති, තත්ථ සබ්බෙගෙව සමග්ගෙහි
සමොදමානෙහි අවිච්ඡේදමානෙහි සිත්ඛිතබ්බං, ඉති.

ගිකුචු පාතිමොක්ඛං නිට්ඨිතං.

1

මෙළුනාදි න්‍යාය, මනුෂ්‍ය විග්‍රහයෙන්,
පාරාජිකානි වන්නාර, ඡේජ්වන්ද්‍ර අසංසයාති.

2

විසංසි කාය සංසයො, දුට්ඨලං අත්තකාමනං.
සංඝචරිතනං කුටිඤ්ඤව, විහාරොව අමුලකං.

3

කිඤ්චිදෙසංඝච ගෙදෙව, තථෙව අනුචතතකං,
දුබ්බව කුලදුසනං, සංඝාදිසෙසා තෙරසාති.

4

අලං කම්මනියඤ්ච ව, තථෙව ව නභෙවබො,
අනියතා සුපඤ්ඤතතා, බුබුසෙවෙසන තාදිනාති.

5

අතිරෙකඵකරතනඤ්ච, අකාලපොරාණ බොවනං,
පටිග්ගහඤ්ච තඤ්ච ව, විඤ්ඤානි ව තදුත්තරි,
වෙ අප්පචාරිතා වෙව, තිකඛිතත්‍වං වොදනාය වා ති.

6

මිසංසකං සුබකඤ්චව, තුලඤ්ච අනුචස්සකං,
පුරාණ සඤ්ච තඤ්ච ව, ලොමාති භාරතෙන ව,
බොවනං රුපියඤ්ච ව, වෙව නානපපකාරකනති.

7

අතිරෙකඤ්ච පතනඤ්ච, උගතෙන බනිතෙන ව,
ගෙසජ්ජං සාටකඤ්ච ව, කුපිතෙන අවජ්ඣනං,
වෙ තනතවායා වෙව, අවෙවක විවරෙනව,
ජාරතතා විප්පවාසෙන, අගතතො පරිනාමනා ති.

8

මුසා ඔමස පෙසුඤ්ඤං, පදසො වෙ නිපජ්ජනා,
දෙසනා රොවනා වෙ ව, දුට්ඨලං පඨවිතිබණේ.

9

රුකඛුපච්ඡේදඤ්ඤවාදං, පෙසුඤ්ඤජ්ඣාපතෙන ව,
අජ්ඣාතාසෙ විහාරෙ ව, අනුපබ්ජ්ජනිකසිසිනා,
වෙහාසකුටිලෙපනා, සප්පාණක විසිඤ්චනනති.

10

අසව්වහොව ඔවාදෙ, අත්තං ගතං උපසංයං,
 ආමිසගෙතු දෙහතස්ස, විවරං සිබ්බතෙන ව,
 සංවිධාය ගමිතෙන, තාවාය අභිරුහණේ,
 පරිපාවිතං ගතතඤ්ඤ, රහොවාපි නිසීදනන්ති.

11

ආවසරගණඤ්ඤව, පරවරං ගොජනඤ්ඤ,
 චෙපතන පවාරිතාවෙව, විකාලෙ බාදනෙන ව,
 සන්නිධිපණිතඤ්ඤ ව, අදින්නං වාරකෙනවා ති.

12

අවෙලකදනෙනව, භික්ඛු උය්‍යොජනෙන ව,
 සගොජනං කුලඤ්ඤව, වෙව රහො නිසීදනා.

13

සත්තං භික්ඛුඤ්ඤ භෙසජ්ජං, උය්‍යුත්තං දස්සනෙනව,
 අතිරෙකතිරත්තඤ්ඤව, උය්‍යොධිකගමනෙනවා ති

14

සුරං අඛුලි පතොදෙ, උදකෙ ව අනාදරෙ,
 භික්ඛුං භංසාපනඤ්ඤ, ජොතිඤ්ඤතභාන දුබ්බණ්ණං,
 කරණං විකප්පඤ්ඤව, විවරං අපතිධෙනවා ති.

15

සඤ්චිච්චාණං ජිවිතා, පරිභොග සපාණකං,
 යථාධම්මඤ්ඤ නිගතං, ජාතං දුට්ඨලලිජාදකං,
 උනෙවිසති වස්සඤ්ඤ, ථෙය්‍යං මාතුගාමෙන සභිඤ්ඤ,
 සංවිධාය සංභුඤ්ඤා, නාසිතං උපලාපනන්ති.

16

වුච්චමානො සහධම්මෙන, විනයඤ්ඤ විවණ්ණසී,
 මොහෙනෙතා පහාරං, දෙනෙතා තලසතතිකං අමු
 ලකං).

කුතකුච්චානුපසප්පතිඤ්ඤ, ධම්මිකානං විනිවර්ණං,
 සමග්ගසංඝික දනෙන, පුග්ගලස්ස පරිනාමනෙති.

17

අනෙතා පුරඤ්ඤඋග්ගණෙන, අනාපුර්වා පවෙසනෙ,
 සුචිකරඤ්ඤ මඤ්ඤඤ්ඤ, තුලොනඤ්ඤ නිසීදනං,
 කණ්ඩුවස්සික සා'වකං පමාණං විවරං ධාරසීති.

18

අඤ්ඤාතිකාය පටිට්ඨාය, වොසා සනතිං න නිවාරයි,
 සෙක්ඛසම්මත දුනෙන, අරඤ්ඤාගොඡනෙන වා ති.
 මුසාභුතඤ්ච ඔවාදෙ, ගොඡනා වෙළුනෙන ව,
 සුරාසප්පාණකා ධම්මා රාජවග්ගෙන තෙනවාති.

19

පරිමණ්ඩලං පටිව්ජන්තං, සුසං වුතොක්ඛිත්ත
 වක්ඛනා,
 උක්ඛිතොත්ථගසිකා සද්දෙ, තයො, වෙවප්පාලතා

20

බමහ ඔණ්ඪිතාවෙව, කුරි පලුඤ්ඤාය ව,
 සක්ඛවමං පත්තසඤ්ඤිව, සමසුප සමතිත්තිකං

21

සක්ඛවමං පත්තසඤ්ඤිව, සපදනං සමසුපකං,
 ථූපතොව පටිව්ජන්තං, විඤ්ඤානතුඤ්ඤාන සඤ්ඤිතා

22

න මහනතං මණ්ඩලංවාරං, සබ්බං හත්ථං තව්භාහරෙ
 උක්ඛෙවොජ්ජෙදනා ගණේවා, බුතං සිත්ථාවකාරකං

23

ජ්ඣවා නිව්ජාරකං වෙව, වපු සුරු සුරෙන ව,
 හත්ථො පතොතා ව ඔට්ඨාව, සාමිසං සිත්ථකෙන ව.

24

ජතතුපාණිස්ස සබ්බමං, නදෙසෙනති තථාගතා,
 එවමෙව දණ්ඩපාණිස්ස, සත්ථආයුධ පාණිතං,

25

පාදුකොපාහණාවෙව, යානසයන ගතස්ස ව,
 පලුඤ්ඤා නිසින්නස්ස, වෙසිතො ගුණධිතස්ස ව,

26

ජමානිවාසනෙ ණානෙ, පව්ජතො උප්පථෙන ව,
 සීතකෙන නබාතබ්බං, හරිතෙ උදකමිති වා ති.
 පරිමණ්ඩලං උජ්ජගසි, බමහ පිණ්ඩා තථෙව ව,
 කබලා සුරු සුරුඤ්ඤව, පාදුකෙනව සත්තමොති.

විකල්ප නීති.

විදිත මෙව සබෙබ් ගෙවා' සසම්පන්නයි, කිමිදං පාතිමොකබ්නති, තසමා අල මති පලවිනෙන; තසමං බොපන පාතිමොකෙබ් ගණ්ඨිතං දුබ්බං බාතං පදනං දීපනී පකාසනී පාතිමොකබ් ගණ්ඨි දීපනී, සා ව න උභය පාතිමොකබ්සා; කෙවලා හිකුළු පාතිමොකබ් මනනසොව, තෙනිදං පකරණං හිකුළු පාතිමොකබ් ගණ්ඨිදීපනී නාම.

තසා ව පන රවසිතා අසුකොති යත් කත්ථි අදසිතමපි නිසාගතියෙසු තතිය වග්ගෙ අවෙක වීවර සිකාපද වණ්ණනාය:- ටිකායං යොපනෙත් කාමසෙවස-පෙ-පුබ්බාපර විරොධොපි සියාති වු තතං, තසා අසුනනාහාවො සමනත පාසාදිසා අත්ථොපනායං මසාවුතනා"හි දිසාමානතාව, සමනතපාසාදිකාත්ථොපනාය නිගමනෙ:- "ඉති අතීතව පුරවතය නගරසා පව්ඡිමුගතර දිසා හාගෙ පතිට්ඨිතෙ පනසාරාමෙ සිරි නිභුවනාදිව ධම්මරාජාධිරාජනාමකෙන රඤ්ඤ කාරිතෙ ගෙගෙ වසනෙන සකලබ්‍යාකරණ සංගණ්ණවාරිතා සා ධම්මකථා තිපිටකධරණ ඤ්ණකිත්තිනී නාමධෙ යෙතන ථෙරෙන කතා සමනත පාසාදිකාය නාම අට්ඨකථාය පදත්ථොපනා සමනත"හි ආගත තතාව තදත්ථොපනාය රවසිතා ඤ්ණකිත්තිත්ථෙර වරොව ඉමසාපි රවසිතාපි විදිතමෙව විකල්ප නීති.

තඤ්ච පනිදං හිකුළු පාතිමොකෙබ් වෙව කත්ථි තදට්ඨ කථාය කථිතා විතරණියා ව ගණ්ඨිපද බ්‍යාක රණ පදත්ථොපනා නිරුභති විග්ගහ විභාවනාදීහි පතිමණ්ඩිතතතා දිපෙතබ්බාතමෙව නිරාකුලත්ථා තං දිපිතතතා ව සබෙබ්ගෙව පාති මොකබ්පෙකිත කෙහි නානාදෙසියෙහි සමාභිතං සාදරිතඤ්චා හොසි පාතිමොකබ්සා පරිවාරකගත්ථනතරෙ ඉද ඤ්චාපි සලකෙබ් තබ්බනති.

අප ව පතායං ගණිදීපනී ඉතො අට්ඨන්ස
සංවච්ඡරතොපරි කලභේ ගුණරතනාභිධානෙන
ථෙරවරෙන විරාගතලෙඛකා'පපාඨ මපාකරිය
පුබ්බාපධිතා. උග්ගහණ ධාරණානිකානං හත්ථප
තතා යාවජ්ජනතා මහතා ආදරෙන සමාභියතො
උතතංසියතො ව

තථා වෙතරහි තානි පොත්ථකානි උග්ගහණ
ධාරණානිකානමායාසෙනෙවා'හිසමගුනනතීනි පුන
රපි තාය පාතිමොක්ඛ ගණිදීපනියා මුද්දපන
මිච්ඡනෙනහි කතිපයෙහි සමාවෙදිතොහං පොරාණ
ලිඛිතානි කතිපය පොත්ථකානි සමාහරිය කඛ්ඛාපි
තරණියා අට්ඨකථායව සංසද්දයනොතා මහතා පරි
සාමෙන ඉමං සඛිරණ මකාසිං යථාසතතියා සඛ
මවට්ඨිතිමිච්ඡනොතා.

සඛිරණෙවපතිමයමි. මුල්ලපිට්ඨාමෙ සුච
ණ්ණඛිඛාරාමාධිවාසිනා මමං හිතෙසිනා පියසොද
රෙන වසංචග්ගාඛ්‍යාමාගාමෙ විදුරජොති නිසං
ථෙරවරෙන යථාවසරං උපත්ථෙතහාව මත්‍රසභා
රව මාවිකරොමි

තථා වාපාඨ මනාගතානි යාති කානිවි බලිතානි
දිස්සනති වෙ සං සොධයග්ගු විනය නය වෙදිතො
පටිසාදු නයා භිභුතොසුධිතොති නිවෙදයාමි

ඉත්ථං සුදං මයා පොතුවිල සුරියබණ්ඩාර රාජ
මනනිඤ්ඤරාමවාසිනා පටිසාගල විමලරංසි නිසං
සනිතා පටිසඛිතායං හිතබ්බපාතිමොක්ඛ ගණි
දීපනි උග්ගහණ ධාරණාභිලාසිනං මනනය කාහි
හාරිනි භවතු යාව සාසනනතරධානාති.

සිඛිරණ

P. Wimalaransi Tissa

Bhikkhu.

2471

1927-9-

සුඛපතනං

පිටුව.	පනතිං.	අසුඛ	සුඛ
2	21	උතුනං	උතුනං
4	7	දිශඛෙසි	දිශඛෙසි
5	20	භික්ඛවෙ	භික්ඛවෙ
6	1	වතනබ්බං	වතනබ්බං
7	16	හතෙත	හතෙත
9	29	හවිතබ්බං	හවිතබ්බං
10	9	විසුං	විසුං
11	11	වුතනං	වුතනං
15	12	වාචිසාර	වාචිසාර
„	24	වධාමිනනති	වධාමිනනති
18	22	වතුනනං	වතුනනං
„	30	වජ්රබුඬි	වජ්රබුඬි
19	27	සමාපජේය්‍ය	සමාපජේය්‍ය
20	6	සමාපජේය්‍යනි	සමාපජේය්‍යනි
„	25	උපලක්ඛිතං	උපලක්ඛිතං
21	4	සාවකාසාවක	සාවකාසාවක
23	14	සමයතෙ	සමයතෙ
25	13	තඨිතවිශ්‍යභො	තඨිතවිශ්‍යභො
26	7	විනයවාදිව	විනයවාදිව
27	18	භික්ඛු	භික්ඛු
27	26	තෙරමයං	තෙරසමං
29	22	ජිනා	ජිනා

”	28	ජිනන	ජිනන
30	25	පාවිතතියං	පාවිතතියං
”	29	උපපන්නං	උපපන්න
31	11	ගණනනකසා	ගණනනකසා
32	21	බිකවාගමො	බිකවාගමො
36	5	පභිණ්ණි	පභිණ්ණි
”	10	අභිනිපථාදුතො	අභිනිපථාදුතො
”	31	කච්චාදී	කච්චාදී
39	5	සංපුබ්බො	සංපුබ්බො
”	19	විවරං	විවරං
42	11	උපවසානන	උපවසානන
”	14	නිගගතිතඤ්චාති	නිගගතිතඤ්චාති.
”	15	බිකවාගමො	බිකවාගමො
”	16	විහරනොති	විහරනොති
44	28	බහුබ්බිති	බහුබ්බිති
51	16	භික්ඛු	භික්ඛු
54	7	පචාරණ	පචාරණො
”	11	වෙ	වෙ
65	18	සඨිං	සඨිං
67	1	තසාදිනං	තසාදිනා
”	3	විසානමයං	විසානමයං
”	18	ජ්ජ්ජනෙ	ජ්ජ්ජනෙ
68	31	ස භික්ඛුණී	ස භික්ඛුණී
70	14	ගං	අගං
72	11	විසෙසනං	විසෙසනං
11	17	අද්දවබණ්ඩනෙ	ද්දවබණ්ඩනෙ

නමෝ නායක ගගවතෝ අරගතෝ
සමෝ සම්බුද්ධාය.

“සමමජ්ජනී පදීපො ච
උදකං ආසනෙ න ච
උපොසඨස්ස ඵතානි
පුබ්බකරණනි වුවවති” ති.

— + —

අයං ගාථා වග්ගවිකල්පානො ආභරිතො මාති
කාය “කිං සංඝස්ස පුබ්බකිවමං” ති වුත්තනතා-පඨ
මං කන්තබ්බස්ස පුබ්බකරණස්ස ස්වපනත්ථං ආදිමි
පොරාණකතෙරෙහි යපනතො “සමමජ්ජනී” ත්‍යා
දි තස්සාගාථාය වින්දාරො-සො ච වින්දාරො කංඛා
විතරණියා වෙව තංථිකායච උඛරිතො ආරාධකස්ස
වෙව පාතිමොක්ඛද්දෙසකස්සච වචන පටිවචන
ස්වපනත්ථං ථෙරෙහි කතො.

“සමමජ්ජනී” ති වචනෙ ආරාධකෙන භික්ඛුතා
වුතෙන-“සමමජ්ජනකරණස්වා” ති වචනං උද්දෙ
සකෙන භික්ඛුතා වත්තබ්බං, ඉතොපරෙසුපි එසෙ
වතයො.

“උපොසඨකමමස්සා” ති පාතිමොක්ඛස්ස උද්දෙ
සකරණස්ස.

“ජ්ඣ-ප-ප-වුවවති” ති අයං ගාථා අවිකල්පානො
ආභරිතො පුබ්බකරණනතරං කන්තබ්බස්ස කිවම
ස්ස ස්වපනත්ථං යපිතා-ජ්ඣනං-ජ්ඣෙ කතතු

කාමයා, ආපනතියො පරිසුජ්ඣනං පාරිසුඛි, ආදී
වතිවුඛි, ඡන්දෙව පාරිසුඛිව=ඡන්දපාපිසුඛි, උතුතො
අකමායං=උතුකමායං, “වා පරො අසරුපා” ඡන්ද
පාරිසුඛිතසාදිතාපාය වින්ධාරො, සොව අට්ඨකපා පී
කාතො උඕරිත්වා කතො.

“ඡන්දරහානනන්” එත් ඡන්දෙව පාරිසුඛිව=
‘ඡන්ද’ නි එතසෙපසා කාතබ්බො, ඡන්දෙ අරහනන්
‘ති=ඡන්දරහා-“ඉධා” නි ඉමස්මිං විහාරෙ, “උපො
සප්ඤ්ඤානන් සනතිපතිතෙ සංඝෙ” නි ඉමිනා වච
තෙන ඡන්දෙ සංඝෙ අසනතිපතිතෙපි දුභං වට්ඨති-
ආරොචෙන්නෙන පන සනතිපතිතෙ එව ආරොචෙ
තබ්බනති සුපෙති.

තෙන “පුරාණවුද්දසිකමාපිකායං” අසමාගමෙපි
දුභං වට්ඨති ආරොචෙන්නෙන පන සමාගමෙ එව
ආරොචෙ තබ්බනති වුත්තං, “ඡන්දං දමම් ඡන්දං
මෙහර, ඡන්දං මෙ ආරොචෙති” නි ඡන්දෙ ආරොචෙ
තබ්බො. “පාරිසුඛිං දමම්, පාරිසුඛිං මෙ හර, පාරි
සුඛිං මෙ ආරොචෙති” නි පාරිසුඛි දුතබ්බො. උතුආපී
කමණං සරුපතො දසෙසදුං හෙමනතාදීනනති,
ආදිවුත්තං.

“හෙමනතාදීනං තණණං උතුනං” නි තුඤ්ඤ
ණෙ ජට්ඨි අට්ඨකපායං පන “හෙමනතාදීනං උතු
නං” නි එතතක මෙව “උතුනං තණණං” නි පදං
හෙමිතා අට්ඨකපායං වුත්තතතං ඉධ පකම්භතං
එතතකං උතු අතිකකතතං එතතකං උතුඅවසිට්ඨං,
ඉති එවං ආවිකමිතං. “උතුනිධ පන සාසනෙ තයො
ගොතති” නි සමබ්බො උතුසද්දෙ එතතකතතසාදී
දසෙසතො නපුංසකප්‍රිගෙපි අත්ථි. යමපන “අභිධා
නප්ප දිපිකායං - “කමා හෙමනනගිමාන වස්සාතා
උතුයො විසු” නි වුත්තං. තං යෙහුයෙසන වුත්තං-
උතුති=ඉධා’ නි පදපෙඡ්ඡෙදො, කෙවිපන-උතු=ඉධා’ නි

පදවෙස් දං කතා නකාරාගමොති වදනති නං “එතන කතතා” දි වචනෙත සමෙති ‘තයො’ ති පදං ‘උතුති’ ති පදස්ස විසෙසනං විසදිසලිඛිතං හි පදං අසද්දම සද්දවිසෙසං අත්ථි, ගුණාපමාන’ නති-යථා.

“උපොසථගෙහ” ති උපොසථකරණඛානෙ සනතිපතිතානං භික්ඛුනං ගණනා එතනකා භික්ඛු” ති වතතබ්බං, කිත්තකාති න වතතබ්බං, කසමා? අභ කථායං එතනකා භික්ඛු උපොසථගෙහසනතිපති තාති භික්ඛුනං ගණනාති වුත්තතො-උද්දෙසකාලෙ පත- (එතනකාතිපදං) සනතිපතිතානං භික්ඛුනං ගණනා වතතාරො භික්ඛු” තාදි වතතබ්බං, ගණ නාති නවතතබ්බං, “කසමා? අට්ඨකථාය අසමාන තො “ඉධාති” ඉමසමිං උපොසථගෙහ.

“උපොසථො-පෙ-පතතකලලනතිවුච්චති” ති අයං භාථා ආහරිතො උපොසථකමමස්ස පතතකලල භාවසද්දපනත්ථං යපිතා, උපොසථොතා දිති විජ්ඣා රො, වතුද්දසන්නං තිථිතං පුරණී=වාතුද්දසි, ආදි මති වුචි, -පසද්දසන්නං තිථිතං පුරණී=පණ්ණරසි, සමගගස්ස සංඝස්ස භාවො=සාමගති දිවසොපි:— සබ්බසාමගතිභාවදිවසස්ස:-සාමගති නාම.

“අර්ජ්වපොසථො” ති ඉමසමිං දිවසෙ උපොසථ දිවසො, ඉමසමිං දිවසෙ අර්ජ් “යදනු” තාදිතා ර්ජ් පථව්වයො, ඉමසද්දස්ස අකාරොව, “අර්ජා” ති පදං “උපොසථො” ති පදෙන අගෙදෙ හෙදපරිකප්පන වසෙන විසයාධාරො, පණ්ණරසන්නං තිථිතං පුර ණො-පණ්ණරසො, කමමස්සපන්නා=කමිස පන්නා.

“සබ්බනතිමෙතා” ති සබ්බතෙට්ඨිමෙත. සබ්බො අනෙතා=සබ්බනතිමෙතා සබ්බතෙත පච්චතො-සබ්බ නතිමො, “ජාතාදිනම්මියාවෙ” ති ඉමපථව්වයො, පකතො අනතා යෙසංතෙ-පකතානා අට්ඨකථාය

“පකතතා තෙවබො” ත්‍යාදිකමෙව අනු, සංඝෙන අනුක්‍රමිතතාතිවචනං නනි, “විකායනා—‘පකතතා’ති අනුක්‍රමිතා පාරාජිකං අනුකූලපනා වාති වුත්තං.

“තෙව බො” ති තෙ භික්ඛු හන්දපාසං” ති දියසිස හන්දපමාණං. අබ්බිත දුතියො—දියබ්බිත, හන්ද සපාසො සමීපො ඔකාසො—හන්දපාසො, දියබ්බි ව සො හන්දපාසො වෙනි = දියබ්බි හන්දපාසො, පරි චේද්දබ්බන්තරෙ හන්දපාසං විජතිනා සීතො පරිචේදතො බහි අඤ්ඤං තතනකං යෙව පරි චේද්ද මිනතිකකමිනා සීතොපි කමමං කොපෙනිති අධිකථාපායො, අතතනො සත්තබ්බන්තරෙනවා උදකුකෙවපෙනවා යො තෙසං සත්තබ්බන්තරෙසං උදකුකෙවපසාවා පරිචේදෙ—තතොබහි අඤ්ඤං තතනකං යෙව පරිචේදං අනතිකකමිනා සීතොපිති අත්ථො—තට්ඨිකා පායො, “සත්තබ්බන්තරෙන උදකු කෙවපෙනා”ති පදවයං, “පරිචේදෙ”ති පදෙන තතියාවිසෙසනං යො පරිචේදෙ තෙසං භික්ඛුතං තතො පරිචේදතො තෙසං අඤ්ඤං දුතියං තතන කං යෙව අනතිකකමිනා සීතො”පි භික්ඛු කමමං කොපෙනි—“කසවා? සීමාසමෙහද සමාවතො; තෙ තෙව—මහාවග්ගධිකථායං සාරන්දිපනියං, යංපන මානිකවසිකථායං—“පරිචේද්දබ්බන්තරෙ හන්දපාසං විජතිනා සීතොපි—පරිචේද්දතො බහි අඤ්ඤං තතන කඤ්ඤෙව පරිචේදං | අනතිකකමිනා සීතොපි— කමමං කොපෙනි”ති ඉදං සබ්බඅධිකථාසු සනති ට්ඨානනති” තත්ථ; අඤ්ඤං තතනකඤ්ඤෙව පරිචේ දං අනතිකකමිනා සීතොපි කමමං කොපෙනි” ති ඉදං තෙව පාලියං න අධිකථායං උපලබ්භති, යදි වෙතං මිනනං සබ්බානං විසුං විසුං උපොසථාදි

කමමකරණයායිකාද වුතතනො උදකුකෙකපතො
 බිහිඅඤ්ඤං උදකුකෙකපං අනතිකකමිතිං උපො
 සථාදි කරණත්තං සිතො සංඝො සිමාසමොද සමා
 වතො කමමං කොපෙතිති ඉමිනා අභිප්පායෙන
 වුතතං සියා එවං සති සුඤ්ජයා. තෙනෙව-මාති
 කට්ඨකථායං ලීනත්ථපකාසනියං-වුතතං “අඤ්ඤං
 තතකකඤ්ඤව පරිවේදනති දුතියං උදකුකෙකපං
 අනතිකකමනො”පි කොපෙති. කසමා? අතතනො
 උදකුකෙකපසි භාය ඉමෙසං උදකුකෙකප සිමාය.
 අප්පකාතතරණතො සිමාසමොදො නොති තසමා
 “කොපෙති”ති වුතතං.

“විකාල = ප = පගතිකසා වා” ති විකාලහො
 ජනාදි වජ්ජවසෙන අසමානකො ආපත්තියො,
 “වජ්ජසභාගා”ති වචනෙන ආපත්ති සභාගාපත්ති
 නිසේධනි තසමිං උපොසථගෙන.

“ගහවංසකාදාසා”ති ඉදං පාලියං වුතත
 නයෙන උප්පට්ඨාපාරියා වුතතං. ගහට්ඨ භික්ඛුනි ආද
 යො එකමිසති වජ්ජනිය පුගාලා * තිති වතතබ්බං.

* නතිකාවෙසගහට්ඨාය පරිසායාති වචනතො
 ගහට්ඨා-න භික්ඛවෙ භික්ඛුනියා නිසින්නපරිසාය
 පාතිමොක්ඛං. උද්දිසිතබ්බන්ති ආදිනානයෙන
 වුතතා-භික්ඛුනි-සික්ඛමානා-සාමණේරො-සාම
 ණේරි-සික්ඛාපච්චකිත්තකො-අනතිමවත්ථකා
 පන්නකො-ආපත්තියා අදස්සනෙ උකම්භතකො-ආ
 පත්තියා අප්පට්ඨකමෙම උකම්භතකො-පාපිකාය දිනි
 යා අප්පට්ඨිසස්සගෙම උකම්භතකො-පණ්ඩකො-
 ථෙය්‍යසංවාසකො-තිත්ථිපපකකන්නකො-තිරව්ජා
 න ගතො-මාතුසාරකො-පිතුසාරකො-අරහත්ත
 භාවකො-භික්ඛුනිදුසකො-සංඝගෙදකො-ලොභිතු
 ප්පාදකො-උභයො බ්‍යථ්‍යාකො”ති ඉමෙ විසතිවා
 “ති එකමිසති පුගාලා වජ්ජනියා තාම -කසිං-

“විතුහිලකඩණ්ඩ” වතුහි අභිමතීති වතනබ්බා
 “සමිහගිනනා” පරිවර්තනං.

“පුබ්බකරණ - පෙ - භාරොමි” ති අයං මූලසිකිකා
 පාඨො “සමාපෙඤා” ති නිවාර්තනගෙන දෙසිතා
 ඉති පදෙගෙනු, සංපුබ්බො අප ඛාතු පාපුනතෙ,
 සමාදපෙඤාති පදං වා දෙසිතා ඉති පදෙ වතනබ්බ
 කාලකිරියා, නවවිධං පුබ්බකිව්වා පෙරෙන ආණ
 තෙනන කතතතා; සංසෙන කතං නාමි හොති—
 දෙසිතා ආපතති යෙන සංසෙන සො දෙසිතාප
 නතිසො ආපතතිදෙසකෙන “අහං හතෙන සම්ම
 නුලා නානාවත්තකා ආපතතිසො අපඤ්ඤා
 තුවලෙහිමූලෙ පටිදෙසෙමි” ති වඤා-‘පසාසි ආවුසො
 තා ආපතතිසො” ති පටිගගණනතෙන වුතෙන
 “ආමහතෙන පසාසිමි” ති වඤා-පුනපටිගගණනතෙන
 න “ආසතිං ආවුසො සංවරෙය්‍යාසි” ති වුතෙන “සාධු
 සුච්ඡායෙන සංවරිසාමි” ති තිකතිත්තුං වඤා දෙ
 සෙනබ්බා” ති මූලසිකිකා පාඨො.

වුද්දසිකිකායනතු—සාධු සුච්ඡා හතෙන සංවරිසා
 මිති වතනබ්බනති, වුතනං න තිකතිත්තුනති, ආරො
 වෙනතන=තුය්‍යං සනතිකෙ එකං ආපතතිං ආවි
 කරොමි” තිවා මමං එකං ආපතතිං ආපනනභාවං
 ජානාති” තිවා වදතු, එකං කරුකං ආපතතිං ආවික
 රොමි” ති ආදිතානගෙන වදතු, සබ්බෙහිව ආකා
 රෙහි ආරොචිතාව හොති” ති—බුබ්බකාගජෙරෙන
 වුතනං—සබ්බා තා ආපතතිසො ආරොචෙමි” ති වච
 නං පන-සමුච්චයකතිකිකට්ඨකථායං” වුතනාතිපපා
 යං පුබ්බකෙරෙහි රවිතං යදි වෙතං වඤා ආරො
 චිතා සාරොචිතා හොනති

මූලසිකිකායනතු-අථවා—“පුබ්බකරණාති නිවාර්
 පෙඤා දෙසිතාපතතිකය්‍ය සමගගග්‍ය භොගිකඤ්ඤා

සමස්ත අනුමතය පානිමොක්ඛං උද්දීපිතං ආරාධනං කරොමිති” වුත්තං.

“අජ්ජ මෙ උපොසථො පණ්ණරසො වා අදිට්ඨා මි” ති තික්ඛන්තං වචා පුග්ගලෙන අභිට්ඨානුපොසථො කාතබ්බො චිත්ත ජනෙසු-“පරිසුඛො අභංආවුසො පරිසුඛොති මංඛාරෙති” ති තික්ඛන්තං වත්තබ්බං; තවකෙන පි තථා වත්තබ්බං; “ගන්නා ඛාරෙති” ති විසෙසො තිසුපන-“සුඤ්ඤානුමෙඤ්ඤායසංඝාතො අජ්ජ උපොසථො පණ්ණරසො යදි ආයසමනානං පත්තකලං මයං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පාරිසුඛි උපොසථා කරෙය්‍යාමා” ති ඤාත්තං ඤාපෙඤා පටිපාටියා වුත්තනෙයන පාරිසුඛි උපොසථො කාතබ්බොති”-

මූලසික්ඛාපාදො.

ජනෙන වුත්තො ගණො පානිමොක්ඛො ති විසුඤ්ඤායසංගණො දිපසියං යොගුතං සුඛ චුඛිකා (නො

ගන්නා සමෙකා “මෙ” වචනං සුඤ්ඤානු “අජ්ජ” ඉම සමිං දිවසෙ “උපොසථො” උපොසථ දිවසො “පණ්ණරසො” පණ්ණරසන්තං තිපිනං පූරණො සංඝස්ස උපොසථ කමමං යදි පත්තකලං සමෙකා උපොසථං ගතරසා සමෙකා පානිමොක්ඛං උද්දීපෙය්‍ය, සංඝස්ස සුඛබ්බිවමං භික්ඛුතා කතං, ආයසමනො තුමෙහ පාරිසුඛිං අත්තනො ආපත්තියා පරිසුඛිභාවං “ආරොපෙට්ඨ ආවිකරොට්, අභං පානිමොක්ඛං උද්දීපියාමි, (තස්සා පරිසාය) “සන්තා” ති සංවිජ්ජිමානා සමෙකමසංඝං පානිමොක්ඛං සුඤ්ඤාම මනසි කරොමි සස්ස භික්ඛුනො ජන්තං ආකාරානං* අඤ්ඤා

* කංඛාවිතරණියං - අලජ්ජතා, අඤ්ඤානතා, කුකුළුවපකතන්තා, අකපපියෙ කපපිය සඤ්ඤිතා, කපපියෙ අකපපියසඤ්ඤිතා, සතිසමෙමාසා, ඉති ඉමෙහිඡ භාකාරෙහි ආපජ්ජති-

තරුණ ආපනා ආපනා සියා සො හිකු වං ආ
 තෙති ආවිහරෙණ සංසමජේඛ වා ගණමජේඛ වා
 පුග්ගලො වා, දෙසෙතු වා, පකාසෙතු වා, ආ = නනියා
 එව අසනනියා තෙන හිකුතා “තුණ්හි අකාපන
 තෙන හවිතබ්බං, තුණ්හිභාවෙන ඛො පටා භාර
 ණෙන අතං ආයසමනෙත පරිසුඛා ඉති “එවං චෙදි
 ස්සාමි ජාතාමි පච්චෙකපුට්ඨස්ස එතෙන පුග්ගලො
 නපච්චෙතං පුට්ඨස්ස එකස්ස පුග්ගලස්ස “වෙත්තා
 කරණං චස්සජ්ජනං ගොති” සථා ඛො පන තථමෙ
 වං එවං. 7 පා = පටිසාස හිකුපරිසාය ඉදං පාති මො
 ක්කං නාම මයා යාවතිකං අනුසාපිතං ගොති.

“සඬ්ඝස්සා” හි පදං “උපොසථකමමං” හි පදෙ තමබ්බ
 කෙන සමපදනං තෙනව - කඛිංවිතරණීයං - “නං
 සඬ්ඝස්ස උපොසථකමමං පග්ගකලලං නාම ගොති”
 හි වුත්තං. පතෙතා කාලො ඉමස්ස කමමස්සා” යි = ප
 තතකාලං - පතතකාලමෙව = පතතකලලං - “ණ්ණ
 තතතාභාවෙතු” හි සුතෙතන සකතෙ ණො, යො
 නං පාති රකඛති තං මොකෙති මොවයති අපායා
 දීති දුකෙති වා අතතානුචාදදීති භයෙති වාති “පාති
 මොකඛං. අතතානුචාදදීති, අතතානං අනුචාදෙ =
 අතතානුචාදෙ. සො ආදියෙසං නාති - අතතානුචාද
 දීති, තෙති අතතානුචාදදීති, ආදිසද්දෙන පරානු
 චාද දණ්ඩ දුග්ගති භයාති සංගණ්ඨාති - විකා කංඛා.

යොකොවි පුග්ගලො නං විනයපරියාපනනං සීලං
 පාති රකඛති - පාති සීලං තං පුග්ගලං අපායාදීති
 දුකෙති වා අතතානුචාදදීති භයෙති වා මො
 කෙති මොවයති ඉති, තසමා නං සීලං වා පාති
 මොකඛං නාම, අයසෙවි විග්ගහො, රකඛති හි ආබ්ඝා
 තපදස්ස දස්සනතො තභිතවිග්ගහොති වෙදිත
 බෙබ්බා, තෙන “සද්දුතීතියං, පාඤ්චමොකඛනති, පදං

තභිතවසෙන සිජ්ඣති න සමාස වසෙන, පාතිමො
කබන්ති එත්ථ සනන්තේ“ණරාගා තෙන රත්තංත
සොද මඤ්ඤන්තේසුවා” ති සුත්තෙන ණපපව්වයො
හොතිති - අග්ගවංසාවර්ගයෙන වුත්තං.

අථවා- කඤ්ඤාපිතරණී ටීකායං - “තං පාතිති ලබ
නාමං පාතිමොකබසීලෙ සීතන්ති දස්සනතො ‘සීලං
පාති රකබති ති පාතිං පාතිමොකෙබති ති පාති
මොකබන්ති කිතක පිග්ගහොපි කාතබ්බො, යො
පුග්ගලො සීලං පාති රකබති ඉති තස්මා සො පුග්ග
ලො පාති නාම, පා රකබණේ, “මිදුදිති තතිතියො”
ති සුත්තෙන තිපපව්වයො, සීලං පාතිං පුග්ගලං මො
කෙබති ඉති තස්මා සීලං “පාතිමොකබං”ති පාති
පුබ්බො මුව මොවනෙ, “ධාතුයා කම්මාදිමිණො”ති
සුත්තෙන ණපපව්වයො, ගඤ්ඤා පන තස්ස පාතිමො
කබස්ස ජොතකතතා පාතිමොකබන්ති වුවති,
තභිත න්‍යායෙන, පාතිමොකෙබාති, එත්ථ පතිමුවති
ති එතෙන පතිමුවති එත්ථ පතිමොවතිති “පාති
මොකෙබා”ති කිතකපිග්ගහො වුත්තො-පති පුබ්බො
මුව මොවනෙ, විසරුජපදුදිතොණො”ති ණ, කි
වාදි මජ්ඣිමනිකායං ත්‍යාදිතා ආදිමති දිසො, “සංඝ
ස්සා”ති පදං “පුබ්බකිව්වං ති පදෙ සම්මෙකො, කම්ම
කතතා, තෙන- අට්ඨකථායං” ථෙරෙන ආණන්ද
නඅගිලානෙන භික්ඛුනාත්‍යාදි වුත්තං පරිසුඛස්ස
භාවො= පාරිසුඛි “ණ විසමාදිති”ති ණො, තදු
දිතො වා ඊ (පාරමී යථා) තෙන- අට්ඨකථායං”
අත්තතො පරිසුඛි භාවන්ති වුත්තං. “මනසිකාර
මා”ති, එත්ථ පටිපාදන ජවන පටිපාදන මනසිකාර
පුබ්බකිව්වෙන ධම්මප්පකබණො මනසි කාරො වෙදි
තබ්බො, “අනුත්තියා”ති පදං “හවිතබ්බං” තිපදෙ
භාවලකබණං, “හික්ඛුතා”ති පදං “හවිතබ්බං” ති

පදෙ අනුප්පාදනා, “තුණ්හි”හි, අකථනනේ නි පානො, ‘තුණ්හි’හි පදං, ‘හිකුකා’ හි පදසා විසෙ සනං, තුණ්හිහි සිතං “සතතරිවා”හි සුනෙතන නාවිතයා “සබ්බා සමිත්තාදිතා ලොපො, තුයතෙ =හවිතබ්බං. “තුණ්හිහිවනා”හි පදං “වෙදිසා මි” හි පදෙතෙතු තුණ්හිහි අකථිතසා හිකුකො හාවො-තුණ්හිහිවො, “මො” හි වාචාසිලිවත්තං ප කතිතො, “පනා” හි විසෙසමත්තං, පවෙකං විසුං පුච්ඡිතති- පවෙකපුට්ඨා (පුග්ගලො) පුග්ගලසා” හි පදං “වෙය්සා කරණං”හි පදෙ සමි නොව්සාකරිතෙ විසාජ්ඣතෙ’හි=වෙය්සාකරණං, “ඵවමෙවං”හි නිපාත සමුදයො, ‘ඵවරුපායා’හි ථෙ රාපි නවාපි මජ්ඣිමාපිතං ධිප්පායො, “පරිසායා” හි පදං “අනුසාවිතං”හි පදෙ ආධාරො, කමමං’හි කෙවි-තිනනං පුරණං තතියං—තතියසා පරිචේ ද්දෙ=යාවතතියං අනුසාවිතං පාතිමොකබ්බං. අනු සාවිතනා පදෙකිඤ්චාපි, තප්පවයො අතිතනේ වතනා, “අනුසාවිසමානෙ”හි ව වතනමානකාලව වතනො පන වතනමානසං ගොති.

ආයසමනො සම්පජානමුසාවාදෙ බො පනඅනත රාසිකො පඨමජ්ඣානාදිතං අභිගමාය අනතරාය කරණසිලො ධම්මො ඉති, පන වනා බුද්ධින යසමා’ තසමා සරමානෙන අතනති අසනතිං. ආපතතිං ජානනෙන, ආපතතිං ආපනෙන, විසුඛාපෙකෙති න වුට්ඨානගාමිතිතො සංසාදිසෙසතො දෙසනා ගාමිණිතො විසුජ්ඣිතුකාමෙන, හිකුකා නා, සනති ආපතති. ආපජ්ඣා දෙවුට්ඨිතා ආපතති, ආවිකාත බ්බා. පකාසිතබ්බා, ආවිකානාහි ආවිකාතාය පකාසි

තාය ආපර්ශා එව අස්ස එතස්ස භික්ඛුනො පභම ජ්ඣා නාදිනං, අධිගමංය අධිගමන්තං, එාසු සුඛං හොති.

සමපජානමුසාවාදො=අස්සා"ති ඡෙදො. 'සමපජානස්ස මුසාවාදො, අනත්තරාය කරණසිලො අනත්තරාසි කො. 'තමධිනෙ" තසාදිනා නිකපටච්චනො, විසුඤ්ඤපෙක්ඛති ති=විසුඤ්ඤපෙක්ඛො, විසුඤ්ඤපෙක්ඛො" තිපි අත්ති තස්සෙව පදං උච්චාරණකාලෙ පෙකාරස්ස ගරුභාව විස්සජ්ජන්තං කකාර ලොපං කත්වා පසි තං,-සන්ති-ඉති ටස්ස පදමපි අත්ති "සන්ති"ති වග්ග ඛෙබ් රස්සං කත්වා සන්ති ඉති වුත්තං-ආවිකානාති-හොති'ති පදෙකරණං, හි ඉති තිපාත මත්තන්ති-ටිකා,-අස්සාති පදං එාසුති පදෙ සමපදුතං.

විමති ච්ඡොදනියං පන-ආවිකාතාහිස්ස එාසු හොති"ති වුත්තන්තා-ගරුකාපගතිපි ආවිකරණ මත්තෙන වුට්ඨාති"ති කෙවි වදන්ති, තං හොසං මති මත්තං පරිවාසාදි විධාන සුත්තෙහි විසුජ්ඣාපන හො.

අයංපනෙත්ථ අධිප්පායො, යථාභූතං හි අත්තාන මාවිකරොත්තං පෙසලාහික්ඛු අකාමා පරිවත්ථබ්බන්ති ආදිවචනං නිස්සාය අතිච්ඡිමානමපි තං උපායෙන පරිවාසං පුරාපෙත්වා අවස්සං සුඛත්තෙහි පති ට්ඨපෙස්සති"ති තතො තතො තස්ස අවිප්පවිසාරාදිනං වසෙන එාසුහොති"ති වුත්තං.

තිදුතෙ ඤාති භපනං. පුබ්බකිච්චස්ස පුන වචනං. තිදුත්ථෙද්දසාවසානෙ විසුඤ්ඤාරොවනෙවිධි. අනාරොවනෙ වාපනති යා භික්ඛුනං අධිසිල සංඛාතා සික්ඛා. තස්සෙව යත්ථෙවෙන සහජ්චන්ති=එකජ්චිකා. සභාගවුත්තිනොහොන්ති තං හගවතා පඤ්ඤාත්තසි ක්ඛාපදසඤ්ඤාභං සාජ්චස්සෙව. තත්ථ'සික්ඛිණ්ණාවෙන සමාපනෙතා'ති භික්ඛුනං සික්ඛා සා ජ්චසමපනො.

සමපතො”ති සිකං පරිපුරෙතො සාජ්වං
 අවිතික්කමතො හුත්වා තද්දහං උපගතො”ති
 අනො කඛිං-යො තං අජ්ඣාපජ්ජති තං පරාජෙති
 තස්ස පරාජතො”ති වුවවති-ථිකා කඛිං- සෙය්‍යං
 පිණ්ඩස් පඤ්චකං ථිකා-උද්ධං බොආයසමනො
 නිදුතං ත්‍යා’දිවචනං නිදුතාවසාතෙ න උපලබ්භති
 තං ච උද්දෙසකාලෙ චතතබ්බවචනමෙව.

නිදුතගණිදිපති සමතො.

තත්‍ර “පාතිමොක්ඛං උද්ධිසිස්සාමි”ති එවං වුත්තපා
 තිමොක්ඛෙ චතතාරො පාරාජිකා නාම ඉමෙ ධම්මා
 ආපතති යො උද්දෙසං සරුපෙන උද්ධිසිතබ්බතං
 ආගච්ඡන්ති, යොපන රස්සදීඝාදිනා ලිඛිතභෙදෙන
 යොකොච්ඡි භික්ඛු, භික්ඛුනං සිකංසාජ්ව සමාප
 නො සිකං අධිසීලසිකං අපච්චකංය අනික්ඛි
 පිත්වා දුබ්බලයං තස්මිං සාජ්වෙ දුබ්බලභාවං අනා
 වික්ඛා අපකාසෙත්වා මෙට්ඨනං ධම්මං යාවපරිශුද්ධා
 නෙන සදිසානං උභින්නං ජනානං ධම්මං අජ්ඣා
 වාරං පතිසෙවෙය්‍ය, අත්තමස්ස සබ්බන්ති මෙන ස
 බ්බාසං ඉත්තිනං අනතිමෙන පරිවේෂ්ඨෙන තිරච්ඡා
 නගතායපි පරිසකිවසෙන තිරච්ඡානෙසු ගතාය
 උප්පන්නාය ඉත්තියා මෙට්ඨනං ධම්මං සෙවෙය්‍ය,
 එසො පුග්ගලො පාරාජිකො සාසනතො පරාජයං
 ආපගො අසංවාසො හොති”ති යොජනා.

“භික්ඛුනන්ති පදං සිකං”ති පදෙ සම්බන්ධො, සි
 ක්ඛිතබ්බන්ති=සිකං, අධිසීලසිකං සංඛාතපාති
 මොක්ඛ සංවරසීලං, සහජ්වන්ති එත්වාති සාජ්වං,
 භගවතා පඤ්ඤානං සිකංපදං, “යදනුත්තරා” දිනා
 සාදෙසො, සිකංවසාජ්වංව සිකංසාජ්වං, සිකං
 සාජ්වසමාපනො”ති සිකං-පෙ=පනො=‘තත්ති

බලං එතසං භික්ඛුනො”ති=දුබ්බලො; දුබ්බලස්ස භාවො=දුබ්බලං; රාගපරිසුඨානෙන සදිසභාවා පතතියා මිට්ඨානං අයනති=මෙට්ඨගො—ණරාගා තසාදිතාණො, “තිරවජානනගායා”ති පදං පතිසෙ මෙය්‍යා”ති පදෙ ආධාරො; අපි සද්දෙ සමොචන තො; සාසනතො පරාජෙතිති=පාරාජිකො තෙසු වුඞ්භි ආදිතා උපසංගස්ස වුඞ්චෙව තතාරස්ස කතා රොව; සගවසනති එතං=සංවාසො එතනමො දිසංවාසො සො තෙනසම්. තතීති=අයංවාසො; දෙවතාය පන සනතිකෙ අතිබ්භං ජානනභාවෙන “දෙවතා තාම මහාපඤ්ඤා තිගෙතුක පටිසංකිතා බ්භං ජානනති; විතතඤ්චනාමෙතං ලුහපරිවතති. තසමා විතතලුහකස්ස පුග්ගලස්ස විතතවසෙතෙව අතිබ්භං විනාසො මාඅගොපීති දෙවතාය සනති කෙ සිකඛා පච්චකඛානං පටිකඛිපී”ති—විතයත්ථ මඤ්ඤානාම කඛිඛා විතරණීටිකා.

“සිකඛා දෙවතාය පන සනතිකෙ පච්චකඛා තාපි බ්භං ජානනභාවෙන අපච්චකඛාතා ගොතිති යොජනා—“පුග්ගලස්ස”ති භික්ඛුස්ස; විනාසොති භික්ඛුභාවස්ස විනාසො ඉති, තසමා “දෙවතාය සනතිකෙතසා” දිතා අතිබ්භං ජානනස්ස මනුස්ස ස්ස සනතිකෙ සිකඛා පච්චකඛානං න පටිකඛිතතනති මනොවාරෙ ආපතතිනාම තතී-ඉදං යෙතුය්‍යවසෙ න වුතනං “උපතිකඛිතතසාදිතසාදිසු ආපතතිසමො වතොති දට්ඨබ්බනති”—කංඛාවිතරණීටිකා.

ඉදංව වචනං විනෙතන සාදියනමෙව අපෙකඛි තො වුතනං, මනොවාරෙ ආපතතියා වුබ්‍රතො උප පතතිවසෙන වුතනං, “කසමා ජාතරූපරජතුග්ගහණ සිකඛා පදස්ස—ටීතායං—සවෙපන නායවාචාති

අපරික්ෂිපිතා විවේකන අභිවාසෙති? “මහෝවාමරො
පත ආපාත්ත නාමි නයී”ති වචනස්ස වුත්තන්තා.

පටිම පාරාජිකං.

— + —

2 භාමෙවා අරඤ්ඤවාති අවතා වත්තස්ස භානා
වාචනදස්සනස්සං “භාමාවා අරඤ්ඤවා”ති වුත්තං.
“භාමාවා අරඤ්ඤවා”ති පදවයං. “ආදිසෙසනා”ති
පදෙඅපාදනං, තස්මා අට්ඨකථායං. “තතොපි පාර
ජිකවත්තං අවතරන්තස්ස පාරාජිකං හොති යෙවා”ති
වුත්තන්තා. — “යස්මාදපෙතනා”දි සුත්තෙන අපාදන
සඤ්ඤා “සමාරූපෙ”ති පදං. “අදින්නාදුතෙ”ති
එත්ත අදින්නං ඉති පදස්ස විසෙසනං; කස්මා? තථා
රූපං අදින්නං ති දස්සනතො; “අදින්නාදුතෙ”ති
පදං “යෙනෙසු” තතාදිත්ත නිමිත්තං, තිං මොඤ්ජා
අසි තිංඛාලොඅසි තිංඛුලොඅසි තිංඛුලොඅසි තිංඛුලොඅසි
ඉති ඉමෙති වා වචනෙති පරිභාසෙය්‍යන්ති යොජන්තා
“අසමපිඨිකත්ත”ති සමබ්බෙකා.

පොරාණකස්ස කභාපණස්ස වතුන්තො භාගො
පාදො පොරාණකස්සාති පොරාණසත්ථාත්තරූපං,
උපාදිතස්ස ලක්කණ සමපන්නස්ස නිලකභාපණස්ස
දිග්ඛිකභාපණස්සාති — කඛ්ඛාපිතරණී ටිකා.

උත්තරවිනිවජ්‍ය ටිකායනතු — මිස්සකකභාපණො
යෙව නිලකභාපණො තන්තෙවති පොරාණසත්ථාවිති
ලක්කණං දිස්සති පඤ්චමාසා සුවණ්ණස්ස තථා රජ
තස්ස දසමාසාතමස්සාති එතෙවිසති මාසෙ මිස්සො
ත්තා මට්ටන්තාය විනිමත්තං ලොහං පක්ෂිපිතා අක්ක
රාති ව ගත්තිපාදදීනමිඤ්ඤතරඤ්ච රූපං දස්සො
ත්තා භතො නිද්දොසන්තා නිලකභාපණො තාමි
හොති — හොන්තිවෙත්ත —

තෙමරජතතලෙඛි සැන්තිද්දිට්ඨිකකිණං
 අභාපෙත්වා කතො චි ස මාසො නිලකතාපණො.
 හෙමපාදං සැඤ්ඤාපාදං තමම් පාදවයං ති සො
 මිසෙසන්තො රූපං ඵපෙත්වා කාචුං සබ්බෙසු දසසිතො.
 එලොති වුවවතෙ දෙසො නිද්දොසකතාතපෙරිතො
 තස්ස පාදෙ සුචිණ්ණස්ස විසවිහග්ගනාමකො.

යස්මිං ජනපදෙදෙසෙ සො නාමිති කතාපණො
 විසසොචණ්ණවිහග්ගං තං පාදග්ගනාති ව වෙදිසං.
 විසසොචණ්ණවිහග්ගං පෙනෙනොති භික්ඛුතෙත
 වචනාති සාමඤ්ඤගුණා ඉවමානු විතයඤ්ඤතොති—

වාවිසාරනාමකාවරියෙන වුත්තං.

විමතිවිතොදනියනතු—“යස්මිං පදෙසෙ නිල
 කතාපණො නසනාති තත් කාලවිරහිතස්ස නිබ්බතනු
 චණ්ණස්ස පඤ්චමාසග්ගනකෙන හණ්ණිත පාදපරි
 චේද්දෙකාතබ්බො” ති — කස්සපජෙරෙන වුත්තං.
 “මාසකොනාම පොරාණකස්ස කතාපණස්ස” විසති
 මො භාසො” ති—කඛ්ඛාවිතරණී ටිකා.

“වත්තාරො විහයො ගුඤ්ඤා වෙගුඤ්ඤා මාසකො
 භවෙ” ති අභිධානපද්ධිපිකායං—මොග්ගලානජෙ
 රෙන වුත්තං.

දුතිය පාරාජිකං.

3 යොපන භික්ඛු සඤ්චිච්ච සඤ්චිතෙත්වා සභිං
 වෙතෙත්වා පාණොති සඤ්ඤාය සභිංයෙව විධාමිත
 නාති වධිකවෙනනාය වෙතෙත්වා පකපෙත්වා මනු
 ස්සවිහග්ගං. ජිවිතා මොරොපෙසා වියොජෙය්‍ය
 සන්ධාරකංවා අස්ස මනුස්ස විග්ගහස්ස පරියෙසෙ
 ය්‍ය ගවෙසෙය්‍ය උපනිකම්පෙය්‍ය මරණ වණ්ණං වා

සංවණ්ණයා ආමනා පුජිත භූතාං පාපකෂාන
 ඉතිහා දුෂ්ටිවගෙන තිං පයෝජනං නෙතව මනං
 ජිවිතා සෙය්‍යො සුඤ්ජරතරං ඉති එවං වාචාය නාල
 පණණ්දිසු ලිඛිතාචා යොඑවං මරති සොධනංවා
 ලහතිති ආදිතා තයෙන මරණේ ගුණං පකාසෙය්‍ය
 මරණායවා සමාදපෙය්‍ය සත්ථංවා ආහරාති ආදිතා
 තයෙන මරණත්ථාය උපායං මනුසසවිග්ගතං ගාහා
 පෙය්‍ය ඉති විතනවනො ඉතිවිතො ඉතිමතො
 මනංවාන ජිවිතා සෙය්‍යොති එත්ථ වුතන මරණ
 විතො මරණමතො ඉතිවිතනංකයෙපාමතතොති
 ජිවිතා සෙය්‍යොති එත්ථ වුතනමරණසංකෙද්ද මරණ
 වේතනො මරණාධිපායො තිත්ථු අතෙකපරියා
 යෙන මරණවණ්ණංවා සංවණ්ණයා මරණායවා
 සමාදපෙය්‍ය අයමපි තිත්ථු පාරාජිකො අසංවායො
 හොති” ති යොජනා.

සත්ථාගාරකතතාදිසු යො වාසද්දො විකප්පත්ථො
 අධිකප්පයුගතත්‍රියාපදතො පරසමිං යොජෙන
 බෙබ්බො.

අස්සාති පදං පරියෙසෙය්‍යාති පදෙ පුබ්බකාල
 කිරියා, වාසද්දො විකප්පත්ථො.

“සිංගුයති පෙ—ඉති”ති වචනං සංවණ්ණ
 යා”ති පදෙ සංවණ්ණනාකාරදස්සනං, ඉති සද්දො,
 තිදස්සනො, විතනමස්ස අත්ථිති=විතො; මතමස්ස
 අත්ථිති - මතො; සමාදිතොණො, විපොතාමතොති
 විතනබෙබ්බ සුචුචාරණත්ථං ‘ලොපඤ්චතත්‍රාකාරො’ති
 සුග්ගෙන ඔලොපඤ්චව අකාරාගමඤ්ච කත්වා,
 “විතනවනොති” වුතනං; සංකප්පනං සංවිදහණං=
 සංකප්පො; (සඤ්ඤාවේතනාධිපායොති) විතකෙකා
 විතොති=විතො; නානප්පකාරොසඤ්ඤාවේතනා
 ධිපායො සබ්බාතො සංකප්පො අස්සාති=විතන
 සංකප්පො.

කඛ්ඛාචිතරණියනතු—“විතතසංකප්පොති විතත
සංසංකප්පො”ති පාඨොදිස්සති-සො ටීකාය නසමේ
ති—ටීකායංති—“විතතසංකප්පො”ති වුතතං.

ගතිස පාරාජිකං.

— x —

4 ශෝභනගිකවු අනගිජානං. උතතරිමනුස්ස
ධම්මස්ස අත්තති අභිභාවං. න අභිජානනො අල
මරියඤ්ඤදස්සනං උතතරිමනුස්සධම්මං අහනුපතා
සිකං කඛ්ඛා කායෙන වා වාචාය වා තදුභයෙන වා
විඤ්ඤාය මනුස්ස ජාතිකස්ස ඉති ඉමිනාචාරණේ
න උතතරිමනුස්සධම්මං අහංජානාමි ඉති ඉමිනා
කාරණෙන උතතරිමනුස්සධම්මං අහං පස්සාමි ඉති
සමුද්චරෙය්‍ය ආරොචෙය්‍ය ගානා ආරොචිතකා
ලතො පට්ඨාය අපමරන සමමන අඤ්ඤාසමිං කා
ලෙ පරෙන සමනුග්ගාගිසමානො වා වොදිතො
වා අසමනුග්ගාගිසමානො වා අවොදිතොවා ආප
නොනා ආරොචිතකකිණේයෙව පාරාජිකාපහොනා
ව විසුඛාපෙහෙඛා අත්තතො ගිතිභාවාදිකං විසුඛිං
අපෙකම්මානො ඉච්ඡමානො අයංතිකවු ආවුසෙය්‍ය
අහං අජානං අජානනො අහං එවං පජානාමි
ඉති අඑවං අහං අපස්සං අපස්සනො අහං එවං
පස්සාමි ඉති අඑවං අහං වචනඤ්ඤා භූච්ඡං වච
නං විලපිං අභණ්ණිං අහං මුසා වඤ්චනාබිප්පායං විල
පිං අභණ්ණිං විඤ්ඤාපතං අකාසිං ඉති එවං වදෙය්‍ය
අබ්මානා අපපතො පත්තසඤ්ඤාසංඛාතං අබ්මා
නං අඤ්ඤානු යපෙච්චා කෙවලං පාපිච්ඡිකාය යො
ගිකවුසමුද්චරෙය්‍ය අයම්පි හිකවු පාරාජිකො අසං
වාසොගොතිති යොජනා.

න අභිජානාතිති අනගිජානං; අනභිජානනා
සදුතො “සිමති ගච්ඡන්තාදීනං නතසද්දො අං”ති
සුත්තෙන නත සද්දස්ස අං, “සෙසතො ලොපං ගසිපි;

උතතරිච තෙ මිත්‍රස්සාති=උතතරිමිත්‍රස්සා, උතතරි
සද්දතො යොවිහතති “සබ්බාසමාච්ඡෙසාතසා” දිනා
යො ලොපා උතතරිමිත්‍රස්සාතං ධම්මො=උතතරි
-පෙ-ධම්මො, අථවා, උතතරිධම්මොති=උතතම
ධම්මො, තිග්ගහිතං; තිග්ගහිතලොපො, අතතති
තං උපතෙතීති=අතතුපතාගිකො; අතතානංවා
තත්ථ උපතෙතීති - අතතුපතාගිකො; ජාතාතීති=
ඤ්ඤං, මහග්ගතලොකුතතරපඤ්ඤා ධම්මං පස්සතීති
දස්සනං, ඤ්ඤංච තං දස්සනඤ්ඤාති=ඤ්ඤදස්සනං,
පරිසුඛජෙතන අරියං අරිය විසුඛං උතතමං ඤ්ඤ
දස්සනනති=අරි -පෙ-දස්සනං; අලං පරියතනං
තිලෙස විචංසනසමත්ථං අරියඤ්ඤදස්සනං එත්ථ
භ්වාතාදිහෙදෙ උතතරිමිත්‍රස්සා ධම්මෙති අලමජිස
ඤ්ඤදස්සනො; (සතතමි බහුබ්බිති) අලංවාඅරියඤ්
ඤ්ඤදස්සනං අස්සාති=අල-පෙ-දස්සනො; ඡට්ඨිබහු
බ්බිති) විසුඛා පෙබොති එත්ථ පෙකාරස්ස ඵරුසභාපි
විචජ්ජනත්ථං කලොපො කතො: “මුසා”ති පදං “විල
පිං” ති පදෙ කමමං; “අඤ්ඤත්‍රා”ති පදං “සමුද්ච
රෙය්‍යා”ති පදෙ විෂසසනං; මඤ්ඤනං=මාතො
සඤ්ඤායඅධිගතො ඉති මාතො=අධිමාතො අධි
කොවා මාතො=අධිමාතො.

එසං චතුත්තං පාරාජිකාතං ධම්මාතං මජ්ඣෙ
යො භික්ඛු අඤ්ඤානංවා අඤ්ඤානරංවා පාරාජිකං
ධම්මං ආපජ්ජමා උපසාසථාදිහෙදං සංවාසං භික්ඛු
භිසමිං නලහරා සො භික්ඛු සුරෙ ගිහිකාලෙ
අනුප සම්පන්නකාලෙව අසංවාසො හොති සථා
සො භික්ඛු පච්ඡා පාරාජිකං ආපනොති නපථව
අසංවාසොගොතිති යොජනා.

“ගෙසනති”යො=එසනතිපදවෙජ්ඣෙ, අසඤ්චපද
වෙජ්ඣෙ-චජ්ජමිගිග්ගහිතං වුතෙනා; “යෙ” ති අතිශ
මනං, “සථාපුරෙ” ති, එත්ථ උච්චිතබ්බං; “සොති”
පදං නිශමනං එත්ථ වාග්ගහණං උපරිවුච්චමානෙන.

යෙසංභික්ඛු අඤ්ඤාතරංවාඅඤ්ඤාතරංවා-පෙ-තෙන
භික්ඛුනාහි වචනෙන සමෙති, එසන්නිතිධාරණං,
යොපන යෙසන්ති අනියමනං; “වංචාපරා පාරාජි
කාධම්මා”ති එත්ථ උභරිතබ්බං; “තෙ” ති පදං නිය
මනන්ති යදි වදෙය්‍ය තස්ස වචනං නසුජ්ජති තස්මා
පරතො අනියතුද්දොසාදිසු “යෙසං” තසාදිපදානම්
භාවා තස්මා පරිසුඛිතතා සබ්බො තුඤ්ඤිභාවෙන
එතං පරිසුඛිතාවං ධාරයාමි බුජ්ඣාමි.

වතුන් පාරාජිකං සමන්නං.

1 සුපින නතා සුපිනෙ සුක්කවිසට්ඨිඅඤ්ඤාත්‍රයපෙත්වා
සංඤ්චගන්තා මොචනස්සාද වෙනනාය නිමිත්තෙ
උපනක්ඛන්තස්ස භික්ඛුනො සුක්කවිසට්ඨි සුක්කස්ස
ථානාවාචනා සංඝාදිසෙසො නාම අයං ආපත්ති ති
කායො තස්ස භික්ඛුනො ගොති; විස්සජ්ජනං භික්ඛු
නා ථානා වාචනං=විසට්ඨි; සුක්කස්ස විසට්ඨි=සුක්ක
විසට්ඨි; සංඝො ආදිමහිවෙව සෙසෙව ඉවජ්ඣබ්බෙ
අස්සාති=සංඝාදිසෙසො; අස්ස ආපත්තිනිකා යස්ස
ආදිමහිවෙව සෙසෙව සංඝො භික්ඛුනා|ඉවජ්ඣබ්බෙ
ඉති තස්මා ආපත්තිනිකායො සංඝාදිසෙසො නාම,
තඤ්ඤ විග්ගහො; “ඉවජ්ඣබ්බෙ ඉවජ්ඣබ්බෙත්ථ
අපච්චයොගොතිති! සද්දනිතියං වුත්තං.

පඨමං.

2 ආපන භික්ඛු අනෙතා උපනෙතන රාගෙනවා
බ්බිණ්ණො සංයොගං බ්බිණ්ණො විපරිනිකෙති
අඤ්ඤාපච්චෙතෙන විරූපංවා පරිනතෙන පරිව
තෙන විනිශ්චයන මාතුගාමෙනසබ්බො නාසංසංයො
සමාපජ්ජන්තා භන්තාහංවා වෙතිගාහංවා අඤ්ඤ
තරස්සවා අඤ්ඤාතරස්සවා අභිගස්සපරාමසනං සමා

පජ්ජය්‍ය තස්ස සංඝාදිසෙසොනාම ආපනති නිකා
යො හොති.

රාගෙන අවතරිතිත්වානි ඔතිණේණා; කමම සාධ
නං; රාගො අවතරිති=ඔතිණේණා; කතනුසාධනං.
අවුප්පෙබ්බා තර තරණේ, තප්පව්වයො, “විතොන
නා”තිපදං “සමාපජ්ජය්‍ය”ති පදෙ කරණමෙව, ත
ඉත්ථමුතලකකිණං, යදිච්ඡි “විපරිතතෙන විතොන
නා”ති එත්ථ ඉත්ථමුතලකකිණේ තතියා විහතති
සියා? ඉදං ච පදං—“සාහිනොන සිසෙත ලොභි
තෙන පග්ගරොනොත පටිවිසස්සකානං උප්ඤ්ඤාපෙති,
උතපඤ්ඤාබ්බකිනොත පතොතන අඤ්ඤං පතනං
චෙතාපෙය්‍ය, *තිදණ්ඛකෙන පරිබ්බාජකමදකඛි
තසා” දිති ඉත්ථමුතලකකිණ උද්ගරණේති තසමෙ
ති, ඉත්ථනති ඉමිතාහි බති භුතො කිච්ඡකාරො ගති
හො; පකාරොතිච සාමඤ්ඤස්සහෙදතො විසෙ
සො වුව්වති; යදිච්ඡි “විපරිතතෙන විතොනනා” ති
ඉත්ථමුතලකකිණං අධිප්පෙතංසියා? ඉත්ථමුත
ලකකිණ භාවොච අධිකථා ටිකාසු වතනබ්බො
භවෙය්‍ය නව සො වුතොතා; තස්මා “විතොන”ඉති ප
දෙ කරණයේයෙව තතියා හොතිති ගහෙතබ්බං;
තත්ථ ‘සාහිනොන සිසෙතා’ ති සාකාලිතිත්තසීසා
හුත්වාති අත්ථො, “උතපඤ්ඤාබ්බකිනොත පතොතනා”
ති උතපඤ්ඤාබ්බකිනොත පතොතනා හුත්වා, “ති දණ්ඛ
-පෙ-මදුකඛි”ති ජනො ති දණ්ඛකෙන උපලකඛි
තං පරිබ්බාජකං අදුකඛි.

දුතියං.

3 යුවා යුවතිං මෙථුනුපසංභිතාහිවාචාහි ඔහාසෙය්‍ය
යථාතං තථා, යොපත හිකඛු ඔතිණේණා විපරිණ

*නවංපතනං චෙතාපෙය්‍යාති පාලියං—

තෙන විතෙතන මාතුගාමං දට්ඨලාභි වච්චමග්ග පසසාවමග්ගවසෙන මෙට්ඨක ධම්මපටිසංයුතතාභි වාචාභි ඔභාසෙය්‍ය අවභාසෙය්‍ය විණණාවණණ සාවනාසාවන පුච්ඡනපතිපුච්ඡන ආවිකකිණානුසාසන අනෙකාසන වසෙන, නානප්පකාරකං අසඬ්චෙ වචනං චදෙය්‍ය තස්ස භික්ඛුතො සංඝාදිංසංඝා නාම ආපඤ්චිතිකායො හොතිති යොජනා.

“විතෙතනා”ති පදං “ඔභාසෙය්‍යා”ති පදෙකරණං තෙන අට්ඨකථායං—තෙන ඔභාසනනති වුහනං, නනුවරාගො තසදෙදන පරාමසිතොති? සඬං රාගෙන පන වුතෙත විහතව්‍ය වුහනනති.

තතියං.

4 යොපන භික්ඛු ඔතිණණො විපරිතතෙන විතෙතන මාතුගාමස්ස සනතිකෙ සම්පෙ අඤ්චා භගිනි යා ඉත්ථිමාදිසං සිලවතනං කල්‍යාණ ධම්මං බුහමවාරිං භික්ඛුං එතෙන ධම්මෙන පරිවරෙය්‍ය අභිරමෙය්‍ය එවං මාදිසං භික්ඛුං පරිවරනතියා තස්සා ඉත්ථියා යා අයං පාරිවරියානාම පාරිවරියානං මජ්ඣෙ එතං එසා පාරිවරියා අග්ගං අග්ගාඉති අනතකාම පාරිවරියාය වණණං ගුණං ආතිසංඝං භාසෙය්‍ය පකාසෙය්‍ය එවං අනතකාම පාරිවරියාය වණණං ගාතසි තෙතාව මෙට්ඨනුපසංඝිතනා අරහසි තිං ඔයහං මෙට්ඨනධම්මං දාතුනති ආදිනා මෙට්ඨනුපපටිසං යුතෙතනෙව වචතෙන යොභික්ඛු ඔභාසෙය්‍ය තස්ස සංඝාදි සෙසො හොතිති යොජනා.

වතුත්ථං.

5 යොපන භික්ඛු සඤ්චරිතනං ඉත්ථිපුරියානං අනතරෙ සචරණභාවං සමාපජ්ජෙය්‍ය සමමා ආපජ්ජෙය්‍ය පටිපජ්ජෙය්‍ය, යොභික්ඛු ජායගතතෙවා ජාරතත තෙවා ඉත්ථියාවා පුරිසමතිං පුරිසස්සවා ඉත්ථිමති.

ආරොවෙය්‍ය අත්තමසො සබ්බන්තිමෙන පරිවෙජ්
දෙන තංඛණිකායපි මුත්‍රභවිකාය පුරිසමතිං ආරො
වෙය්‍ය තස්ස සංඝාදිසෙසො ගොතීති යොජනාං
අට්ඨානප්පසුත්තා වෙ වාසද්දා සමුවවයන්ථා; “ජාය
ත්ත-පෙ-තෙ’වාති පදවයං ආරොවෙය්‍යාතිපදෙ නි
මිත්තං; තංඛණෙ සංවසිතබ්බාති=තංඛණිකා “තමධි
තෙ”ත්‍යාදිනා ණිකො; අපිසද්දො සමභාවනන්ථො.

පඤ්චමං.

6 සඤ්ඤා විකායපන අස්සාමිකං අහතුද්දසං කුටිං
කාරය මානෙන භික්ඛුනාපමාණිකා පමාණස්සත්තා
කුටී කාරෙතබ්බා; තත්‍ර තස්සා කුටියා ඉදං පමාණං
සුභතවිදන්තියා දිසතො වාදසවිදන්තියො; පමාණං
තිරියං වින්දාරතො අනතරකුඛිබ්බස්ස අනතරිමෙන
අනෙත්ත සත්තස්සත්ත විදන්තියො; පමාණිකං භික්ඛු
කුටිං කාරයමානෙන භික්ඛුනා වන්දිදෙසනාය අභි
තෙතබ්බා; තෙහි භික්ඛුහි අනාරම්භං අනුපද්දවං
සපරික්කමණං සබ්බුපචාරං කුටියා වන්දිං ඤාත්ති
දුතියෙන කලෙමන දෙසෙතබ්බං; යො භික්ඛු ඝාර
මො අපරික්කමණෙ වන්දිසමිං සංයාචිකාය කුටිං
වෙ කාරෙය්‍ය යො භික්ඛු භික්ඛුවා වන්දි දෙසනාය
වෙ අනභිතෙය්‍ය යො භික්ඛුපමාණංවා වෙඅතික්කා
මෙය්‍ය තස්ස භික්ඛුතො සංඝාදිසෙසොගොතීති
යොජනා.

යාවනං=යාචිකා; භාවසාධනං, යාව යාවතෙ—
ණ්ඩු-අකාදෙසො “තෙසුච්ඡිභිත්‍යා”දිනා අකාරස්ස ඉ
“ඉන්තියමතො ආප්පවවයො, සයංපවත්තිතා යාචිකා=
සඤ්ඤා විකා; (මජ්ඣිමනිකායෙ පඤ්චමොකො “ස
යෙවා,ති සුත්තෙන නිගග්ගිතස්ස යකාරෙත සහඤ්ඤ
දෙසො; පරිවෙ භාවො යාතෙ.

ජට්ඨම සික්ඛාපදං

7 මහනංගුලානි ගණනාතිති = මහලලකො, විහාරෙ,
මහනංගුලානි පදෙහාවප්පතනො, "මහනං-පෙ-පදෙ"
ති සුනෙන මහනංගුලානි බහුවචනග්ගණෙන මහ
නංගුලානි මහ ආදෙසො 'මහපුබ්බො ලා ආදනෙ
—ණවු- අකො; ලස්සවිතං 8 විහරන්ති එත්ථ ආව,
සෙති = විහාරො; භික්ඛුවාති, වාසඥො අවධාර
ණො.

සන්නමං.

8 දුට්ඨොඋප්පන්නොති දෙසෙති දුසිතො දෙසො
පරවිනාසකො අප්පතීතො පිති සුඛාදීති නභිග
තො න උපගතො යො පන භික්ඛු භික්ඛුං අමුලක
න පාරාජිකෙන ධම්මෙන අප්පෙවනාම අගං නං
භික්ඛුං ඉමමනා බුහමවරියා වාවෙය්‍යං ඉති අධිප්පා
යෙනාදිඅනුඛං සෙය්‍යා නතො අනුඛං සිත සමයතෙ
අපරෙත සමයෙන අඤ්ඤාසමිං සමයෙ සමනුග්ගා
ස්ම මානොවා අනුචිත්තකෙන කිං තෙ දිට්ඨන්ති ආදි
තා නයෙන අනුචිත්තයමානො උපපරිකම්මයමානො
අසමනුග්ගාතිස්ම මානොවා දිට්ඨාදිසු කෙනවිච්ඡු
තා වා අනුචිත්තකාදිසු කෙනවිප්පග්ගලෙනවා අදිට්ඨ
මානො භික්ඛුව දෙසංපතිට්ඨාති පටිච්ච නිට්ඨාති
පතිජානාති අමුලකංවෙව තං අධිකරණං පාරාජික
සංඛාතං ආපනනාධිකරණං ගොති තස්සභික්ඛුතො
සංඝාදිසෙසො ගොති.

දුස්සනිති = දුට්ඨො, යො භික්ඛුඋප්පන්නොති දෙ
සෙති දුස්සනි ඉති තස්මා සොභික්ඛු දුට්ඨො; කම්ම
සාධනං; පරංදුසෙතිති = දෙසො (භික්ඛු); දුස අප්පි
තිමිති, 'විස රුජ පදාදිතො ණ. පතිති සුඛාදීති
පතීතො අභිගතො = අප්පතීතො, පති පුබ්බො ඉග
තිස්ම 'බුබ්බොතො' දි සුනෙනා කතන්ති තො; දිස්ම.
"ධම්මෙන"ති පදං "අනුඛං සෙය්‍යා"ති පදෙ කරණං

“අමුලකෙනා”ත් පදං “අනුඛං සෙය්‍යා”ත් පදෙ නභි
 යාවිසෙසනං “සමනු-පෙ-නොවා”ත් පදවයං හිකු
 ති පදස්ස විසෙසනං, වෙව- වාති වෙ තිපාතා
 අඤ්ඤමඤ්ඤ පෙකබ්බා.

අට්ඨමං.

9 ලෙසමහං. අඤ්ඤමපිවත්තං වොහාරමතෙන
 තෙව අලලියනමතනං අඤ්ඤභාගිගස්ස අඤ්ඤභාග
 සමබ්බස්ස අඤ්ඤභාගවත්තස්ස වා අබිකරණස්ස
 ඡකාලිස්ස ආධාරස්ස කිඤ්චිදෙසං කිඤ්චි අපදිසි
 තබ්බං ජාතිආදිසු අඤ්ඤභරං කොට්ඨාසං උපාද්‍ය
 ගහෙය්‍යා අනුඛං සෙය්‍යාති සමබ්බෙය්‍යා.

අඤ්ඤව සො භාගොවාති = අඤ්ඤභාගො අඤ්ඤ
 භාගස්ස ඉදං = අඤ්ඤභාගිගං, චුදිතකතිකවුස්ස ජාති
 ආදිනො අඤ්ඤභාගස්ස අඤ්ඤභරච්ඡාන ආදිජාති
 කොට්ඨාසස්ස ඉදං අයං ඡකාලිආදිනො; ඉදංවා ඡ
 කාලආදිසු ඉති අබිකරණං = අඤ්ඤභාගිගං, “තම
 බිසෙ තෙය්‍යා” ත්‍යාදිනා නිකො; “පෙසුච්චිතයා”
 දිනා කස්ස යො, අඤ්ඤභාගො වා අස්ස අත්ථිති =
 අඤ්ඤභාගිගංවා-අඤ්ඤභාගො; තිරච්ඡානජාති ආදි
 හෙදො අඤ්ඤ කොට්ඨාසො අස්ස අබිකරණස්ස
 අත්ථි ඉති (තස්මා ඡකාලිආදි) අඤ්ඤභාගිගං, “දණ්ඩා
 දිනො ඉකර්”ති සුපෙතන ඉතො කස්ස යො අබි
 කරියති එත්ථාති = අබිකරණං, නාමකරණසංඛාරං,
 අඤ්ඤහිකුතා එත්ථ ඡකාලිආදිකස්ස අබිකරියති
 ඉති තස්මා සො ඡකාලිආදිනො අබිකරණං නාම.
 දිස්සති අපදිස්සති අයං අයන්ති වොහරියතීති = දෙ
 සො; යො ජාතිආදිහෙදො වොහාරො හිකුතා
 නාම කරණසඤ්ඤා ආධාරභූතස්ස අස්ස ඡකාලිආදි
 කස්ස අයං ජාතිආදි ඉති දිස්සති වොහරියති ඉති
 තස්මා සො වොහාරො දෙසො නාම, කම්ම සාධනං

දිස අපදෙසෙ “විසරුජ්ජදිනොණ” අඤ්ඤාමි
 වජ්ඣං ලියසති සිලියසති වොහාරමනොතෙනව ඊසකං
 අලලියතිති—ලෙසො; යො ජාතිආදි ජකලකවජ්ඣ
 නො අඤ්ඤාමි වජ්ඣං ලියස—පෙ— යතිඉති තසමා
 සො ජාතිආදි ලෙසො තාම; කතතුකාමිනං; සීලආදි
 භාවෙ “විසරුජා” දිනා නො; මහතසද්දෙ විජ්ජමාන
 භාවං නිවතෙනති; සමනුගාහිගමානො වා අසම
 නුගාහිගමානො වා හිකුට්ඨ ව දෙසං පතිට්ඨාතිති
 සම්බන්ධො; ලෙසමනො කොට්ඨෙසො හිකුට්ඨා
 උපාදිනො ගතිනො.

නවමං—

10 හිජ්ජතෙ=හෙදනං; සඛසස් හෙදනස්ස
 හිනායාසං සංවතනති=හෙදනාසංවතනායාසං; තභි
 තවිගගහො; නිසො අතනො ඵලං කරොතිති=
 කාරණං; යංකිඤ්චිකාරණං අධිකරණං; අධිකරණං
 විසෙසකරණං; සො හිකුට්ඨ හිකුට්ඨි ඉති ඵලං වචනී
 යො අස්ස භවෙය්ග, ආසසමා කිං සමගහස්ස සඛස
 ස්ස හෙදස පරකකමිති. හෙදන-පෙ- පගහනමා
 නො අට්ඨාසිති සම්බන්ධො; හි සද්දො කසමාති?
 අත්ථවතනති සො හිකුට්ඨ හිකුට්ඨි ගස්ස සඛසහෙදය
 පරකකමනස්ස වෙව අධිකරණසමාදානයස්ස ව පටි
 නිස්සගාය පටිනිස්සජ්ජනත්ථාය සාධනාතිසං සමග
 හාසිගාහෙති සමනුගාසනනායෙති, සං අනු පුනපු
 නං හාසියතිති=සමනුගාසිගාහෙති; “නස්ස”ති,
 සඛසහෙදය පරකකමනස්ස වෙව අධිකරණසමාදා
 නස්ස ව “හං”ති සඛසහෙදය පරකකමනස්සෙව
 අධිකරණසමාදානස්සෙව.

11 නයොව වො පන භික්ඛුස්ස අනුචතතකා දිට්ඨිකන්ති රුපි ගහණෙන අනුචතතකා වග්ගවාදකා එසො වා චෙ වා නයො වා භික්ඛු ගොනති, “භික්ඛුස්සා”ති පදං “අනුචතතකා”ති පදෙ කමමං අනුචතතතතීති = අනුචතතකා; වග්ගං කලහකරණ වචනං වදන්තීති = වග්ගවාදකා; එසො භික්ඛු ධම්මවාදී ව භූතවාදී, එසො භික්ඛු විතයවාදී ව වූපසමවාදී, එසො භික්ඛු අමහාකං ඡන්දං ව රුපිං ව ආදාය පොහරති කපෙති, එසො භික්ඛු නො අමහාකං ඡන්දං ව රුපිං ව ජානාති, එසො භික්ඛු මයං එවං කරොමාසි අවෙහති සපිං භාෂති, සො භික්ඛු යං කමමං කරොති තස්ස භික්ඛුනො එතං කමමං අමහාකං ඛමති රුච්චති.

ධම්මං භූතං වදන්තී—ධම්මවාදී; විතයං වූපසමනං = විතයො; විතයං වදන්තී = විතයවාදී; තස්සාති අනුචතතතස්ස, තන්ති අනුචතතතං.

එකාදශමො.

12 භික්ඛු පන දුබ්බවජාතිකො දුබ්බව සභාවො ගොති; උදෙසං පටිඝාපනොසු අනෙතා පාතිමො කබස්ස වත්තමානෙසු සිකඛාපදෙසු අගිසිලසිකඛායං අගිගමුපායභූතෙසු විතයපඤ්ඤතතීසු භික්ඛුහි සහධම්මිකා. සහධම්මිකෙන සහධම්මිකන්ති ලබනා මෙන බුධිපඤ්ඤානොසු සිකඛාපදෙන වුවවතොනො භික්ඛු අපානානං අවචනීයං කපරොති; ටිකායනතු—“සහකාරණෙන වුවවමානො”ති වුත්තං; “පනා”ති නිපාතමත්තං, “එව” සද්ධො “දුබ්බවජාතිකො එවා”ති යො ජෙනබ්බො.

දුක්ඛික වචො වත්තබ්බො ජාති සභාවො අස්සාති—දුබ්බවජාතිකො, කුපි -පෙ- රනෙතා”ති සමි,

සනෙතකො “ඒකබාපදෙසු” තී පදං “සහධවමික නති” පදෙ සමුහාධාරො; “අවචනීයනති” පදෙ‘පි ආයතන විසෙක ආධාරො.

ආයසමනෙතො තුලෙහ යෙන වචනෙන මං වදථ තුලෙහ මම තතො වචනතො ඕරමථ චක්කනතීති චක්කියසනති සචං යදිදං යං ඉදං අඤ්ඤ මඤ්ඤ සහ හිතචචනං ආපනතිතො ච ප්‍රිට්ඨාපනං තසා හභවතො පටිසා තෙන අඤ්ඤමඤ්ඤ වචනෙන අඤ්ඤමඤ්ඤප්‍රිට්ඨාපනෙන එවං සංවඛා; අඤ්ඤම ඤ්ඤසහ හිතසහ වචනං=අඤ්ඤමඤ්ඤවචනං, අඤ්ඤ මඤ්ඤසහ ආපනතිතො ප්‍රිට්ඨාපනං “ත තසා”ති වචනීය සභාවසා, “තනති” අවචනීය භාවං.

මාරුකමං.

13 නසා හිකුනො පාපකා සමාවාරා හිකුනි දිසානතිවෙව සුයානතිව තෙන හිකුනා දුට්ඨාති දුට්ඨාති ච හිකුනි දිසානති වෙව සුයානති ච “අලංගන ඉධ වාසෙනා”ති තව ඉධ වාසෙන අලං අසුතං සො හිකුනු සො කුලදුසකො හිකුනු හිකුනු හි ආයසමාවො -පෙ- වාසෙන ඉති එවං වචනීයො අසා පබ්බාජනීයකමං කතො සො හිකුනු හිකුනු ටි එවඤ්ඤ ප්‍රිට්ඨමාපො තෙ හිකුනු ජ්ඣගාමිතො ටි -පෙ- පබ්බාජෙනති ඉති එවං වදෙසා තසා”ති තසා චචනසා පටිති -පෙ- තනති තං වචනං යාව තත්තං සමනු භාසනකෘමෙන ගොනතිති=ආවතති සසා; යද්දි තා කො.

තෙරසමං.

ගො හිකුනු එසං තෙරසනනං සඤ්ඤාදිසෙසානං ධම්මානං අඤ්ඤතරං වා අඤ්ඤං උං වා සඤ්ඤාදිසෙ සං ආපජ්ජන්වා ඤාවතිහං පටිච්ඡාදෙති ආවතිහං

තෙනගිකඩනා අභාෂා අකාමෙන අතිවිජනනා
නාපි පටිවක්ඛං. පරිවාසං සමාදාය වත්ඛං.

යො=එසනති පදවෙන්නෙ; “යො”ති අනියමනං;
“තස්ස තෙන භික්ඛුනා”ති නියමනං වෙද්නඛං;
අහස්ස යාවති යන්නො පරිවෙන්නෙ= යාවතිහං
(අබ්බසිභාවො) යාවති-පරිවෙන්නෙ නිපානො;
“වාපරොඅසරුපා” අයංකථා හතවතා “යෙසං
භික්ඛු අඤ්ඤා කරං” තසාදිනා වුත්තා; තත්ථ සඛිකාදි
සෙසෙසු සාමිච්චි වත්තං.

සඛිකාදියෙස ගණිතීදිපති සමන්තා.

— + —

එකො යො පන භික්ඛු මාතුකාමෙන මාතුකා
මාසඛිකාතාය ඉත්ථිකා සංඛි. වක්ඛස්ස රහො -පෙ-
කපපසාය නමෙන. භික්ඛු.

සඛිතිතඛිකාති=සඛෙය්‍යා; සඛෙය්‍යාති වචානි
එතස්සාති අරියසාදිකායාති=සඛෙය්‍යවචසා; සඛෙ
ය්‍යවච -පෙ- ඉත්ථිපං සිතං; ඉත්ථි-පෙ-යො “සස
රෙවාගමො, පුබ්බමධො -පෙ- ජයෙ, සරලොපං,
‘තයෙ පරං සුතො ‘සිවිහනති, “සෙසනො -පෙ-
ගසිපි.

අනිසපනගණිතීදිපති.

—

1 නිට්ඨිතච්චරසමි. සුචිකමුපරියොසානෙන
වා නට්ඨංවා දඬස්. වා චිවරාසා වා උපවන්නාති
ඉමෙසු වා යෙනකෙනවි ආකාරෙන නිට්ඨිතෙ චිවර
සමි. නඤ්ඤා “පකකමනනතිකා, නිට්ඨානනතිකා,
සනතිට්ඨානනතිකා, නාසනනතිකා, සවණනතිකා,
ආසාවවෙන්නෙ, සිමාතිකකනතිකා, සපුබ්බාරා”ති
එවං වුත්තාසු අට්ඨස් මානිකාසු අඤ්ඤාකරවසෙන
අනාරාඛිතාරෙන වා සඛෙය්‍ය වා පුග්ගලෙන වා

උබහතෙ උබතෙ අහිංසකවිවරං. අධිෂ්ඨතවිකප්පිත
විවරතො අධික විවරං දසාහපරමං කාලං භික්ඛුනා
ධාරෙතබ්බං, තං යථාචුත්තජාතිප්පමාණං විවරං;
තං දසාහපරමං කාලං අහිංසකාමසතො අතිකකා
මෙන්නස්ස භික්ඛුතො තිස්සග්ගියං සහතිස්සග්ගිය
විනයකමමං පාවිත්තියං ගොති; නිට්ඨිතං ච තං විව
රඤ්චාති=නිට්ඨිතවිවරං; විවරකරණෙනාපි තාසකා
දීභිපි නිට්ඨිතං විවරං ත්‍යජෙය්‍යං

විකායං. “ආතිසංසමුලක විවරෙ පච්චාසාවිවරෙ
වා”ති චුත්තං-තත්ථ ආතිසංසමුලකෙති අනාමිත්ත
වාරාදි ආතිසංසස්ස මුලභූතෙ; සබ්බතොග්ගහණේ
න සකඤ්ඤා කාගමො; පච්චාසාය ලභිතබ්බවිවරං=
පච්චාසාවිවරං; “භික්ඛුනා”ති පදං “ධාරෙතබ්බං”ති
පදෙ කතතා; කඤ්ඤා තා විභතති; “නිට්ඨිතං-පෙ-
සම්”ති පදවයං “ධාරෙතබ්බං”ති පදෙ භාවසන්නම්
“දසාහපරමං”ති පදං “ධාරෙ තබ්බං”ති පදෙ අව
න්තසංයොගො; ‘තං, ති පදං “අති —පෙ—තො”ති
පදෙ කමමං.

සංඛිං.

2 භික්ඛුනා භික්ඛුතො නිට්ඨිතවිවරස්මිං කඨිතෙ
ච සඤ්ඤාන වා පුග්ගලෙන වා උබ්බතස්මිං උබ්බතෙ
ඵවං ඉමෙහි විවරනිට්ඨාන කඨිත්තබ්බාරෙහි ජිත්ත
පට්ඨිබ්බොධො භික්ඛු ඵකරත්තමපි තිවිවරෙන විප්පව
සෙය්‍ය - විසුතො වසෙය්‍ය වෙ භික්ඛුසමමුතිස්ස
භික්ඛුතො සඤ්ඤාන දින්නං සමමුතිං අඤ්ඤාත්‍ර යපෙ
ත්වා අලභිසමමුතිස්ස ඵකරත්තං විප්පවසතො
භික්ඛුතො තිස්සග්ගියං පාවිත්තියං ගොති. “නිට්ඨිත
-පෙ- සම්”ති පදවයං “ජිත්තපට්ඨිබ්බොධො”ති ඵත්ථ
“ජිත්තා”ඉති පදෙ භාවසන්නම්; වි-පෙ-සාති පදෙ

මා භාවසන්නම්, "හික්කුතා" නිපදං 'විවරසමින්නම්' පදෙ සමඛන්ධො, "කන්නරිවෙ"ති, සුතෙන ව සද්දෙහි සාමිසමිං තාවිහන්ති "එකරත්තමපි"ති පදං "වි-පෙ-ය්‍යා"ති පදෙ -පෙ- යො; එකාවරත්තං=එකාරත්තං; "කුචි පෙ- තො"ති සුතෙන සමාසනා ගතස්ස අන්තං 'අපි' සද්දො සමාචරන්තො, "තිවිවරෙණ"ති පදං "වි-පෙ-ය්‍යා"ති පදෙ අපාද්‍යං; තිණණං විවරාතං සමාහාරො=තිවිවරං (සමාහාරදිගු) "අඤ්ඤා"ති පදං "හික්කු -පෙ- යා"ති පදෙවිසෙසනං සමින්නා තං=සමමුඛි; හික්කු නො සබ්බෙක දින්නා සමමුඛි=හික්කුස මුඛි.

දුතියං.

3 හික්කුතා හික්කුතො නිට්ඨිතවිවරසමිං කසිනෙ සබ්බෙක වා පුග්ගලෙන වා එවං උබ්භතසමිං ඉමෙහි විවරනිට්ඨාන කසිත්ඛන්ධාරෙහි ඡින්නපට්ඨිබොධොති හික්කුතො පන එව අකාලවිවරං සබ්බාදිතො උප්පජ්ජය්‍ය අකාලවිවරං ආකඛමානෙන හික්කුතා පටිග්ගහෙනබ්බං පටිග්ගහෙනා බිප්පමෙව සීසං අනෙකා දසාහෙයෙව කාරෙතබ්බං තස්ස විවරස්ස පාරිපුරි නො අස්ස භවෙය්‍ය වෙ පච්චාසාය විවරා සාය සතියා සංවිජ්ජමානාය තෙන හික්කුතා මාසප රමං කාලං උත්තස්ස විවරස්ස පරිපුරණන්ධං නික්ඛි පිතබ්බං පච්චාසායසතියාපි සො හික්කු තතො මා සපරමතො උත්තරිං තං විවරං නික්ඛිපෙය්‍ය වෙ තස්ස හික්කුතො තිස්සගතියං පාවිතතියං ගොති.

"පනා"ති නිපාතමත්තං 'එව' සද්දොපි නිපාත මතො; විවරකාලතො අඤ්ඤා=අකාලො; අකාලෙ උප්පන්නං විවරං=අකාලවිවරං; පිට්ඨිසමයෙ යෙව උප්පන්නං විවරං "තත්තො"නො-වෙ-අස්සා'ති පදෙවිසෙස; පරිපුරණං=පාරිපුරි; තෙසුමුඛි, ත්‍යාදිනා'

ආදිමහි වුඩි, 'පරිපූරි, ඉති රසාපදවපි අනි "කවි"
දිනා රසො 'මාසපරම.'ති අවනතසංයෝගො
"සතියා'පි"ති අපි සද්දෝ ගරහන්තො.

නානිශං.

4 "හි—පෙ—යා"ති පදං "බොවාපෙය්‍ය වා"
නාදිනිසු පදෙසු කමමං.

වතුන්.

5 හි—පෙ—යා"ති පදං "හන්තො" තිපදෙ සමි
නො; පාරිවට්ඨකා පරිවට්ඨකා දියමානං විවරං
අඤ්ඤානු අඤ්ඤං අනතමසො විකප්පනුපභං පරිසා
වනවපි ගණනාතසා හිකුන්තො නිසංගතියං පාචි
නතියං හොති; පරිවට්ඨකමං=පරිවට්ඨං; පරි
පුබ්බො වට්ඨිකොප්පනෙ; "සබ්බං—පෙ—වා"ති අ; පරි
වට්ඨමෙව=පාරිවට්ඨකං; වුඩි; සබ්බන්තොගහණේ
න කාගමො.

සඤ්ඤමං.

6 යො පන හිකු අඤ්ඤාතකං ගහපතීං වා
ගහපතානිං වා විවරං විඤ්ඤාපෙය්‍ය අනතතො අන්තො
යෙව යාවෙය්‍ය වා යාවාපෙය්‍ය වා යො හිකු අවජි
නනාච්චරො වා හොති නට්ඨච්චරො වා තසා හිකු
නො සමයා තං සමයං අඤ්ඤානු අඤ්ඤාසමිං සමයෙ
විඤ්ඤාපෙනාසා හිකුන්තො නිසංගතියං පාචිනති
ශං හොති; තත්ත තසමිං විවරවිඤ්ඤාපනෙ අයං
සමයො හිකු අවජිනනාච්චරො වා හොති; අයං
තත්ත විඤ්ඤාපනෙ සමයො; ගෙහසා පති ජෙට්ඨො
ති=ගහපති; රාජාදිසු යෙහි කෙතිච්ච අවජිනනාච්චරං
ඵතසානි=අවජිනනාච්චරො; අගතිආදිසු යෙන කෙ
නචි නට්ඨං විවරමෙතසානි=නට්ඨච්චරො.

ජට්ඨමං.

7 අඤ්ඤාතකො ගහපතී වා ගහපතානී වා අවජි
 න්නවිවරං වා භික්ඛුං බහුභි විවරෙති අභිහව්‍යං
 ගණ්හිං පචාරෙය්‍ය ඉච්ඡාපෙය්‍ය පච්චයෙ ඉච්ඡා
 උප්පාදෙය්‍ය “වෙ,,ති නිපාතමත්තං අඵවා-අඤ්ඤා
 තකො ගහපතී වා ගහපතානී වා තං භික්ඛුං බහු
 භි විවරෙති අභිහව්‍යං තර්හං ගණ්හිං වෙ යදි පචා
 රෙය්‍ය ඉච්ඡාපෙය්‍ය; “තනනිපදං; “පචාරෙය්‍යා,,ති
 පදෙ කම්මං, “විවරෙති”තිපදං —පෙ—ය්‍යා,,තිපදෙ
 තනියාවිසෙසනං; අඵවා-අඤ්ඤාතකො ගහපතී වා
 ගහපතානී වා තං භික්ඛුං බහුභි විවරෙති අභිහව්‍යං
 අභිහරන්තො කායෙන වා වාචාය වා වෙ පචාරෙය්‍ය
 නිමග්ගෙය්‍ය සන්තරුතතරපරමං විවරං ගෙන
 භික්ඛුං තතො අභිහතවිවරතො සා තබ්බං
 ගහෙනබ්බං යො භික්ඛු තතො සන්තරුතතරපර
 මතො උතතරං විවරං වෙ සාදිසෙය්‍ය තස්ස භික්ඛු
 තො තිස්සග්ගියං පාවිතනිං ගොති ඉමස්මිං අත්ථ
 විකප්පෙ, “විවරෙති” තිපදං “පචාරෙය්‍යා,,ති පදෙ
 තනියාවිසෙසනං; “අභිහව්‍යං,,ති අනිථුබ්බං හර
 හරණ්-තො” කවිධාතො,,දිනා පච්චයස්ස වස්ස ආදෙ
 සො අනතලොපො ව; නිග්ගහිතඤ්ඤා,,ති සුතො
 ත බිච්ඡාගමො, අනතරෙන අනතරවාසකෙන සති
 තං=සන්තරං; සන්තරං උතතරං උතතරාසබ්බං පර
 මං අවසානං අස්ස විවරස්සාති=සන්තරුතතරපරමං
 (තහගුණසංවිඤ්ඤාණකො).

සත්තමං..

8 අඤ්ඤාතකස්ස ගහපතීස්ස වා අඤ්ඤාතකගහ
 පතීනා වා ගහපතානියා වා භික්ඛුං පන ඵව උද්දිස්ස
 අපදිසිත්වා කපේත්වා ආරබ්භ වා විවරවෙතාපනං
 භිරඤ්ඤදිසං විවරමුලං අහං ඉමිනා විවරවෙතාප
 නෙන විවරං වෙතාපෙනා කාරෙත්වා විකකිණිත්වා

ඉන්මං නාමං භික්ඛුං විවරෙන අවජාදෙසාං පාරු
පෙසාං මි ඉති වන්තා උපකකිටං උපට්ඨිතං යාති;
යනුයානෙ සො ගහපති වා ගහපතානි වා අත්ථි; සො
භික්ඛු ගහපතිනා වා ගහපතානියා වා පුබ්බෙ අප්ප
වාරිනො 'කිදිසෙන තෙ ගතො විවරෙන අත්ථො
කිදිසං විවරං වෙතාපෙමි' ති පුබ්බෙ අවුත්තො
හුන්තා තනු යානෙ උපසංකම්භා ගන්තවා කල්‍යාණ
කම්ම තං විවරස්ස සුඤ්ජරකාමිතං විසිට්ඨකාමිතං
උපාදාය විතොතන ගන්තවා ආයස්මා අහං සාධු ආ
යාමාමි අභිමුඛං යාමාමි වත පරිවිතකෙක ඉමිනා
විවරවෙතා පනොතන එවරුප්පවා විවරං වෙතාපෙ
මා කාරෙත්වා විකක්ඛිත්වා වා මං අවජාදෙති ඉති
විවරෙ විකප්පං විසිට්ඨකප්පං අභිකම්බානං ආප
ජේය්‍ය වෙ තස්ස භික්ඛුනො තිස්සග්ගියං පාවිතති
යං යොති.

“පනෙවා”ති පදවයං නිපාතමත්තං “උද්දිසා”ති
පදං “උපකකිටං”ති පදෙ පුබ්බ -පෙ- යා; “අඤ්ඤ
පෙ-වා”ති පදවයං “උපකකිටං”ති පදෙ කතතා;
ටිකායං-කරණත්ථෙති--කතතුසංඛාත කරණත්ථෙ
'තත්ථෙති; විවරං වෙතාපෙනති පරිවත්තෙනති එතෙ
ත විවරමුලෙනාති=විවරවෙතාපනං; “සද්දිතා”
සුත්තෙන නාගමො; “ආයස්මා”ති ආලපනනං; “විව
රෙ”ති පදං “ආපජේය්‍යා”ති පදෙ ආධාරො, කල්‍යා
ණං කාමෙතීති-කල්‍යාණකාමො; කල්‍යාණකාමස්ස
භාවො කල්‍යාණකම්මනා; “කිවා” දිත්වා ආභාරස්ස
රස්සතතං කල්‍යාණකම්මං එව=කල්‍යාණකම්මනා;
උ-පෙ- නාති පදං ආ -පෙ- යාති පදෙ පුබ්බ-පෙ-
කිරියා

අට්ඨමං.

9 උභින්නං අඤ්ඤාතකානං ගහපතීනං ගහප
තානීනං වා භික්ඛුං පනෙව උද්දිසා පවෙචක විවර
වෙතාපනතා මයං ඉමෙති විවරවෙතාපනෙගති-

-පෙ- අව්‍යාදෙකාමී ඉති වතා, උපකඩවා හොනනි
 යනු යානෙ හෙ උහො ගහපතයො වා ගහපතානි
 යො වා අපී සො භික්ඛු අඤ්ඤාතකතහපතිගහප
 කානිති පුබ්බ අප්පාවරිතො හුතා නත්‍ර උපසංක
 මිතා කලාණකම්මතවුපාදාය විතෙතන ගහෙනඤ
 ආයසමනතා සාධු වය උතො ව උහො එව-සනතා
 සාධුජනා ඉමෙති පච්චෙකච්චරවෙනා පනෙනාති
 එවරුපංවා චිවරං චෙතාපඤ්ඤා එතෙනා චිවරෙත
 මං අව්‍යාදෙඵ ඉති චිවරෙ විකප්පං ආපරේස්ස වෙ
 තස්ස භික්ඛුතො නිස්සග්ගියං පාවිත්තියං හොති.

“අඤ්ඤා-පෙ- තංවා”ති පදවයං “උපකඩවා”ති
 පදෙ කප්පනා; පච්චෙකච්චරං විසුංචිවරවෙනාප
 නනං=පච්චෙ-පෙ-පනනං “උ-පෙ-නතා”ති ‘තුමෙහ’
 ති පදස්ස විශෙසනං; “එතෙනා”ති පදං “චිවරෙනා”
 ති පදස්ස විශෙසනං; “චි-පෙ-නා”ති පදං “අ-පෙ-
 ටා”ති පදෙකරණං; “චිවරෙ”ති පදං “ආ-පෙ-ය්‍යා”
 ති පදෙ ආධාරො.

නවමං.

10 රාජා වා -පෙ-තො වා භික්ඛුං පනෙව උද්දි
 ස්ස ඉ-පෙ- අව්‍යාදෙහිති වතා දුතෙන හිරඤ්ඤදීප්ප
 අකපපියං චිවරවෙනාපනනං පතිශේශස්ස සො දුතො
 තං භික්ඛුං උපසංකමිතා ගතොන ආයසමනතං උද්දි
 ස්ස ඉමං චිවරවෙනාපනනං මයාආහතං ආයසමා චිව
 රවෙනාපනනං පටිග්ගණ්ණාතු ඉති එවං වචනං
 අස්ස ගවෙස්ස වෙ සො දුතො තෙන භික්ඛුතා ආවු
 සො මයං චිවරවෙනාපනනං තඤ්ඤා පටිග්ගණ්ණාම
 කාලෙන සුත්තපත්තකාලෙන මයං කපපියං අනුච්ඡි
 චිකං චිවරං ව බො පතිග්ගණ්ණාම ඉති එවං වචනියො
 අස්ස ගවෙස්ස සො දුතො තං භික්ඛුං ආයසමතො

හොඳි වෙය්‍යාවච්චකරො කිච්චකරො අති ඉති
 එවං වදෙය්‍ය වෙ භික්ඛවෙ වෙය්‍යාවච්චකරො ආරා
 මිකො වා උපසංඝකො වා විවර්තීකෙන භික්ඛුනා
 ආවුසො එයො බො ජනො භික්ඛුනං වෙය්‍යාවච්ච
 කරො ඉති නිද්දිසිතබ්බො යො දුටො නං වෙය්‍යා
 වච්චකරං සඤ්ඤාපෙඨො නං භික්ඛුං උපසංකමිති
 හනෙන ආයස්මා යං බො වෙය්‍යාවච්චකරං නිද්දි
 සො වෙය්‍යාවච්චකරො මයා සඤ්ඤාපෙඨො ආණ
 නෙනා ආයස්මා නං වෙය්‍යාවච්චකරං උපසංකමිතු
 සො වෙය්‍යාවච්චකරො කාලෙන සුත්තකාලෙන
 විවරෙහ නං අවජාදෙය්‍යති ඉදං එවං වදෙය්‍ය වෙ
 භික්ඛවෙ - සො වෙය්‍යාවච්චකරො විවර්තීකෙන
 භික්ඛුනා උපසංකමිති ආවුසො විවරෙන මේ
 අපො ඉති චතතික්ඛිත්තුං වොදෙතබ්බො ඤාරෙ
 තබ්බො, එවං චචිහෙදං කමො චතතික්ඛිත්තුං ඤං
 වෙය්‍යාවච්චකරං චොදසමානො භික්ඛු ඤං විවරං
 පතිලාභවසෙන අභිනිප්පාදෙය්‍ය ඤාදෙය්‍ය ඉති එවං
 යාවතති යං වොදියමානෙන තස්ස විවරස්ස යං එතං
 අභිනිප්පාද නං එතං භිප්පාදනං ඤාසලං සුඤ්ඤං
 සො භික්ඛු විවරං නො වෙ අභිනිප්පාදෙය්‍ය චතු
 ක්ඛිත්තුං - පෙ - තුණ්හිභාවෙන නං විවරං උද්දිස්ස
 ඤාතබ්බං ඤාතං කාතබ්බං චතු - පෙ - භුතො විවරං
 උද්දිස්ස නිව්ඨමානො භික්ඛු ඤං විවරං අභිනිප්පා
 දෙය්‍ය ඉති එවං ජක්ඛත්තුං ඤාතෙනතස්ස විවරස්ස
 යං එතං අභිනිප්පාදනං එතං ඤාසලං ඤං ඤා වුත්ත
 වෙනනා ඤාතං රිමාණතො උත්තරිං වාසමමානො
 භික්ඛු ඤං විවරං අභිනිප්පාදෙය්‍ය තස්ස භික්ඛුතො
 නිස්සග්ගියං පාවිත්තියං හොති; සො භික්ඛු තං විව
 රං නොවෙ අභිනිප්පාදෙය්‍ය යතො රාජතො රාජ
 හොග්ගතො වා අස්සභික්ඛුතො විවරමේවාපනං

දුතෙන ආගමං ආනිතං තස්ස රඤ්ඤා වා රාජ
 භොග්ගස්ස වා තස්මිං සභාවිනෙ සම්පෙ භික්ඛු සාමං
 වා ගන්තබ්බං දුතො වා භික්ඛුනා “ආසස්මනෙනා
 භූමෙහ යං බො භික්ඛුං උද්දීස්ස යඤ්ච විවරවෙනා
 පනතං පභි ණීන්ථ තං විවරවෙනාපනං තස්ස භික්ඛු
 නො කිඤ්චි මන්තකම්පි අන්ථං කමමං න අනුභොති
 න තිප්පාදෙනි ආසස්මනෙනා සකං අත්තනො සත්ත
 කං ධිතං සුඤ්ඤානු පාපුණ්ණතු තෙ භූමහාකං සකං
 සත්තකං ඒ තස්ස මා විතස්සතු ඉති පාගෙනබ්බො
 අයං ගාරා භගවතා, වුත්තා තන්ථ විවරස්ස අභිනි
 ප්පාදනෙ සාමිච්චි චත්තන්ති යොජනා.

“දුතෙනා” තිපදං “පභිණ්ණයා” ති පදෙකමමං;
 “වි-පෙ-තනති” පදං “පභි-පෙ-යා” ති පදෙකමමං;
 ‘මෙ’ ති පදං “අන්තො” ති පදෙ සමපදනං, “චතු පර
 මං” ති පදවයං “යාතබ්බං” ති පදෙ ක්‍රියාවි සෙසනං
 ඡකතිත්තං පරමො පරිවෙජ්ඣෙ අස්ස භාතස්සාති=
 ඡකතිත්තපරමං; “බ්‍යජ්ඣෙනා” ති සුත්තෙන තිග්ග
 භිතලොපො, “භික්ඛුනා” තිපදං “යාතබ්බනති” පදෙ
 කතනා; “යතස්සා” ති ඉමසමිං පාඨෙ ‘යතො’=අස්සා ‘ති
 ඡෙඤ්ඤා; “චමොදුදන්තානං” “යතතස්සා” ති බ්‍යතති,
 තං න සුත්තං, “තස්සා” තිපදං “යතො” ති පදස්ස
 නිගමනං; “තන්ථ” ති පදං “සාමංවා-පෙ තබ්බො” ති
 පදවයෙ සම්පාධාරො “විතස්සා” ති වි පුබ්බො තස්ස
 ධාතුස්ස? “මායො-පෙ-වා” ති සුත්තෙන භිග්ගතති
 අ; පර-පෙ-යානෙ

විවරවිග්ගො.

1 යො පන භික්ඛු යොධිසම්මස්සකං-සඤ්ඤා
 කතං ආවාසිමං අන්තං කාරාපෙය්‍ය තස්ස භික්ඛු
 නො නිස්සග්ගියං පාවිතතියං ගොති (යොසිකාරකා
 තිලධි වොහාරතං පාණානං) කොසතො ගිබ්බතතං
 කොසියං “තථධිතෙ” ත්‍යාදිතා ණිකො “කිවාදි”

තෘතීයා කසය යො; කොසියෙන මිසං = කොසිය
මිසංකං; සබ්බතොග්ගහණෙනසකන්තො;

පඨමි.

2 “ඵලකලොමානනති” පදං “සන්තං” ති පදෙවි
කාරසම්බන්ධො.

දුතීයං.

3 සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං වෙභාගා වෙ
කොට්ඨාසා නවං පන සන්තං කාරයමානෙනති
කිඤ්ඤා ආද්වබ්බා ගගෙතබ්බා, ඔද්ධානං ඵලක
ලොමානං එකො භාගො තතියං ආද්වබ්බා, ගො
වරියානං ඵලකලොමානං එකො භාගො වතුන්තං
ආද්වබ්බා; භිකිඤ්ඤා සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං
වෙ භාගෙ අනාද් අගගන්තො, ඔද්ධානං ඵලකලො
මානං එකං භාගං තතියං අනාද්, ගොවරියානං
ඵලකලොමානං එකං භාගං වතුන්තං අනාද්, තවං
සන්තං කාරාපෙය්ස වෙ තස්ස තිසස්සග්ගිං පාවි
තතියං ගොති “අනාද්” ති එන්තං “තෙසුට්ඨි” තෘතී
තා යලොපො;

තතීයං.

4 භිකිඤ්ඤා ජන්තං වසානං ඔරෙන ඔරිමගාගෙන
සන්තං-පෙ-සන්තං කාරාපෙය්ස වෙ භිකිඤ්ඤා
තියා සබ්බකන ගිලානස්ස භිකිඤ්ඤා දින්නසන්ත
සම්මුතිං අඤ්ඤානු යපෙත්වා අලබ්භසම්මුතිකස්ස ජපි
ස්සබ්බනතරෙ අඤ්ඤං සන්තං කාරාපෙනස්ස
භිකිඤ්ඤා තිසස්සග්ගිං පාවිතතියං ගොති.

වතුන්තං.

5 දුබ්බණ්ණකරණාය ආද්වබ්බා භිකිඤ්ඤා පුරාණ
සන්තස්ස සාමන්තා එකපස්සතො සුගතවිද්වන්තං

අතද නවං නිසිදනසන්තං කාරාපෙය්‍ය වෙ තස්ස
නිස්සංගිං පාවිතතියං ගොති.

පඤ්චමං.

6 අඤ්ඤාසම්. භාරතෙ අසනෙන අසනෙන යෙව
ඵලකලොමාති භික්ඛුනා පටිග්ගහෙත්වා තියොජන
පරමං ගතිතට්ඨානතො තියොජනපමාණං පදෙ
සං සහස්සා සහස්සෙන භාතබ්බාති හරිතබ්බාති
අඤ්ඤාසම්. භාරතෙ අසනෙන'පි භික්ඛු තතො ති
යොජනපරමතො උත්තරිං පදෙසං හරෙය්‍ය වෙ
තස්ස නිස්සංගිං පාවිතතියං ගොති "හරිතබ්බං"
ති පදෙ "තෙසුච්ඡි" ත්‍යාදිනා රකාරලොපො; හා
රෙතබ්බාති ති'පි පාශො.

ජට්ඨමං.

7 භික්ඛුනිසා"ති පදං "ධොවාපෙසයා" ත්‍යාදි
තිසු පදසු කමමං. 8. 9. 10.

සන්තවග්ගො දුතියො. †

—:—:—

8 යොපන භික්ඛු උභ්‍යාපඤ්චකිනෙන පතොත න
උපලකිතො හුත්වාන පඤ්චබකිනපතොතො හුත්වා
වා අඤ්ඤං නවං පතොතං වෙතාපෙය්‍ය තස්ස නි
ස්සංගිං පාවිතතියං ගොති * තස්ස තෙන භික්ඛු
නා තස්ස භික්ඛුතො පදනබ්බො; අයං ගාථා ගගව
තා "තෙන භික්ඛුනා"ත්‍යාදිනා චිත්තො; තස්ස නිස්සං
ගිං පවත්තසාමිච්චි වත්තං පරිඤ්ඤාන ධීතපතොතො
=පතනපෙය්‍යතොතො.

දුතියං.

9 සෙය්‍ය විදනතිකතමාති තාති ගෙසප්පාති භික්ඛු
නා පටිග්ගහෙත්වා සංගාහපරමං කාලං සන්ති

† ඵලකලොම වග්ගොතිපාළියං.

* (පඨමං)ති සබ්බසු.

කාරකං සන්නිධිං කථා නිදහිතා පරිභුක්තඛණ්ඩා
නි ගෙසජ්ජාති උං සන්නාගපරමං කාලං අතිකකා
මයතො හික්ඛුතො නිස්සග්ගියං පාවිහනියං ගොති.

"සන්නාගපරමං. 'ති අව්වන්නසංයොගො; සන්නි
ඛිග්ගණං=සන්නිධි සංප්‍රඥාබ්බ ධා නිදහනෙ; "ඉති
—පෙ— වා 'ඉති; කරණං= කාපරා; (කිරියා) කා
රො එව්=කාරකො 'යද; දි සුතෙනන කාගමො; ස
නනිධි එව් කාරකො - සහනිධිකාරකො; "ස-පෙ-
කනති"පදං. "කථා"ති අර්ඛාගවපදෙ කමමං; තෙ
න-අට්ඨකථායං "සන්නිධිං කථා" ති; වුත්තං; විතස
විනිවුත්තෙ'පි- "කථාසන්නිධිකාරකනති' බ්‍රහ්මදත්තා
වරියෙන වුත්තං.

තනිසං.

4 වතුනතං ගිලහානං මාසානං එකො පච්ඡිමො මා
සො සෙසො ඉති එවං සතිං කථා හික්ඛුතා වස්සා වා
සිකං සාරිකං විවරං සම්මසස්ස පචාරිකට්ඨානතො අ
ත්තතො ඤාතකපචාරිකට්ඨානතො ව පරියෙසිත
බ්බං ගිලහානං මාසානං පච්ඡිමො අසිමාසො සෙ
සො ඉති මනසි කථා හික්ඛුතා වස්සිකසාරිකවිව
රං සුචිකමමනිට්ඨානං කථා නිවාසෙතබ්බං; හික්ඛු
ගිලහානං මාසො සෙසො ඉති සතිං කථා ගිලහානං
පච්ඡිමමාසස්ස ඔරෙන ඔරිම භාගෙ වස්සිකසාරික
විවරං පරියෙසෙය්‍ය වෙ හික්ඛු ගිලහානං අසිමා
සො සෙසො ඉති මනසි කථා ගිලහානස්ස පච්ඡි
මසිමාසතො ඔරෙන ඔරිමභාගෙන තස්මිං අසි
මාසෙ කථා නිවාසෙය්‍ය තස්ස නිස්සග්ගියං පාවි
හනියං ගොති.

වස්සස්සයොග්ගා=වස්සිකා; "තමධිතෙ" තරාදිතා
ණිකො; වස්සිකාව සා සාරිකාවා 'ති=වස්සිකසාරි
කා; "තෙසු වුච්ඡි, තරාදිතා ටකාරෙ අකාරසිකාරො;
වස්සිකසාරිකං ව හං විවරං වා 'ති" ඉ—පෙ—වරං.

“කමමධාරයසඤ්ඤවා,,ති සුතෙනන ආකාරයානි
වහති “ඔරොනා,, ති පදං “පෙ-පෙ-පෙ,,ති පදෙ
ආධාරො; “වෙ,,ති පදං “ප-පෙ-පෙ,,ති පදෙ සමඛ
නීතබ්බං; සමනතපාසාදිකායං “ජෙට්ඨමුලපුණ්ණමා
සීයා-පෙ-ලභිංකාතුං ව වට්ඨති නිවාසෙතුං අභිට්ඨා
තුං තවට්ඨති,,ති වුත්තං; තත්ථ ලභිං කාතුං ව නිවා
සෙතුං ව වට්ඨති අභිට්ඨාතුං ව අභිට්ඨාතුං එව නව
ට්ඨති සමඛකො ඉවජිතබ්බො; “අභිට්ඨාතුංවා”
නි ව සද්දෙ එව සද්දෙත්වා; න සමුච්චයත්වා; කඛ්ඛා
විතරණීටිකායං තු-තං පමාදලිඛිතනති වුත්තං තං
ත සුජ්ජති.

වතුන්.

5 යො පන භික්ඛු වෙය්‍යාවච්චාදිති පච්චාසිංසමා
නො භික්ඛුස්ස සාමං සයමෙව විවරං දන්වා.

පසාවමං.

6 යො පන භික්ඛු සාමං සුත්තං ඡබ්බිධං බොමසු
ත්තාදි වා තෙසං අනුප්‍රාප්තං වා විඤ්ඤපෙත්වා විව
රත්වාය යාටිත්වා ආවුසො තුලෙහ මෙ විවරං වායථ
ඉති අකප්පිය විඤ්ඤතතියා තත්තවායෙහි විවරං වා
යාපෙය්‍ය තස්ස නිස්සංගිතං පාටිතතියං හොති. “ක
ත්තවායෙත්,,ති පදං “වායාපෙය්‍යා,,ති පදෙ කමමං
ජට්ඨං.

7 අඤ්ඤතකො ගහපති වා ගහපතානී වා භි
ක්ඛුං පනෙව උද්දිස්ස තත්තවායෙහි විවරං වායා
පෙය්‍ය යත්‍ර ගාමෙ වා නිගමෙ වා තත්තවායා වස
නති සො භික්ඛු කිදිසෙත නෙ හත්තෙ විවරෙන
අත්වා කිදිසං නෙ විවරං වායාමි වද හත්තෙ යදිච්ඡි
සි’ති විවරසාමිකෙහි පුබ්බෙ අප්පවාටිතො අවුත්තො
හුත්වා තත්‍ර තත්තවායෙ උපසංකම්භිවා ආවුසො ඉදං

බො විවරං මං උද්දික්ඛා තුලෙනහි වියති තුලෙන ආය
නං ව කරොථ-පෙ-සුච්ඡෙදිනිතං ව තුලෙන සුචිතච්ඡි
තං ව කරොථ අපොච්ඡාම මයච්ඡි ආ-පෙ-
දජ්ජෙය්‍යාම ඉති විවරෙ විකප්පං විසිට්ඨකප්පං
අධිකවිධානං ආපජ්ජෙය්‍ය යො භික්ඛු ඵවඤ්ච
වචනං වච්ඡා කිඤ්චිමන්තං =පෙ= මහතච්ඡි තස්ස
නික්ඛාගිගං පාවිනතිගං ගොති.

“තනන=පෙ=හි” ති පදං “වායාපසණා” ති පදෙක
මමං; “භක්ඛා” ති පදං “උප=පෙ=ධා” ති පදෙ
ආධාරො.

භතනම.

8 දසාහනාශතං දසාගෙන අනාගතාය අසමප
තතාය කතතිකතෙමාසිපුණ්ණමාය පඨම කතතික
මාසාය අවචනනමෙව නිරන්තරමෙව භික්ඛුනො
පත ඵව අවෙකවිවරං උපපජ්ජෙය්‍ය ඉදං විවරං
අවෙකං ඉති මඤ්ඤමානෙන භික්ඛුනා සබ්බච්ඡි
විවරං පටිග්ගගෙනබ්බං පටිග්ගගෙච්ඡා ඛිප්පමෙව
කාරෙතබ්බං භික්ඛු තතො විවරකාලසමයතො උ
තතරිං තිකඛිපෙය්‍ය වෙ තස්ස නික්ඛාගිගං පාවිනති
ගං ගොති. “දසාහනාශතනන” පදං “කතති=පෙ=
මනති” පදස්ස විසෙසනං; “කතති=පෙ=මනති” ප
දං “උ-පෙ-ය්‍යා” ති පදෙ ආධාරො; යං පත=ටිකා
යං “ඤොපනෙඤ්ච කාමඤ්ඤවස=පෙ=පුබ්බාපරවිරො
බො‘පි සිග්ගා” ති වුත්තං තස්ස අයුත්තභාවො සමන්ත
පාසාදිකාය අත්ථයොජ්ජනායං =මයා වුත්තො.

අධ්මම.

9 ආරඤ්ඤකාති සාසඛිකසමමතාති සසඛිකාති ඉති
සමමතාති සප්පටිභගාති සන්තිහිත බලව භගාති
යාතිබො පත තාති සෙතාසනාති උපවස්සං බො
පත වස්සං උපඤ්ඤාචා අබණ්ඨං වසිඤ්චා ව තථාරු
පෙසු සෙතාසනෙසු විහරන්තො ගාමෙ විවරං ති
කඛිපිතුං ආකඛිමානො භික්ඛු තිණ්ණං චිවරානං

අඤ්ඤාතරං විවරං තතො වස්සපගමනකාලකො ප
 රං කතතිසාප්තණං. උච්ඡිකතතිසාප්තණං පරි
 ඥාසාන කාලං අනතරසරෙ ගොවරගාමෙ නිකම්
 පෙය්ස තෙන විවරං තතෙ අනතරසරෙ විවරං
 නිකම්පි තෙන හිකුතා තෙන විවරෙන ඡාරතා
 පරමං කාලං විප්පවසිතබ්බං හිකුත තතො ඡාරතා
 තො උතාරිං විප්පවසෙය්ස වෙ හිකුත සමමුතියා
 හිලාතස්ස හිකුතො සබ්බෙත දින්නං විවරෙන
 විප්පවසසමමුති අඤ්ඤාත්ත ධර්මො අලබ්සමමුති
 කස්ස අතිරෙකඡාරතාං විප්පවසිතො නිස්සග්ගිං.
 ගොති “උපවස්සාන” එත් “උප” සද්දපරානාති
 අත්ථාවානො; වස්සනතිති = වසිතො; වස නිවාසෙ;
 තාප්පවට්ඨො; “කපි ධාතා” දිනා තාස්ස ලොපො
 සස්ස විතතං; “නිග්ගතිතස්සො”ති සුතොතන සුමු
 වාරණත්ථං. තිත්ථාගමො “උපවස්සං”ති පදං. “විග
 රෙනො”ති පදෙ පුබ්බකාලකීරියා; කතති—පෙ-ම
 තති”පදං “නිකම්පෙය්සා”ති පදෙ අවචනනි සංයො
 ගො; අරඤ්ඤා විජ්ජමානාති=අරඤ්ඤානාති; ණ
 රාගා”තොදි සුතොතන කො; “වුඛාදි” තොදි සුතොත
 නවුචි; සබ්බතොග්ගතණෙන තඨිතතො කාගමො
 “සෙනාසනාති”ති ලිඛගන්තො; “විවරං”ති නිවා
 රණං; අනතරෙ අනතරෙ සරාති එත් එතස්සාති වා
 =අනතරසරං; (ගාමො) “හිකුතො”ති පදං “සිසා,
 ති පදෙ සමපදානං; තඨිතතො කාගමො; “විවරෙ
 නා”ති පදං “වි-පෙ-ය්සා”ති පදෙ අපාදානං; වි-පෙ-
 යා”ති පදං “පව්වසසා”ති පදෙ සමපදානං; ඡා-පෙ
 -මතති,, පදං “වි-පෙ-තබ්බතති,, පදෙ අවච-පෙ-
 ගො හිකුතා,,ති පදං “වි-පෙ-තබ්බතති,, පදෙ
 කතතො.

පනතවග්ගො තතිගො.
 නිස්සග්ගිය ගණපිදිපති.

1 සමපජාන මුසාවාදෙ සමපජානස්ස මුසා අභුතස්ස වජ්ජස්ස භණ්ණකෙහි කවුතො පාවිතතීයං පුබ්බෙ පි' වචනකතණේ'පි සමපජානාතීති = සමපජානං (හි කවු, සමපජානතො ඉති රූපං භිතං; සිවිහතති; සිමහි-පෙ-අතති,, සුතොතන තතසද්දස්ස අං, "සෙස තො-පෙ-පි"පුබ්බසරලොපො; "තයෙ-පෙ-"මුසා' ති අභුතවජ්ජ වාචකො තිපායො; වචනං භණ්ණං = වාදෙ; (විඤ්ඤාතී) මුසා අභුතවජ්ජස්ස වාදෙ = මුසාවාදෙ; සමපජානස්ස මුසාවාදෙ-සමපජාන මුසාවාදෙ; "සමපජානතති,,පදෙ "බ්‍යඤ්ඤතෙවා,,ති සුතොතන තිග්ගහිතලොපො; තතො සිවිහතති"සමප-පෙ-දෙ,,ති පදං "හොති"ති පදෙ තිමිතතං 'කවච ක-පෙ-තනමි' කුසලවිතතං පාතෙතීති = පාවිතතීයං; පත පතනෙ "මිද්දිති"තතාදිතා තියො කවි ඛාත්වා" දිතා තකාරස්ස වො "තෙසු වුචි' තතාදිතා ආදි වුචිඉකාරාගමො ව.

සංඛම.

2 "ඔමසවාදෙ'ති තිමිතතසතනමි; ඔමසති කණ්ණඤ්ච හදයඤ්ච වජ්ඣති එතෙනාති = ඔමසො; අවපුබ්බ මස විජ්ඣතෙ; අපචචයො; ඔමසො වසො වාදෙ වෙති-ඔමසවාදෙ.

දුතිසං.

3 හිකවුපෙසුඤ්ඤෙ හිකවුතො සුචා හිකවුතා හිකවුස්ස උපසංගවපෙසුඤ්ඤෙ හිකවුතො පාවිතතීයං හොති—පිසති සමග්ගෙ සිතො හිතො කරොතීති = පිසුණා (වාචා) පිස පිංසනෙ-ම-පෙ-සු-සුස්ස "රහාදිතො තො ණ" අකාරස්සු. තයතං "ඉත්ථි-පෙ-යො; පිසුණා එව = පෙසුඤ්ඤං; "ණ්ණතතා" ති යොගවිභාගෙන සකතෙඨණ්ණා; ණලොපො "වුඛාදි-පෙ-ණොව" අව-පෙ-පඤ්ච" "තයෙ-පෙ-තෙත්"

යවනං” ත්‍යාදි සුතෙන කාරග්ගහණෙන ණ්‍යය්‍යසෙ, විතතං; පිසුණාය වා සමන්තාගතො—පිසුණො “ණ රාහා” ත්‍යාදි තා ණො; පිසුතස්ස කම්මං—පෙසු සුසුදං “ණ්‍යතතා” දියොගවිභාගෙන කම්මති ණො; භි කුක්කුස්ස පෙසුසුදං භිකුක්කුපෙසුසුදං; “භිකුක්කුස්සා” නි සම්පදානං; අථවා—පියං සුසුදං කරොතිති—පෙ සුසුදං; පිය සුසුදං සඤ්ථ පද කර කරණෙ “කුචි ඛානා” දි තා පියසඤ්ඤා පෙ අදෙසො; කරඛාතුස්ස ච ලොපො; භිකුක්කුස්ස පෙසුසුදං—භිකුක්කු පෙසුසුදං.

4 යො පත භිකුක්කු අනුපසම්පන්නං එකතො ධම්මං පදෙසා පදං කොට්ඨාසං වාවෙය්‍ය හණෙය්‍ය තස්ස භිකුක්කුනො පාවිතතිස්ස හොති “පදෙසො”ති කො ච්ඡාසවාචකො නිපානො; “ධම්මං”ති පකති කම්මං; පදං”ති විකති කම්මං.

5 “අනු—පෙ—නා”ති පදං “අනුපෙය්‍යං”ති පදෙ සහයොගගතිස්ස; චේරහතිස්සො—දිරතතං; (සමාහාරදිගු) “ති යෙදුතාපිච්චෙ”ති සුතෙන ච සඤ්ඤාන චිස්ස දි; “කුචි—පෙ—නෙතා” අපච්චයො; තිස්සො රතතිස්සො=තිරතතං; දිරතතඤ්ච තිරතතඤ්ච—දිරතතතිරතතං; දිරතතතිරතතස්ස උතතරිං උපරි—උතතරිං දිරතතතිරතතං (අබ්‍යසිභාවො) “උතතරිං”ති පදං “ස—පෙ—ය්‍යං”ති පදෙ කාලසන්නම්. 6.

7 විසුද්ධා පුරිසවිග්ගහෙන මනුස්සපුරිසෙහ අසුද්ධා විතා මාතුගාමස්ස ඡ පඤ්චවාචාති උතතරිං ධම්මං දෙසෙය්‍ය; මාතාවිග්ග පතිතා මිසසිකභාවං ගච්ඡතිති=මාතුගාමො; ගමුසප්පගතිමති; “විස—පෙ—ණ, ඡ වා පඤ්ච වා වාචා=ඡපඤ්චවාචා; (ස ඛේඛා හගපදො බහුමබ්බිති) වා සඤ්ඤා අසුද්ධපදං.

නාම; පුරිසයා විග්ගහො සරිරං—පුරිසවිග්ගහො;
අභෙදෙ හෙදපරිකප්පනා සිලාපුත්තක සරිරනති
යථා)

8 අත්තනි ක්කානාදිධම්මෙ භූතස්මිං සති භික්ඛුනීති
අඤ්ඤාසා * ආරොචයතො භික්ඛුනො පාචිත්තියං.
හොති “සති”ති පදං “භූතස්මිං”ති පදයා විවරණං.

9 භික්ඛු සමමුත්තියා අභි ඤාපතතීතස්ස භික්ඛුනො
ආයතිං සංවරතාය ආපතතීනං ව පරියන්තං කත්වා
වා තික්ඛිත්තුං අප්ප්ලාකෙත්වා සබ්බස්ස කතං කති
කා සම්බාතං සමමුති අඤ්ඤාත්තු අඤ්ඤාථා කපිකාය
‘අයං අපුට්ඨං චම්මෙත්වා සම්බාදිසෙස මාපනො’ ත්වා
දිත්වා නයෙන චජුත්වා සම්මිං ආපතතිං සම්මෙත්වා ආ
රො චෙත්තස්ස භික්ඛුනො පාචිත්තියං හොති.

10 අත්තනා බණ්ණස්ස වා පරෙත බණ්ණාපෙය්ස වා;

මුසාචාද වග්ගො.

1 භූතගාමපාතබ්බතාය භූතගාමස්ස පාතබ්බතාය
හෙතු භූතගාමස්ස ඡේදනාදි පච්චයා භික්ඛුනො
පාචිත්තියං හොති; පරිභුඤ්ජනං— පාතබ්බතං; ඡේද
නාදි; පාසඤ්ඤා පරිභොගත්වා; පාචාතු පරිභුඤ්ජ
නෙ, “වජ්ජාදි - පෙ - නත”ති සුත්තෙතන භාවෙතබ්බ
පච්චයො; කතතරිච තබ්බතං; “යථාතනති”ති සද්ද
නීති සුත්තෙතන වා තබ්බතං; පාතබ්බතං එව පාතබ්බත
තා, ‘ණ්ණත්තතා’ති යොගවිභාගෙන සකත්වා තා;
“භූ—පෙ—යා”ති නිමිත්තසහනමි.

2 අඤ්ඤාත වචනෙන අඤ්ඤං වචනං පටිච්ඡාදන
සම්බාතෙ අඤ්ඤවාදකෙ තුණ්හිභාව සම්බාතෙ විග්ග
හකෙ භික්ඛුනො පාචිත්තියං හොති.

3 උප්කාපනකෙ උප්කාපනකච්චනෙ බියනකෙ

* අනුපසම්පන්නස්සාති පාලියං.

බිසනකාවචනෙ භික්ඛුනො පාවිතතියං ගොති; උ
 ඡක්ඛාපෙනති එතෙන චචනෙනාති - උඡක්ඛාපනකා;
 උ පුබ්බො කෙඛි විතතායං; "ධාතුභි ණෙ ණය" ත්‍ය,
 දිනා ණාපෙපච්චයො; "සබ්බ-පෙ-වා" නුදදීති'ත්‍යා
 දිනා අතකො; බිසනති අවණණා පකාසෙනති එ
 තෙන චචනෙනාති බිසනකං; බිහරගෙ-නු-පෙ
 අතකො, "කචි ඛානා"දිනා ඊකාරය්‍ය ඊයො.

4 පකකම්මෙනා අතතනා සඛිසිකම්ඤ්ඤාදි තෙව
 උඛිරෙය්‍ය පරෙන තෙව උඛිරාපෙය්‍ය භික්ඛු අතා
 පුච්ඡා වා අතාපුච්ඡන්තා වා ගවෙජය්‍ය තස්ස භික්ඛු
 නො පාවිතතියං ගොති; සඛිසය්‍ය සන්තකො = සඛිසි
 කො; මඤ්ඤාතිපුග්ගලං ධාරෙතීති මඤ්ඤා; මචි ධා
 රණෙ, "සබ්බ-පෙ-වා" අ-පෙ-පුබ්බෙ නිග්ගහිතා
 ගමො; පිසති දුතං හිංසතීති පීඨං; පිස හිංසායං;
 අ-පෙ-අභ්‍රුවනො එතිස්සං සිද්ධතීති හිසි; භ්‍රු
 විසතතියං වාචායං; සද ගතවසාදනෙ; "යද"දිනා
 ඉප්පච්චයො; "කචා" දිනා භ්‍රුධාතුස්ස හි. ආදෙසො;
 සදධාතුස්ස ව සකාරාදෙසො; භ්‍රුතොති සාදෙසො;
 සවෙ ඉප්පච්චයොති සද්දතීතියං චුතතං; කුචියති
 සංකො වියතීති ණොවෙජා; කුච්ඡංකොචනෙ; "ච
 ජාදීති-පෙ-නෙත"ති ඡප්පච්චයො.

5 පඤ්ඤමෙ "තනති"තං; සෙය්‍යං.

6 යො පන භික්ඛු සඛිසිකෙ විහාරෙ පුබ්බුපගතං
 පුබ්බෙ උපගතං භික්ඛුං ජානං අනුට්ඨාපතියො අය
 නති ජානනො අනුපබ්ඡ මඤ්ඤපීඨානං වා තස්ස
 භික්ඛුනො පවිසන්තස්ස වා නිකම්මන්තස්ස වා උප
 වාරං අනුපවිසිත්වා යස්ස භික්ඛුනො සම්බාධො ගම්
 ස්සති සො භික්ඛු පකකම්මස්සති ඉං අධිප්පායෙන
 සෙය්‍යං කප්පෙය්‍ය එතදෙව පච්චයං එතං එවකාර
 ණං කරිත්වා කාරණා ගෙතු තස්ස භික්ඛුනො පාවි

තනියං ගොති; අනඤ්ඤකාරණං කරිතා කරණෙන
 තුස්ස භික්ඛුනො පාවිතතියං ගොති, “විහාර”භි
 පදං “උ=පෙ=යා”භි පදවයෙ ආධාරො, “භික්ඛු”භි
 පදං “ජානනති” පදෙ කමමං; ඉති අධිප්පායෙනා”භි
 පදං “කප්පෙය්‍යා”භි පදෙ විසෙසන තතියා, “අන
 ඤ්ඤනති”පදං “එව” සද්දස්ස එලං “කරිතා”භි පදං
 “ගොති”භි පදෙ ගෙතු.

8 යො පන භික්ඛු සඛ්ඛිකෙ විහාරෙ විජ්ජමානාය
 උපරිවෙහාසකුටියා උපරි අවජ්ඣනතලාය වෙහුම්.
 කුටිකාය වා ආගච්චපාදකං අංකෙවිජ්ඣිතා පවෙසි
 තපාදකං මඤ්චං වා පීඨං වා අභිනිසීදෙය්‍ය වා අභි
 ගමිතා අපේක්ඛාතතරිතා නිසීදෙය්‍ය වා අභිනිප
 ජේය්‍ය වා, අඵවා යො පන භික්ඛු—පෙ—කුටියා
 ආගච්චපාදකං මඤ්චං වා මඤ්ඤව වා පීඨං වා පිඨෙ
 වා අභිනිසීදෙය්‍ය වා අභිනිපජේය්‍ය වා තස්ස පා
 විතතියං ගොති; උපරි පුරිමතලං වෙහාසං ආකාස
 ගුතං එතිස්සාති උපවිවෙහාසා; උපරිවෙහාසාව
 සා කුටීවා’හි උප-පෙ-ටි; ආගච්ච අංකෙවිජ්ඣිතා ප
 වෙසිතො පාදෙ එතස්සාති ආගච්චපාදකො; (බහු
 බ්බිති, ‘ම පෙ-වා’භි පදවයං “අභි”භි පදෙ කමමං;
 දුතියං තයෙනං පදවයං “අභි—පෙ—ය්‍යා”භි පදව
 යෙ ආධාරො.

9 මහලලකං පන විහාරං කාරායමානෙන භික්ඛු
 නා අග්ගලට්ඨපනාය කවාටස්ස වාරබකිස්ස නිව්ච
 ලග වන්ථාය යාවමාරකොසා ඕකාසො පුතපුතං.
 අත්තනාලිමිතිබ්බො වා පරෙහි ලෙපාපෙතබ්බො
 වා සබ්බදිසාපු කවාටවිත්ථරපමාණොකා සො අ
 ලොකසක්ඛි පරිකමවන්ථාය භික්ඛුනා අත්තනා ලිමි
 තබ්බො වා පරෙහි ලිමපාපෙතබ්බො වා ඡදනස්ස
 වන්ති පරියායං වා පරිකෙඛපත්තයං වා අප්පහ

රිතෙ ඔකාසෙ සීතෙන භික්ඛුනා අභිට්ඨානබ්බං සං
විධානබ්බං මග්ගෙන ඡාරියමානො තතො තෙසං
තිණ්ණං මග්ගානං පරියායෙන පරිකේම්පෙන ඡාරි
යමානො තතො තෙසං තිණ්ණං පරියා යානං උ
ත්තරි උපරි අප්පහරිතො'පි ඔකාසෙ සීතො භික්ඛු
අභිට්ඨතෙය්‍ය වෙ තස්ස පාටිතතියං ගොති'යා
-පෙ-සා,,ති පදං "ලි-පෙ-තබ්බො,,ති පදවයෙ අපා
දානං; වාරකොසස්ස යතතකො පරිවෙජ්ඣෙ—යාච
වාරකොසං; "යාචවාරකොසං,,ති පිට්ඨිසංඝාටස්ස
සමන්තා අභික්ඛෙය්‍ය හත්ථා පදෙසො; අග්ගලස්ස
ථපනං—අග්ගලට්ඨපනං; "අග්ග-පෙ-යා,,ති පදං
'ලි-පෙ-තබ්බො,,ති පදවයෙ සම්පදානං; ආලොකං
සකිතිති—ආලොකසංඝි; (වාතපාන ඵලකො) ආ
ලොකසංඝියං පරිකම්මං—ආලොකසංඝිපටිකම්මං.
වෙ තිණ්ණි ඡදනාති—වනන්ච්ඡදනං; (සමහාරදිගු)
"තෙසුච්චිති,,තසාදිනා විසද්දෙ ඉස්ස අ; තත්ථි හරිතං
ඵත්ථාති—අප්පහරිතො; (ඔකාසො) අපි සද්දෙසමානං
වතත්ථා.

10 යො පන භික්ඛු ඵතං උදකං සප්පාණකනාති
දිස්වා වා සුත්වා වා කෙතථි ආකාමරත උදකං ජානං
ජානනොති තිණ්ණං වා මතතිකං වා තෙන උදකෙ
න සයං සිඤ්ඤෙය්‍ය වා අඤ්ඤං ආණාපෙත්වා සිඤ්ඤා
පෙය්‍ය වා තස්ස පාටිතතියං ගොති.

දුතිකො වග්ගො.

1 යො පන භික්ඛු සංඝිකෙන අසම්මතො අට්ඨගරු
ධම්මෙන ඔවදනොති භික්ඛුතිසො ඔවදෙය්‍ය තස්ස
භික්ඛුතො ඔවාදපරියොසානෙ පාටිතතියං ගොති.

2 සම්මතො'පි භික්ඛු සුරියෙ අත්ථභිතෙන ගරු
ධම්මෙන වා අඤ්ඤෙන වා ධම්මෙන භික්ඛුතිසො
ඔවදෙය්‍ය වෙ තස්ස පාටිතතියං ගොති.

3. යො පන භික්ෂු භික්ෂුනුපස්සං භික්ෂුනියා එකරතං වසනංයානං උපසංකම්මා අයගරු ඛමෙමහි භික්ෂුනියො ඔවදෙය්‍ය සමයා යුත්තකාලං අඤ්ඤත්‍ර අධිගරුඛමෙමහි ඔවදනාය්‍ය තස්ස භික්ෂුනො පාවිතතියං ගොති තත්‍ර තස්මිං උපගතො ඔවාදනෙ අයං සමයො අයං පටනකාලො.

4. යො පන භික්ෂු ආමසගෙතු විවරාදීනං අඤ්ඤ තරගෙතු භික්ෂු භික්ෂුනියො ඔවදනති ඉති එවං වචනං වදෙය්‍ය එවරුපෙ භික්ෂු අවණණකාමතාය එවං භණ්ණාය්‍ය තස්ස භික්ෂුනො පාවිතතියං ගොති.

5. “භික්ෂුනියා”ති පදං “දදෙය්‍යා”ති පදෙ සමපදානං; පරිවනො ටා පරිවනොති දියජානං විවරං අඤ්ඤත්‍ර විවරං දදනාය්‍ය තස්ස භික්ෂුනො පාවිතතියං ගොති.

6. භික්ෂුනියා විවරං තිවාසනපාරුපනුපගං විවරං අනානා සිබ්බය්‍ය වා සිබ්බාපෙය්‍ය වා තස්ස පාවිතතියං ගොති “හි=පෙ=යා”ති පදං “විවරං”ති පදෙ සමබ්බො.

7. යො පන භික්ෂු සංවිධාය සංවිදහිතො ගමන කාලෙ සබ්බකං කථා භික්ෂුනියා සභිං එකචාන මග්ගං එකචාන සභිංගගමන මග්ගං එකංවා වා අචානමග්ගං පටිපජ්ජෙය්‍ය අනනමසො සංඛන්ති මෙත පරිවේදෙන ගාමනතරමසි පටිපජ්ජෙය්‍ය සමයා යුත්තකාලං අඤ්ඤත්‍ර සංවිදහිතො භික්ෂුනියා සභිං ගවේදනාය්‍ය පාවිතතියං ගොති, “නසා”ති තස්මිං සංවිදහිතො ගමනො; ගාමය්‍ය අනතරං-ගාම තතරං “අ-” යද්ද්‍ය සමභාවනන්තො.

8. යොපන හිකුටු කීලාපුරෙකකා රා සංවිධාය හිකුටුනියා සඬිං උඩගාමිතිං වා අබොගාමිතිං වං එකතාවං අභිරුහෙය්‍ය නිරියං තරණං යනිරියං තරණං අඤ්ඤානු හිකුටුනියා සඬිං එකතාවං අභිරුහෙය්‍ය ත්‍යාග පාවිච්ඡියං ගොති.

9. යොපන හිකුටු හිකුටුනියා පරිපාවිතො අයං පිණ්ඩපාතො ඉති ජාතං හිකුටුනීපරිපාවිතං හිකුටුනියා පරිපාවිතං ගුණපසකාසනෙන නිපථාදිතං උඩබ්බං කතං පිණ්ඩපාතං පරිභුඤ්ජෙය්‍ය පුබ්බෙ භිහිසමාරමො හිකුටුනියා පරිපාවතතො පුබ්බෙ පඨමිතරං හිකුටුනං අත්ථාය භිහිතං සමාරමං පරියායං ගතතඤ්ඤානපවාරිතානං වා සන්තතං යං ගතතං ගතං ගතං අඤ්ඤානු අඤ්ඤං භුඤ්ජන්තස්ස තස්ස පාවිච්ඡියං ගොති. 10

ගනීතො.

1. අට්ඨලානෙන අසිසියොජනමපි ගනතුං අසමිමෙතෙන හිකුටුනා එකො එකදිවසකො ආවසථෙ පිණ්ඩා සාලාදිසු ධනොදිස්ස යාවදත්ථං පඤ්ඤාතතං පඤ්ඤාතතං භොජනානං අඤ්ඤාතරභොජනං භුඤ්ජන්තෙබ්බා අට්ඨලානො හිකුටු තතො ගනනදිවසතො උත්තරං උපරි දිවස භුඤ්ජෙය්‍ය වෙ තස්ස පාවිච්ඡියං ගොති.

2. සමයා සමයං අඤ්ඤානු ගණභොජනෙ ගණනලඬිතතා ගණස්ස සන්තකෙ භොජනෙ තස්ස පාවිච්ඡියං ගොති. “ගණ්ඨා”ති ගණභොජනෙ; ගිලානස්ස සමයො-ගිලානසමයො; විවරදානස්ස සමයො-වි-පෙ-සො; විවරකාරස්ස සමයො වි-පෙ-සො; අඩානගමනස්ස සමයො-අඩා-පෙ-සො; තාවාය අභිරුහෙය්‍යසමයො= නාවාගිරුහෙය්‍ය සමයො; මහනෙතාව යො සමයො වානි-මහාසමයො;

සමස්තය හතෙකුත් නිමනනකය සමයෝ = සංපේ -
සමයෝ.

3. සමයා සමයං අඤ්ඤානු පරිචරගොජනෙ
පඤ්චිති ගොජනෙති අකපපිය නිමනනකාය නිමනති
තස්ස යෙන යෙන පඨමං නිමනතිතො තස්ස තස්ස
පරගොජනතො උපපටිපාටියා අවිකපොත්ථා වා
පරස්ස හතතස්ස ගොජනෙ භික්ඛුතො පාවිතතියං
ගොති; භුඤ්ජියතෙ- ගොජනං; භාවසාධනං;
පරතො අඤ්ඤං ගොජනතො අඤ්ඤං හතතස්ස ගො
ජනං-පරමපරගොජනං; “කප්පා”ති පරගොජන
තො පරස්ස ගොජනෙ.

4. ජනො කුලං උපගතං භික්ඛුං පනෙව පුච්චෙති
වා මනෙති වා අභිහට්ඨං අභිහරිත්ථා පචාරෙය්‍ය
නිමනෙතය්‍ය පටිග්ගහෙත්ථා ආකඛමානෙන භික්ඛු
තා චතතිපතනපුරා වෙ වා තයො වා පතනපුරා
පටිග්ගහෙතඛො භික්ඛු තතො චතතිපතනපුරතො
උතතරිං පුච්චාදිං පටිග්ගහෙතය්‍ය වෙ තස්ස පාවිතතී
යං ගොති; භික්ඛුතා චතතිපතනපුරෙ වෙ වා තයො
වා පතනපුරෙ පටිග්ගහෙත්ථා තතො පටිලබ්ථාත
තො නිහරිත්ථා භික්ඛුති සසිං සංවිහරිතඛො අයං
කථා තත්ථ පුච්චිත්ථානං සංවිහරිතෙ සාමිවිච්චානං;
වෙ වා තයො වා පතනං=චතතිපතනං; (සංඛොය
භයපදෙ බහුබ්බිති) චතතිපතනාව හෙ පුච්චාදීති පුරා
වාති-චතතිපතනපුරා.

5. යො පන භික්ඛු භුත්තාපි භුත්තවා පචාරිතො
කතපචාරණො කතපටිකෙඛපො අතතිරිතතං
-පෙ- භුඤ්ජියස් වා තස්ස පාවිතතියං ගොති.

6. යො පන භික්ඛු සුත්ථා වා දිත්ථා වා තස්ස පචාරි
තභාවං ජානං ජානනොයා ආසාදනාපෙකෙඛා ආසා
දනං වොදනං මඛඤ්ඤාකරණභාවං අපෙකෙඛවානො
යො පන භික්ඛු භුත්තාපි පචාරිතං භික්ඛු අතති
රිතෙතන බාදකියෙන වා ගොජකියෙන වා අභි

හටු. අභිහරිතා හන් භික්ඛු තිං බාද වා භුඤ්ජ වා
ඉති එවං පවාපරස්ස භික්ඛුස්ස භුතතස්මිං තස්ස
භික්ඛුතො පාවිතතියං ගොති; “භික්ඛුං”ති පදං ‘ප-
-පෙ-සා”ති පදෙ කම්මං; “භුතතස්මිං”ති තිථිතත-
සත්තම්. 7.

8. සමායායං යපනං=සනතිති; සංතිප්පබ්බ ධාතිද
හනෙ; කරණං=බාදො; සනතිධිකාරො එතස්ස
බාදතිය ගොජතියස්සාති-සනාතීධි භාදං; සනතිධි
කාරං එව=සනතිධිභාරකං සකන්තේ කාගමො.

9. යාති බො පන නාති පණිතගොජනාති පණි
තෙති සංසට්ඨාති අසන්නඤ්ඤෙති නිබ්බතනාති ගො
ජනාති සෙය්‍යපීදං කතමාති යො පා භික්ඛු එව
රූපාති පණි ත ගොජනාති පණිතෙති සප්පිඤ්ඤාති
සංසට්ඨාති ගොජනාති අගිලානො අතතනො
අත්ථාය විඤ්ඤපෙත්වා භුඤ්ජෙය්‍ය පාවිතතියං ගොති,
පණිතෙති සංසට්ඨාති ගොජනාති=සණ්ඨාතගොජ
නාති (මජ්ඣිමද්දෙසො තප්පරි ඥානං).

10. යො පන භික්ඛු කායෙත වා කායපට්ඨබ්බෙත
වා ගණහන්තස්ස ගත්ථපාසෙ යත්වා කායපට්ඨබ්බෙත
තිස්සගතිත්තං අඤ්ඤාතරව සත අදිත්තං ආභාරං
යං කිඤ්චි යාවකාලිකාදි අජෙඤ්ඤාගරණී යං උදක
දන්තපොතං අඤ්ඤත්‍ර මුඛවාරං ආගරෙය්‍ය පවෙ
සෙය්‍ය තස්ස පාවිතතියං ගොති.

වතුමයා.

1. නත්ථි වෙලො එතස්සාති=අවෙලකො; පරි
වජ්ජ පබ්බජ්ජං ගච්ඡතිති=පට්ඨබ්බාජකො; “සහත්ථා”
ති අතතනො ගන්තෙත අසම්මන්තාගාමොව තස්සා
ඉත්ථා තස්මිං ගාමෙ සනතිනිතභාවං අජාන
තො වා.

4. යො පන භික්ඛු ආවුසො කිං එති මයං ගාමිං වා පිණ්ඩාස්චරතො පටිසිංහාමා'ති වචා භික්ඛුං ගගෙතො ගන්තො යාගු ආදිකං'යං කිංඤ්ඤි ආදිසං තස්ස භික්ඛුජිනා දපෙතො වා අදපෙතො වා මාතුතා මෙන සඨිං සසිතකිලි රහො නිසජ්ජදිති කතං කාමො ආවුසො කිං ගච්ඡ මෙ තයා සඨිං කථා වා නිසජ්ජං වා ඵාසුතහොති එකකස්ස මෙ කථා වා නිසජ්ජං වා ඵාසුතහොති ඉති වචනං වචා උයො ජෙය්‍ය ප්‍රතිණෙය්‍ය එතදෙව එතං හසකාදි අනාචා රමෙව පච්චයං කාරණං කරිත්වා කරණහෙතු තස්ස පාවිත්තියං ගොති; අඤ්ඤං පතිරුපකාරණං පච්චයං කරිත්වා පාවිත්තියං න ගොති "න=අඤ්ඤාති ඡේදො.

5. යො පන භික්ඛු සහොජනෙ සහ උහො ජනෙ සහ හොගෙ වා කුලෙ අනුපබ්ජ්ජානු පටිසිත්වා නිසජ්ජං කපෙපය්‍ය තස්ස පාවිත්තියං ගොති; සහ උහොති ජනෙති වත්තානිති=සහොජනං කුලං; පඨ මාබහුබ්බිති) "තෙසුච්චි"තස්සාදිනා සහ සද්දස්ස සො; උලොපොව අථවා-- හුජන්තිතන්ති= හොජනං; ඉත්ථිව පුරිසොව හොජනෙකු සහ වත්තානිති=සහො ජනං; කුලං; (පඨමාබහුබ්බිති) "යද" දිනා සහ සද්දස්ස සො.

6. යො පන භික්ඛු ජනෙන පඤ්චන්තං හොජනා නං නිමන්තිතො ගෙනෙව නිමන්තන හතොත සහතොතා සමානො සත්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා අනා පුච්ඡිත්වා අනාරොවෙත්වා පුරෙහත්තං පච්ඡාහත්තං කුලෙසු අ ඤ්ඤසු කුලෙසු වාරිත්තං සමාපජේය්‍ය සමයා දුබ්භිකා සමයං අඤ්ඤාත්‍ර පාවිත්තියං ගොති; සහ හතොතකු වත්තානිති=සහත්තං, "අනාපුච්ඡා" ති ආපුබ්බො පුච්ඡ පුච්ඡතෙ, තො; "කච්චිධාත්වා"දිනා කාස්ස ආ-න ආපුච්ඡා=අනාපුච්ඡා; "සරෙ-පෙ-අත්; හත්තස්ස පුරෙ=පුරෙහත්තං, හත්තස්ස පච්ඡා=

පව්‍යාගතය (අවංගිතාවෝ) “අං විගතනීත මනා
රතනනසිතාවා”නි අං; වරති සිලෙතානි=වාරි;
(සිකුනි) වාරිතා ගාවෝ=වාරිතා; “සිවෝ” දිනා
රතනා; “ගතනා”නි ඥලෙත්‍ර වරණ.

7. වාතුමාසපව්‍යපවාරණා වතනාපරාමාසෙ
ඕලානපව්‍යපවාරණා අතිලානෙන භික්‍ෂුතා සාදි
තබ්බා ගහෙනබ්බා පුත පවාරණෙ යදි අපී තං පුත
පවාරණං අඤ්ඤත්‍ර ඔපෙතො නිව්වපවාරණො යදි
අපී තං නිව්වපවාරණං අඤ්ඤත්‍ර අතිලානො භික්‍ෂු
තතො වාතුමාසපව්‍යපවාරණතො උත්තරිං සාදි
යෙය්‍ය ගණකායා වෙ තස්ස පාවිතනියං නොති;
වතනාපරා මාසා=වායුමාසං; (ගමානාරදිගු) “කපි
ඛානා”දිනා ආදිවති දිනො; පවාරියතෙ ඉව්ඡාපි
ගතෙ පව්‍ය උපාදියතෙ=පවාරණා; ප පුංඛ්බා පර
ඉව්ඡායං-සු-“අඤ්ඤසුච” “අතකාසුණ්ඩුතං” “රතා
දිනො නො ණ” පව්‍යආපව්‍යො; වාතුමාසිපව්‍ය
යෙන පවාරණා=වාතුමාසපව්‍යපවාරණා.

8. යො පත භික්‍ෂු උය්‍යතනං කතඋය්‍යොං
සෙනං දස්සනාය දස්සනනිථාය ගවේශ්‍ය තථාරූප
පව්‍යා පතිරූපකාරණං අඤ්ඤත්‍ර කෙවලං දස්ස
නනිථාය ගවේශො තස්ස භික්‍ෂුතො පාවිතනියං
නොති; උය්‍යත්තනි නිකම්මනිති=උය්‍යතනං; උ
පුඛ්බො සුජයොගෙ “චුඛ-පෙ-රි” ගුපාදිතඤ්ඤාති
සුතෙනත ජලොපො; තපපව්‍යස්ස චිත්තඤ්ඤා; “පර
-පෙ-නෙ” යස්ස චිත්තං; තථාරූපො පතිරූපො ච
සෙස පව්‍යොවාති=තථා-පෙ-යො.

9. කොමි දෙව සෙනං ගමිනාය ගමිතනිථාය පව්‍ය
යො තස්ස භික්‍ෂුතො සියා ච තෙන භික්‍ෂුතා දිර
තනතිරතනං සෙනාය චිතිතබ්බං භික්‍ෂු තතො තීර
තනතො උත්තරිං වසෙය්‍ය තස්ස පාවිතනියං නොති.

“භික්ෂුනා” ඉති පදං “වසිනබ්බං”ති පදෙ අවුත්ත නත්තා.

10. දිරත්තතිරත්තං භෙත්තං වසමිත්තං භික්ෂු උය්‍යාධිකං වා-පෙ-දස්සනං වා ගවෙත්තං වෙ තස්ස පාවිත්තියං භොති; උපගන්වා එත්ථ සුජ්ඣති-උය්‍යාධිකං; (සම්පහාරවිෂානං) උ පුබ්බො සුඛ සම්පහාරෙ; ණවු කාරිත්තපදෙ සො කලොපවුඬි, යො “අන-පෙ-නං” යථාගම් මිත්තාරො” “පර-පෙ-නෙ” බලස්ස අග්ගං ජානන්ති එත්ථාති-බලග්ගං; ජනා එත්ථ යානෙබලස්ස අග්ගං කොවිත්තං ජානන්ති ඉති තස්මා තං යානං=බලග්ගං; (තඨිතවිග්ගභො) “යද්” දිනා අපච්චයො; භෙත්තං විග්ගභං සන්ති වෙස නං=භෙත්තංභො; (ඡට්ඨිතපපුරිසො) ඉමි භෙත්තං යත්තවා “දෙධස්සවා”ති සුත්තෙ වාදෙද්ද ත වස්සමො; පරගමනං අනිත්තං සෙනධිත්තං දස්ස නං=අතිත්තදස්සනං.

සංක්‍රමණං.

1. පතුදනං සංඝට්ඨනං=පනොදනං; ප පුබ්බ තුද තුදනෙ-ණවු; කාරිත්තපදෙ සො ණ ලොප වුඬි, යො, අනෙ; අභිභුලිති උපකච්ඡකාදිනං පනො දනං=අභිභුලිපනොදනං.

2. හස්සධම්මෙ නිලුතකාරණෙ නිමිත්තභූතෙ භික්ෂුනො පාවිත්තියං භොති.

3. අනාදරියෙ පුග්ගලස්ස වා ධම්මස්ස වා අනාදර කරණෙ භික්ෂුනො පාවිත්තියං භොති අනාදරස්ස භාවො=අනාදරියං; “ණ්ඤාත්තං භාවෙතු”ති සුත්තෙ තුග්ගෙද්ද ඉයො “පු-පෙ-ස්සං”ති පදවයං “අනා දර” ඉති පදෙ සම්පදනං; “අනාදරියෙ”ති නිමිත්ත සත්තම්.

4. විසිවතා පෙණෙබ්බො තාපසිතුත්තාමො ජොතිං අත්තතා සමාදහෙස්ස වා ජාලෙස්ස වා පරෙත සමා

අසායෙය් වා හානිරුපයවවයා පදිපුරුලනං
වා පහසංවනාදිසු ජොතිකරණං වානි ඵවිරුපං
අසායෙය්වවයං ද අසායෙය්වනා නසා පාවිතතියං
නොති; විසිමස්සොපට්ඨිමහස්ස ඵි පුබ්බ භිවු තප්පනෙ;
සුසා අනෙතා; මිහිවතා අසෙකධනි කාමෙතිති=විසි
වනාං පහසං; මයං ඡායෙය් භග්ගො වතසානි=
තථාරුපොදාතථාරුපො වානො පව්වයොවාති-ත-
පො-පො.

7. සංග්ගාතිකවු අවමංකරවමංසංග්ගා මරෙතා
මිට්ඨිසාගේතනිකාගෙය්ග්ගා මයං සමයං අසායෙය්
යිපෙය් න සාග්ගිකාසා පාවිතතියං නොති; “තාත්තා
ති න සාග්ගි පුද්ගලං ඡායෙය්ග්ගා මයං නිලානා
මාසොදිග්ගා මිහිවතා අනෙතා මයං” ඉති නාම
වසානං පටිමොකොමොකොදිග්ගා තථාරුපො ඉති ඵවං
අසායෙය්ග්ගා නොති පුණ්ණසමයො මිට්ඨිලානා
සමයො යොතිති සොඡ්ඡා මයං අසායෙය්ග්ගා
සං; අබ්බසිගාමො “අං විහිතති - පෙ - භාවා”ති සු
තොන පටිඨිසා අං ඉති සංග්ගා නාමවිවිකා; අථ
වා සමාපනෙය්; ඉති සංග්ගා පටිමොකොමොකො
සමානභාවෙසු පහසං පකඨිකො; තෙන විනායං
ඉති සංග්ගායෙය්

8. තිණණං දුබ්බණණං රණානං වජ්ජනං අසායෙ
තරං දුබ්බණණතරණං තිලං වා කාලං වා කාල
සාමං වා නවං පන විවරලාභෙන භික්ඛුනා ආදාන
බ්බං පකඨිකොබ්බං භික්ඛු තිණණං දුබ්බණණතර
ණං අනං අනං විවරං පදිපුරුලනං වෙතසා
පාවිතතියං නොති; නවං ව නං විවරං වානි=තවං
තිවරං; තිණකිතුසා අනං පො: “පන-භික්ඛුනා”ති
පදවිසිත අනං රණානං වානි අනං නොසමබ්බතියං

පදසහ සමාසො හොති යෙන යසහි සමිකො
 දුරෙ සිතමි නසා නං අත්තො හි පමානතං ආස
 නාතමකාරණනති තිරාතාසොති ව්‍යානං; අල
 බිතිති=ලාහො; යං විවරානං හිකුතා අලහි ඉති
 තසමා තං විවර ලාහොව; කමසාධනො; අහ
 ලාහෙ; “සබ්බ-පෙ-වා”හි අතිවාත් අ; ලාහො
 එව=ලාහො; තඨිතවිග්ගො “ණ රාගා”තසාදිතා
 සකතෙ ණො; ණප්‍රොප්‍රුඨි යො; නමං විවරං
 ලාහො එතෙනාති—තව්විවරං එතෙන හිකුතා
 ලාහො ඉති තසමා=තවං විවරලාහො; (තනියාබ්‍ර
 බිතිති) “හිකුතා”හි පදං “ආ=පෙ-බ්බනති” පදෙ
 අවුත්ත කතො; “දුබ්බ-පෙ-නනති” ඒ ධාරණං;
 දුට්ඨවණණං=දුබ්බණණං; දුබ්බණණං කතොනති=
 දුබ්බ-පෙ-නනති “නිලංවා”හි පදගතසං “දුබ්බ-පෙ-
 නනති” පදසහ සරුපං.

9. විකපෙපඤ්ඤා පෙපඤ්ඤා දඤ්ඤා වා පච්චුධරණං
 මග්ගං සත්තකං පරිභුඤ්ඤා වා විසංසෙජ්ඣති වා තසා
 දිතා අකතපච්චුධරං විවරං පරිභුඤ්ඤා ය තසා
 හිකුතො පාවිතනිගං හොති; පච්චුධරණං=පච්චු
 ධාරො; පති උ පුබ්බො ධර ධාරණෙ; ණවා, වුඨි,
 ණවුසා අනො; “සබ්බබ්බංහි “වග්ගො” තසාදිතා
 විග්ගං නත්ති පච්චුධරණං එ යසා විවරයොධි=අප්‍ර
 ච්චුධරකං.

10. අනතමසො ගසා පෙකොති ආසාධිපයා
 යො යො පත හිකුති හිකුසා පෙ-කාසබ්බකං
 වා අනතො අපතිධෙසා වා අපනො වා තිදසෙ
 යා අසොක අපතිධාපෙයා වා නසා පාවිතනිගං
 හොති “හිකුසා”හි පදං “පතනොවා”හි පදෙ
 පදෙ සමිකො; ගසනං=ගසනො; අපච්චිතො ගසං
 අපෙකති ඉති=ගසාපෙකො; “අපි” සද්ධො
 සමාචනතො;

2. ඉදං උදකං සප්තාණ්කන්ති ජානං යො පන භික්ඛු සප්තාණ්කං උදකං පරිභුඤ්ඤාය තස්ස පරි භුඤ්ඤානාය භික්ඛුනො පාවිතතියං ගොති; සහ පාණ්කෙහි පවතතිති=සප්තාණ්කං.

3. ඉදං අධිකරණං සබ්බෙකං වුපසමිතන්ති ජානං යො පන භික්ඛු සථාධම්මො යො යස්ස අධිකරණස්ස වුපසමිතාය භගවතා වුතො තෙනෙව ධම්මෙත නිහතාධිකරණං ඉදං නිහතං වුපසමිතං අධිකරණං පුන කම්මාය පුන අධිකරණන්තාය උකෙකාවෙය්‍ය උච්චාලෙය්‍ය තස්ස පාවිතතියං ගොති; යො යො ධම්මො=සථාධම්මං; “අං-පෙ=භාවා”ති තස්ස අං-නිහතං වුපසමිතං අධිකරණං=නිහතාධිකරණං.

4. භික්ඛුස්ස දුට්ඨුලං සබ්බාදිසෙසසබ්බාතං ආපතති කෙනවි උපායෙන ජානං යො පන භික්ඛු තං ආපතතිං පටිච්ඡාදෙය්‍ය තස්ස පාවිතතියං ගොති.

5. අයං පුග්ගලො උභනවිසති වස්සො නං ජානං යො පන භික්ඛු පුග්ගලො උභනවිසතිවස්සොති ජානං යො පන භික්ඛු පුග්ගලො උභනවිසතිවස්සං උපසම්පාදෙය්‍ය උපජ්ඣායො හුත්වා උපසම්පාදකම්මෙත තං සම්බතිකරෙය්‍ය සො ව පුග්ගලො අනුපසම්පන්නො ගොති තෙ ව භික්ඛු භාරග්ගා ගොනති යො පන පුග්ගලො උපජ්ඣායො හුත්වා උපසම්පාදෙති තස්මිං යෙව පුග්ගලෙ ඉදං පාවිතතියං වෙදිතබ්බං. “තස්මිනති” පදං “වෙදිතබ්බං”ති පදෙ ආඛාරො. 6.

7 අයං සන්තො ථෙය්‍ය සන්තොති ජානං යො පන භික්ඛු සංවිධාය ථෙය්‍ය සන්තොති සබ්බං එකධානම්ග්ගං පටිපජ්ජෙය්‍ය අනන්තසො ගාමිනතරම්භිග්ගං පටිපජ්ජෙය්‍ය තස්ස පාවිතතියං ගොති.

8. පඤ්ඤානති විනිකක්ඛමසබ්බාතා අනන්තරාසිකා යෙ ඉමේ ධම්මා සථා යෙහි කාරණෙහි භගවතා.

වුත්තා අහං තථා තෙහි කාරණෙති භගවතා දෙසි
තං ධම්මං ආජානාමි තෙ අනත්තරාසිකා ධම්මා තෙ
ධම්මෙ පටිසෙවතො පුග්ගලස්ස අනත්තරායාය අනත්ත
රායකරණන්තං තාලං අසමන්තා ඉති එවං වචනං
යො පන භික්ඛු වදෙය්‍ය ආයස්මා නිං එවං වචනං
මා අවච නිං භගවන්තං මා අබ්භාවිකම් මා අනෙකා
සි භගවතො අබ්භක්ඛානං අනෙකාසනං තති තෙ
ව සාධු භගවා එතං වචනං නති තෙව වදෙය්‍ය ආ
වුසො අනත්තරාසිකා ධම්මා අනෙකපරියායෙන “අසි
කභිඛුපමා” ත්‍යාදිති අනෙකෙහි කාරණෙති භග
වතා වුත්තා තෙ ධම්මා තෙ ධම්මෙ පටිසෙවතො
පුග්ගලස්ස අනත්තරායාය අලඤ්ච පන සමන්තා එවාති
එවං සො භික්ඛු භික්ඛුති වචනීයො අස්ස භවෙය්‍ය
“ධම්මං”ති එන්ත ජාතිං අපෙක්ඛිත්වා එතවචනං කතං
‘තස්සා’ති වචනස්ස අනතිමවචනං.

9. අයං භික්ඛු තථා තං භගවතා ධම්මන්තරා
දිති ජානං යො පන භික්ඛු තථා වාදිතා තථාහං
භගවතා ධම්මන්තරාදිති වාදිතං අකවානුධම්මෙත
උක්ඛිපිත්වා අනොස්සරිතෙන තං දිට්ඨිං අප්පට්ඨිස්ස
ට්ඨිත භික්ඛුතා සභිං සම්මුඤ්ඤ්‍ය වා ආමිස ස
මෙහාගං වා; ධම්මසමෙහාගං වා කරෙය්‍ය ඤංචිතෙය්‍ය
වා උපොසථාදි සබ්බකමමං කරෙය්‍ය නානුපවාරෙපි
එකව්ජ්ඣෙන සහසෙය්‍යං කප්පෙය්‍ය වා තස්ස පාඨි
තතියං ගොති තාති වචනාති වදනීති=තථාවාදි;
උකෙඛපතියකමමස්ස අනුරූපො කාතබ්බො වාති=
අනුධම්මො; සබ්බෙත අකතො ධම්මො යස්ස සො
අකවානුධම්මො; “දෙධස්සවෙ”ති වසඤ්ඤා තස්ස
ට්ඨො; නප්පට්ඨිස්සජ්ජිති=අප්පට්ඨිස්සට්ඨො සජ්ජිස
ගෙහ “බුධ-පෙ-රි” “සාසදිස-පෙ-ට්ඨො”ති සුතෙත
ත තකාරස්ස බාතිතෙතන සහට්ඨො.

10. සමණ්ණදේශසොපි තථායංගගවතා-පෙ-අනන්තරායා යාති එවං වදෙය්‍ය වෙ සො සමණ්ණදේශසො භික්ඛුහි මා ආවුසො-පෙ-අනන්තරායායාති ,එවං වචනියො අස්ස සො සමණ්ණදේශසො භික්ඛුහි ආවුසො සමණ්ණදේසං අර්ජනයො අර්ජපභුති ටෙ භයා සො භගවා මම සඤ්ඤා ඉති ත වෙව අපදිසිතබ්බො අසෙසද්ද සමණ්ණදේසො භික්ඛුහි සභිං . දිරන්ත තිරන්තං යම්පි ව සහසෙය්‍යං සාපි සහසෙය්‍යා තෙව නත්ති පරෙ ව අමහාතං අනර්කකිකභුතං තිං වරගච්ඡ් ; විකායං පන “තම්පි පරෙ පරතො වර ගච්ඡ් තිං ඉධට්ඨානෙ මාතිට්ඨි” ඉති අයො වුතො; තං විනාස සමයං යත්ථ ඨානෙතා න පස්සාම තිං තත්ථ ඨානෙ ගච්ඡ් ඉති එවං වචනියො අස්ස “තෙ”ති පදං “අපදිසි තබ්බො”ති පදෙ කතතා වි පුබ්බො තස්ස තෙ “හි ලොපසෙච්ච”ති පුතොතන හි ලොපො අයං සමණ්ණදේශසො භික්ඛුහි දණ්ඩකමමනාසනෙන නාසි ඤාති ජාතං යා පන භික්ඛු භික්ඛුහි තථාකතෙන දණ්ඩකමමනාසනෙන නාසිතං සමණ්ණදේසං උපලාපෙය්‍ය වා සභගණ්ණය්‍ය වා උපට්ඨාපෙය්‍ය වා තෙන සමණ්ණදේශසෙන අත්තතො උපට්ඨාතං කරෙය්‍ය වා සම්භුඤ්ජෙය්‍ය වා සහ සෙය්‍යං වා කපෙය්‍ය තස්ස පාවිතත්ථං හොති.

සන්තමං.

1. භික්ඛුහි සහධම්මකං සහධම්මකෙන වුච්චමානො යො පන භික්ඛු ආවුසො අහං යාව යත්තකං කාලං වියත්තං සකකං විනයධරං අසෙසද්ද භික්ඛුං ත පුච්ඡා මි එතස්මිං පකඛාපදෙ යං වචනං වුත්තං අහං තාව තත්තකං කාලං ත සිකඛිස්සාමි ඉති එවං වදෙය්‍ය තස්ස පාවිතත්ථං හොති භික්ඛුවෙ භික්ඛුනා සිකඛිමානෙන සිකඛිතුකාමෙනෙවහුතා අසෙසද්දබ්බං ආජාති තබ්බං පරිපුච්ඡිතබ්බං පරිපඤ්ඤිතබ්බං තුලසිතබ්බං

අයං තථා තත්ථ භික්ඛුහි සික්ඛාපදෙන වදනොත්ත
 සාමිප්ප වත්තං “භික්ඛුතා”ති පදං “අසුසුතබ්බං”ත්තා
 දීප්ප අවුත්තකත්තා ආ පුබ්බො සු අව බොධනෙ ත
 බ්බප්පව්වයො “රස්සනති” රස්සො (2) පාතිමොකෙබ්බ
 ආවරියෙන අනෙත වාසිකස්ස උද්දියමානෙ සජ්ඣා
 යනවසෙන පරිවත්තියමානෙ වා උද්දිට්ඨති මුද්ද
 නුමුද්දකෙති ඉමෙත්ථ සික්ඛාපදෙති කිං පයොජනං
 යාවදෙව තෙසං කුකකුච්චාදීනං සංවත්තනමරියාදං
 පරිචේද්දං කප්පති නුබොති කුකකුච්චවිප්පවිසා
 රො විය විහෙසා විවිකිච්ඡා මනොවිලොබා ව උප්ප
 ජ්ජනති යෙ භික්ඛු එතාති සික්ඛාපදාති උද්දියනති
 වා උද්දියාපෙනති වා සජ්ඣායනති වා එතාති සි
 ක්ඛාපදාති තෙසං භික්ඛුතං කුකකුච්චාය විහෙසාය
 විලොබාය තාව සංවත්තනමරියාදං පරිචේද්දං සං
 වත්තති අථ වා එතාති සික්ඛාපදාති කුකකුච්චාය වි
 හෙසාය විලොබාය යාවදෙව අතිවිය සංවත්තනති
 ඉති එවං වදෙය්‍ය සික්ඛාපද විවණණකෙ එවං සි
 ක්ඛාපදානං විවණණකෙ ගරහණෙ තස්ස පාවිත්ති
 යං හොති පඨමනයෙ “යාවදෙවා”ති පදං “උප්පජ්ජ
 නති”ති පදෙ ක්‍රියාවිසෙසනං දුතියෙ “සංවත්ත
 නති”ති පදෙ ක්‍රියාවිසෙසනං; “කු-පෙ-බ-යා” ති ප
 දනතයං “සංවත්තනති”ති පදෙ සම්පදානං “සි-පෙ-
 කෙ”ති පදං “හොති”ති පදෙ නිමිත්තත්තමි; විව
 ණණීයතෙ ගරහීයතෙ—විවණණනිකං; විපුබ්බො
 වණණකථනෙ “නඤ්ඤිහිප්ප” භාවෙප්ප “අනකාප්පණවු
 තං” සබ්බතොගගහණෙන සකත්ථො කාගමො; සි
 ක්ඛාපදානං විවණණකං=සි-පෙ-නකං “සික්ඛාපද
 විවණණකො”ති බ්‍යත්ති(3) අනිබ්බමාසං අනුපටිපාටියා
 අබ්බමාසෙ පාතිමොකෙබ්බ පාතිමොකවුද්දෙසකෙන
 භික්ඛුතා උපොසථ දිවසෙ උද්දියමානෙ ඉදුනෙව

බො අහං ආජාතාමි සුතතාගතො සුතතපරියාප
 නො අයවි ධම්මො අනුබ්බාසං උද්දසං ආගච්ඡි
 ති කිර ඉති එවං යො පන භික්ඛු වදෙය්‍ය අඤ්ඤා
 භික්ඛු චතතිකඛතං පාතිමොකෙක පාතිමොකඛු
 දොසකෙන උද්දසමානෙ ඉමිනා භික්ඛුනා නිසි
 න්නපුබ්බං පාතිමොකෙක භික්ඛුනා භියො තෙති
 අඤ්ඤාති භික්ඛුති භික්ඛුනා දිට්ඨචතති වාරතො
 අතිරෙක තරපි විජාරෙත උද්දසමානෙ නිසි
 න්නපුබ්බතො අස්ස අත්ථි ඵෙ තත්ථ නිසිදනෙ වාදො
 ඵදනං කොපන කිං මෙ කතතබ්බං ඉති එවං මො
 හෙතුකාමකං භික්ඛුං ජාතෙය්‍යං වෙ තස්ස භික්ඛු
 නො අඤ්ඤාණකෙන ආපන්නතො ආපතතියා මුතති
 තච අත්ථි තත්ථ තස්මිං අනාවාරෙ භික්ඛුනා විණේණ්
 සො භික්ඛු යඤ්ච ආපතතිං ආපනො අඤ්ඤාණ
 කෙන ආපන්නතො තස්ස භික්ඛුනො ආපතතියා
 මොකෙකා තත්ථි යථා පන ධම්මො ච විනයො ච සි
 තො තථා සො භික්ඛු සබ්බෙත අඤ්ඤං ආපතතිං කා
 රෙතබ්බො අථවා යථා ධම්මො ච විනයො ච තථා
 සො භික්ඛු සබ්බෙත තඤ්ච තාය ආපතතියා කාරෙ
 තබ්බො යථාධම්මං කරණතො උතතරිඤ්ච ආවුසො
 පාතිමොකෙක භික්ඛුනා උද්දසමානෙ ඤං සාධුකං
 සුචුට්ඨ අට්ඨිකත්වා අත්තතො තෙ පාතිමොකෙකත
 අට්ඨිකභාවං කත්වා මනසි කරොසි යං යස්මා තථා
 පාතිමොකෙක භික්ඛුනා උද්දසමානෙ සාධුකං අට්ඨි
 කත්වා මනසි කරණස්ස ආතිසංස ඤ්ඤාදිනා දිට්ඨධ
 ම්මිකසම්පරාසිකා ච යෙ ලාභා අඤ්ඤාසං ඉවජිත
 බ්බො සබ්බෙතෙ ලාභා තස්ස තෙ තස්ස තච අලාභා
 ලාභා එව නගොනති පුඤ්ඤවිසෙසෙන ලබ්බි මනු
 ස්සත්තං තස්ස තෙ තස්ස තච දුලලබ්බං ඉති එවං
 චචතෙති නිජ්ඣත්වා අස්ස භික්ඛුනො ඤ්ඤානි දුතියක
 මෙතන මොහො සබ්බෙත ආරොපෙනබ්බො එවං

මොහෙ ආරොපිතෙ තයො පුග්ගලා පුත මොහෙති
 මොහනකෙ තයමී. පුග්ගලෙ ඉදං පාවිතතියං වෙදි
 තබ්බං අනුඅබංමාසං= අනුබමාසං. “අං=පෙ=වා”ති
 සුතෙනන “අං=ඉදුනෙවා”ති එවසදො අඤ්ඤාකාලං
 නිසෙධෙති ‘බො’ සදො වාවාසිලිට්ඨත්වං පකඛිතො
 ‘පිසදොන න කෙවලං සුතතාහිධමෙවා සුතතාග
 තොති ඤාපෙති “කිරා”ති අරුපිදසානනෙත්ති පා
 තො විනයපිටක සංඛාතෙ සුතෙන ආගතො=සුතතා
 ගතො; නිසිදියතෙ=නිසිදනං; භාවසාධනං, “භාව
 කමෙමසු ත”භාවෙනො “භිදු=පෙ=වා”තප්පච්ච යසා
 ඉණ්ණාදෙසො ධානුන්තලොපොච්ච පුබ්බං පඨමං නි
 සින්නං= නිසින්නපුබ්බං; (පඨමාතප්පරිසො) “භික්ඛු
 නා”ති පදං “නිසින්න” ඉති පදෙ අවුත්තකතො “උ
 ද්දියමානෙ”ති පදං “නිබ්බන්ති” පදෙ භාවෙන භා
 වලකඛණං; පන සදො විසෙසන්තො; වදනං=වාදො,
 “භීයො”ති “උ=පෙ=නෙ”ති ක්‍රියාය විසෙසනං “ඉති”
 ති පදං “ජාතෙය්‍යං”ති පදෙ ආකාරො “භික්ඛුතො”
 ති පදං “අත්ථි”ති පදෙ සම්පදනං “අඤ්ඤාණකෙතො”
 ති පදං “ආපන්නො”ති පදෙ කරණං; මුච්චනං=මු
 ත්තිවාතං”ති කරණන්තෙ උපයොග වචනං; තයාති
 අන්තො ධම්මොච්ච වචනියොච්ච ධම්මොති එකසෙ
 සො “අසා”ති පදං “ආ=පෙ=බ්බො”ති පදෙ සම්පද
 නං; “තසානෙ”ති පදං “අලාභා”ති පදෙ සම්පද
 නං; තසානෙ”ති පදං “දුලලං”ති පදෙ සම්පදනං
 තෙන පාවිමොකෙති අන්තො පයොජනං එතසා
 අතතො අත්ථිති=අට්ඨි; “දණ්ඩා—පෙ—ඊ” “දො
 ධසාවො”ති වසදොන න්තා කරසා සො අට්ඨිසදො
 නො අංවිහන්ති “අසො, තාදිනා ඊකාරසා රසා
 නතං “අමො—පෙ—ති” අට්ඨිං කන්තො”ති වත්තබ්බො
 “බන්තො”ති සුතෙනන තිග්ගතිතලොපං.

කළා "අට්ඨි"හි වුත්තං (4) කුපිතො අනතතමනො
 යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස පහාරං දදෙය්‍ය තස්ස පා
 විතතිං හොති. (5)තලසතතිකං උගතිරෙය්‍ය උච්චො
 රෙය්‍ය උක්ඛිපෙය්‍ය තලමෙව සතතිකං = තලසතති
 කං; (6)අමුලකෙන දිට්ඨාදිමුලරහිතෙන සංඝාදිසෙ
 සෙන අනුචිං සෙය්‍ය අතතතා වොදෙය්‍ය වා පරෙත
 වොදපෙය්‍ය වා(7)යො පන භික්ඛු ඉති ඉමිනා කුකකු
 චුට්ඨාදනෙන අස්ස භික්ඛුතො මුහුතත'මපි අථාසු
 භවිස්සති ඉති එවං සංවිච්චි "න විසතිවස්සො තිං
 මිසෙසු"තාදිවචනාති වදනෙතා භික්ඛුස්ස කුකකු
 චිට්ඨං සංසයං උප්පාදෙය්‍ය එතදෙව පච්චයං කාරණං
 කරිතා කාරණං හෙතු තස්ස භික්ඛුතො පාචිතතිං
 හොති, අසුසුං පච්චයං කරිතා පාචිතතිං න
 හොති, (8) යොපන භික්ඛු ඉමෙ භික්ඛු යං චචනං
 භණ්ණිස්සනති අහං තං චචනං සොය්‍යාමි ඉති මනසි
 කළා භණ්ණිතජාතාතං කලහජාතාතං විවාදප
 න්නාතං භික්ඛු උපස්සති සමීපං සද්දසමීපං උපස්ස
 තිට්ඨාතං වා තිට්ඨෙය්‍ය එතදෙව පච්චයං කරිතා
 තස්ස පාචිතතිං හොති අසුසුං පච්චයං කරිතා න
 හොති "භික්ඛුතං"ති පදං "උපස්සති"ති පදෙ සමඛ
 කො; භණ්ණිතං ජාතං යෙසං තෙ = භණ්ණිතජාතා
 කලහො ජාතො යෙසං තෙ = කලහජාතා; විවාදං
 ආපන්නා = විවාදපනනා "උපස්සති"ති පදං "තිට්ඨ
 යාතිපදෙ ආධාරො; සුයතිති = සුති; යො සද්දො
 පුග්ගලෙන සුයති ඉති තස්මා සො සද්දො සුති සුතිසව
 නෙ; "ඉතී-පෙ-වොවා"ති සුතියා සමීපං උපස්සති
 (අබ්බසගිභාවො) "අසුසුස්මා ලොපොවා"ති සුතෙන
 න ති සද්දතො පරස්ස සමිං චචනස්ස ලොපො; සස්ස
 මිත්තං; දුතියනගෙ අති උපස්සති එතාති = උපස්ස
 ති; එත ඨානෙ සද්දො භික්ඛුතා උප්පජ්ජයති ඉති
 තස්මා තං ඨාතං උපස්ස ති; "තං සදිසො වා"ති

සුභෙනන අබ්බසංගිභාව සමාසෙන සද්දෙසා සමාසො
 අබ්බසංගිභාවසංකොඤ්ඤා හොති 'අඤ්ඤාසමා ලොපොවා'
 තී යමිං වචනස්ස ලොපො; ධම්මිකානං ධම්මානං
 චතුර්තං කම්මානං පච්ඡාරියධම්මානං ගරහභාවං
 ආපජේජ්ජය්‍ය ධම්මො එතෙසු ධම්මෙසු අජීති=ධම්මි
 කාති; "දණ්ඩාදිතො ඉකර්" "කම්මානං"ති පදං
 "දඤ්ඤා"ති පදෙ සම්පද්‍යනං බීයනං ගරහණං=බීයෙයා
 බී ගරහෙ "ණෙයා වෙ"ති ණෙයා ණලොපො
 වුච්ඡි (අනිවොදිති) යකාරස්ස විතතං බීයෙයා එව ධ
 ම්මො=බීය්‍යධම්මො (10) සංකමජේඤ චිතිච්ඡය ක
 ථාය චතතමානාය යො පන භික්ඛු කතං ඉදං කම්මං
 කුප්පං අස්ස වග්ගං අස්ස කරෙය්‍යාති ඉමිනා අබ්
 ප්පායෙන ඡන්දං අදඤ්ඤා ආසනා නිසින්නා සතතො
 උච්චාය පකකමෙය්‍ය උපගවේජ්ජය්‍ය තස්ස භික්ඛු
 නො පාවිතති යං හොති 'සංකම'ති පදං "චතතමා
 නායා"ති පදෙ ආධාරො "ච -පෙ-යා"ති පදං "ප=
 පෙ=ය්‍යා"ති පදෙ භාවසන්නම්. (1) යො පන භික්ඛු
 සම්මග්ගෙන සංකමෙන සංකමෙව සෙතාසන
 පඤ්ඤාපනාදිවජ්ජෙන සම්මතස්ස භික්ඛුනො විවරං
 දඤ්ඤා යථාසන්නං යථාමිත්තං අජීති කුඤ්ඤා තස්ස
 මිත්තස්ස සංකමිකං සංකමසන්නං ලාභං පරිත්තාමෙ
 නති ඉති එවං පච්ඡා බීයන ධම්මං ආපජේජ්ජය්‍ය ත
 ස්ස පාවිතති යං හොති සම්මා ධම්මිති පසං සීයතිති=
 සන්නො සංපුබ්බො ථු අභිත්ථවෙ කමෙව හෙ යො
 යො සන්නො යථාසන්නං "අං=පෙ=භාවා"ති සීයස්
 අං "පුග්ගලස්සා"ති පදං "පරිත්තාමෙනති"ති පදෙ
 සම්පද්‍යනං (12) අයං ලාභො සංකමිකොති ජානං යො
 පන භික්ඛු සංකමිකං-පෙ-පරිත්තාමෙය්‍ය තස්ස භික්ඛු
 නො පාවිතති යං හොති.

අට්ඨමො.

(1) ධම්මිකස්ස ධම්මිකජාතිකස්ස මුඛාවසිත්තස්ස
 ධම්මිකාභිසෙකෙන මුඛති අභිසිත්තස්ස රඤ්ඤා

අතිකඛනනරාජකෙ අනිභතරතනකෙ! සයනිසරෙ පටිපනොයොපන භික්ඛු පුබ්බෙ අප්පටිසංවිදිතො පුබ්බෙ රඤ්ඤො අතතනො ආගතභාවං අනාරොචිතො හුත්වං ඉදං ඛිලං සයනිසරස්ස උමාරං අතිකකාමෙය්‍ය තස්ස පාවිතතියං භොති “රඤ්ඤො”ති පදං “සරෙ”ති පදෙ සම්බන්ධො; “බතතියස්ස”ති පදං “රඤ්ඤො”ති පදස්ස විසෙසනං මුඛති අවසින්නො = මුඛා වසින්නො; අනිග්ගතො රාජා ඉතො සයනිසර තොති අතිකඛනන රාජකං අනිභතරතනකං රතන මහෙසි ඉතො සයනිසරතො අනිභතං ඉති තස්මා තං සයනිසරං අනිභතරතනකා “කුට්ඨං—පෙ—නෙත”ති සමාසනෙත කප්පව්වයො; අතිකඛ—පෙ—කෙ”ති පදවයං “සරෙ”ති පදස්ස විසෙසනං; “සරෙ”ති පදං “පටිසන්නො”ති පදෙ ආධාරො(2) අඤ්ඤාරාමා අනෙතො ආරාමං අඤ්ඤාවසථා වා අනෙතො ගෙහං අඤ්ඤත්‍රු ධපෙත්වා යො පන භික්ඛු රතනං මුත්තාදි දසවිධ රතනං රතනසම්මතං යංකිඤ්චිමනුස්සානං උපභොග පරිභොගං අතතනා උග්ගණ්ණෙය්‍ය වා පචාරණෙන උග්ගණ්ණාපෙය්‍ය වා තස්ස පාවිතතියං භොති භික්ඛුතා රතනං වා පන රතනසම්මතං වා අඤ්ඤාරාමෙ වා—පෙ—උග්ගණ්ණාපෙත්වා වා යස්ස ජනස්ස ඉදං ඛනං භවිස්සති සො ජනො ගරිස්සති ඉති මනසිකාරෙන තික්ඛිපිතබ්බං; අයං කථා තත්ථ උග්ගහන උග්ගහාපනෙ සාමිවිච්චතං. (3) තථා රුපාය අභිබංසනාදි ඵවරුපං අව්වාසිකා කරණීයා අව්වාසිකං තුරිතං පච්චෙනතබ්බං කරණීයං අඤ්ඤත්‍රු ධපෙත්වා යො පන භික්ඛු සන්නං භික්ඛුං අනා පුච්ඡා අනාපුච්ඡිත්වා විකාලෙ ගාමං පටිසෙය්‍ය තස්ස පාවිතතියං භොති; අතිතුරිතං පච්චෙන තබ්බනති = අව්වාසිකං; කම්මං අතිපුබ්බො ඉ ග ති යං—ණවු ණලොප වුඨි යො “අනකා යුණවුතං”තෙආ—

පෙ-තෙ"ති එකාරයා ඇයෝ "තෙසු වුඩි" ත්‍යාදිතා
අකාරයයි. (4) යෝ පත හිකු අට්ඨමයං වා අට්ඨික
විකාරං දන්තමයං වා දන්තයා විකාරං විසාණම
යං වා විසාණයා විකාරං සුවිසරං අසෙසෙත කාරා
පෙය්‍ය තස්ස හිකුනො ගෙදනකං පාවිතරියං
හොති අට්ඨික විකාරො = අට්ඨමයං මයපාව යෝ
භිජ්ජතෙ = ගෙදනං, "හිදි අවදුරණේ" "අසෙසෙසු
ව" වුඩි, අක (5) තවං පත මඤ්චං වා පිඨං වා කාර
යමානෙන හිකුතා සුගතඛතුලෙන අට්ඨඛතුල පාද
කං කාරෙතබ්බං ගෙට්ඨිමය අට්ඨිකා ගෙට්ඨිමං
අව තිං අසෙසෙත්‍ර වුත්තපමාණං අතිකකාමයනො
හිකුනො ගෙදනකං පාවිතරියං හොති "හිකුතා"
ති පදං "කාතබ්බං" යි පදෙ අවුත්තකත්තා "අට්ඨඛතු
ලපාදකං" ති පදං. "කාතබ්බං" ති පදෙ ක්‍රියාවිසෙස
නං අට්ඨඛතුල පමාණමසාති = අට්ඨඛතුලො; අට්ඨ
ඛතුලො පාදෙ අසාති = අට්ඨඛතුලපාදකො සමාස
නෙන කො "සුග-පෙ-තා" ති පදං "අ-පෙ-කං" ති
පදෙ තතියා විසෙසනං ජ්ජ්ජතෙ = ගෙදනං; ගෙදන
මෙව අසා පාවිතරියයා අත්ථිති = ගෙදනකං. (6)
යෝ පත හිකු - පෙ- කාරාපෙය්‍ය තස්ස හිකු
නො උද්දායනකං පාවිතරියං හොති තුලං ඔනඬ
මෙත්ථාති = තුලොනඬං; එත්ථ මඤ්ච පිඨෙසු තුලං
ජනතෙ ඔනඬං අවනඬං ඉති තස්මා තං මඤ්චපිඨං =
තුලොනඬං උද්දායනෙ = උද්දායනකං උපුබ්බො දල
විදුරණේ; සු "අසෙසෙසු ව" අකාරයා ඇ "අතකා
යුණවුතං" දසා විතතං; උද්දායනමෙව උද්දායනකං
අසා පාවිතරියයා අත්ථිති = උද්දායනකං. (7) තිසිද
නං පත කාරයමානෙන හිකුතා පමාණිකං තිසි
දනං කාරෙතබ්බං තත්‍ර තිසිදතෙ ඉදං පමාණං
සුගතවිදත්ථියා දිසසො දිසතො වෙ විදත්ථියො තිරි
යං තිරිසතො දියඬවිදත්ථි දසාවිදත්ථි තං පමාණං

අතික්ෂාමයතො භික්ෂුතො ඡේදනකං පාවිතතියං
 හොති තිසිදනති එත්ථාති=තිසිදනං; භික්ෂු එත්ථ
 සත්ථෙ තිසිදනති ඉති තසමා තං සත්ථං තිසිදනං
 “තත්ථිදං”ති බ්‍යත්ති. (8) කණ්ඩුපට්ඨ්‍යාදිං පන කාර
 යමානෙන භික්ෂුතා පමාණිකා කණ්ඩුපට්ඨ්‍යාදි කා
 රෙතබ්බා තත්ථ තිස්සං කණ්ඩුපට්ඨ්‍යාදියං ඉදං පමා
 ණං කණ්ඩුපට්ඨ්‍යාදෙනති එතෙන විවරෙතාති=
 කණ්ඩුපට්ඨ්‍යාදි (9) වසසිකසාරිකං පන කාරයමා
 නෙන භික්ෂුතා පමාතිකා වසසිකසාරිකා කාරෙත
 බ්බා තත්ථ වසසිකසාරිකාය ඉදං පමාණං. (10) යො
 පන භික්ෂු සුගතවිවරපමාණං විවරං කාරාපෙය්‍ය
 සුගතවිවරපමාණතො අතිරෙකං වා විවරං කාරා
 පෙය්‍ය තස්ස ඡේදනකං පාවිතතියං හොති තත්ථ
 සුගතවිවරෙ ඉදං සුගතස්ස සුගතවිවරපමාණං සුග
 තවිවරස්ස පමාණං එතස්සාති=සුගත -පෙ- ණො.
 නවමො වග්ගො.

පාවිතතිය ගණකිදීපනී.

1. යො පන භික්ෂු අඤ්ඤාතිකාය අනතරසරං
 පට්ටඨාය භික්ෂුතියා හත්ථතො බාදනීයං වා හොජ්
 නීයං වා සහත්ථා අතතතො හත්ථා අතතතො
 හත්ථෙන පට්ඨග්ගෙත්ථා බාදෙය්‍ය වා භුඤ්ඤ්‍ය වා
 ආවුසො අහං ගාරග්ගං අසප්පායං අනුරූපං පාටි
 දෙසනීයං නාම ධම්මමාපජ්ජිං අහං තං ධම්මං පටි
 දෙසෙමි ඉති එවං පාටිදෙසනීයං තෙන භික්ෂුතා
 පටිදෙසෙ තබ්බං.

2. බ්‍යත්තියාදීහි හොජනෙන නිමන්තිතා භික්ෂු
 කුලෙසු හොජනං භුඤ්ඤාති තුලෙහ ඉධ ඔදනං
 දෙඵ ඉති වොසාසමානරූපා සා භික්ෂුණී තත්ථ ව
 කුලෙසු ධීතා භොති, හගිති යාව යතනකං කාලං
 භික්ෂු භුඤ්ඤාති නාව ත්වං අපසක්ක අපගච්ඡ ඉති
 සෙ භික්ෂුණී තෙහි භික්ෂුහි අපසාදෙතබ්බා, එකස්ස

හික්කුණා එකොටි හික්කු හගිනි යාව හික්කු භුඤ්ජනි තාව තිං අපසකක ඉති එවං එකස්සපි හික්කු නො තං හික්කුණිං අපසාදෙතූං අපසාදනං තප්පටි භාසෙය්‍ය වෙ න උට්ඨිතෙය්‍ය වෙ ආවුසො ගාරය්‍යං අසප්පායං පාටිදෙසනීයං ධම්මං ආපජ්ජිමා මයං නං ධම්මං පටිදෙසෙම ඉති තෙහි හික්කුහි පටිදෙසෙ තබ්බං, 'තනුව = එසා' හි ඡෙදෙ; තෙන පාළියං "එසාමොසා"හි තාමාති වුත්තං, "තනු" හි පදං "සිතා"හි පදෙ ආධාරො; වොසාසීයතෙ කපීයතෙ = වොසාසමානං; වි අවපුබ්බො සාස අනුසිට්ඨියං: භා වෙ මානප්පච්චයො "ඔඅවස්සා"හි අවස්ස ඔ වොසා සමානං රූපං සභාවො එනිස්සාති = වොසාසමාන රූපා; "ඉති"හි පදං "වොසාසමානරූපා"හි පදෙ ආධාරො; අප පුබ්බො සක ගතියං හිවිහන්ති "හිලො පඤ්චා"හි සුත්තෙන හිලොපො කස්ස චිත්තං, ඉති" හි පදං "අප - පෙ - බ්බා"හි පදෙ ආධාරො "එක - පෙ - නො"හි පදවයෙ චිහන්ති විපල්ලාසො දට්ඨි බ්බො පඨමායන්ථ ඡට්ඨි, "හික්කුනො" හි පදං තප්ප - පෙ - ය්‍යා"හි පදෙකන්තා, දුතියන්තෙය "හික්කු නො"හි පදං "අප - පෙ - තූං"හි පදෙ සම්බන්ධො "අපි" සඤ්ඤා සමභාවන්තන්ථො පති පුබ්බො භාස භාස නෙ එය්‍ය චිහන්ති දුතියන්තෙය භාසධාතූපති පුබ්බක න්තා උපට්ඨමානෙචිත්තාති, "පටිභාති"හි පයො ගෙවිය "හි - පෙ - නො"හි පදං "තප්ප - පෙ - ය්‍යා"හි පදෙ සම්පදනං දුතියෙ වුත්තකන්තා (3) සෙබසම්ම තාති යාති බො පන තාති කුලාති අථවා යථාරූ පෙසු සෙබසම්මනෙසු කුලෙසු (4) ජනෙන සප්පටිහ යාති යාති බො පන තාති සෙනාසනාති අත්ථි, තථාරූපෙසු සෙනාසනෙසු න පුබ්බො අප්පටිසං විදිතං අනාරොචිතං බාදනීයං වා - පෙ - අගිලානො යො පන හික්කු බාදෙය්‍ය වා භුඤ්ජෙය්‍ය වා, ටිකායං

පත්තන්ති ගහංග්ගෙහෙසු පටිසංවිදිතං කන්ධා ආ
හවං වා ගිලානකසෙසකං වා භොජනං පරිභුඤ්ජති
තස්ස අනාපතතිති යොජනා.

පාටිදෙසනිස ගණිදිපති.

(1.) අහං නිවාසනං පරිමණ්ඩලං සමන්තතො
මණ්ඩලං නිවාසසයාමි ඉති එවං ආරාමේ'පි අනත
රසරෝපි සබ්බජ්ඣානෙ සිකඛා භික්ඛුනා කරණීයා
කාතබ්බා "පරිමණ්ඩලං"ති ක්‍රියාවිසෙසනං, "ආ
-පෙ-පි" ති පදවයං "සබ්බජ්ඣා"ති පදස්ස සරූපං,
සිකඛිතබ්බාති= සිකඛා (3) අහං සුපටිච්ඡන්තො
සුච්ඡුපටිච්ඡන්තො අනතරසරෙ ගොවරගාමෙ' ගම්
ස්සාමි ඉති සිකඛා භික්ඛුනා කරණීයා (5) අහං සුසං
වුතො සුසංඤ්ඤතො අනතරසරෙ ගම්ස්සාමි. (7)
අහං ඕකඛිත්ත වක්ඛු අනෙතාති= ඕකඛිත්තවක්ඛු
උකඛිත්ත වක්ඛුතීති බ්‍යත්ති. (9) අහං උකඛිත්ත
කාය උකෙඛපෙන එකතො වා උභතො වා උකඛි
ත්ත විවරො හුන්වා අනතරසරෙ න ගම්ස්සාමි, උකඛි
පනං=උකඛිත්තං, උපුබ්බො බිප බිපතෙ, භාවෙ
තො "ගුපාදිනඤ්ච" පලොපො තස්ස චිත්තං, උකඛි
ත්තමෙව=උකඛිත්තකං, "යද්" දිනා කප්පච්චයො
පච්ඡා ආප්පච්චයො. "උකඛිත්තකායා"ති එත්ථ
"කතතරිචෙ"ති සුත්තෙ ව සද්දෙන ඉත්ථෙහුතලකඛි
ණේ තතියා (10.) (1.) අහං උජ්ඣගසිකාය මහාහ
සිතං හසන්තො හුන්වා අනතරසරෙ න ගම්ස්සාමි,
උජ්ඣගසනං මහාහසනං=උජ්ඣගසිකං; උපුබ්බො
හස හසතෙ, භාවෙණ්චු "අනකායුණ්චුතං" යථාග
මිමිකාරො" චිත්තං, "උජ්ඣගසිකායා"ති පදවිපි
ඉත්ථෙහුතලකඛිණේ තතියා "උජ්ඣගසිකායා" ති
බ්‍යත්තිදං තං පදං ජගසිතුං නභොතීති වචනෙන
සමෙති. (3) සබ්බෙ'පි සද්දෙ එතස්ස මෙත අප්ප
සද්දො. (5) අහං කායප්පපවාලකං අනතරසරෙ න

ගම්සසාම් ගමනං න කර්සසාම් කායසප්පලනං =
 කායප්පවාලො, (ඡට්ඨකප්පර්ණො පපුබ්බො චල්
 චලනෙ “භාවෙවා”ති කො න ලොපොථි, වුඨ්ථො,
 කායප්පවාලමෙව=කායප්පවාලකං, “යද්” දිනා
 සකතේ කප්පච්චයො, “කා -පෙ- කං”ති පදං
 “ග-පෙ-මි”ති පදෙ ක්‍රියාවිසෙසනං, (ඒවගාහං අගා
 හගි’ති පයොගෙවිය.) අට්ඨකපායනතු-“කායං පවා
 ලෙකා”ති ඉදං වචනං බ්‍රහ්මානමනාදිසිත්තා අභි
 ප්‍රායවසෙන වුත්තං (6.) අහං කායප්පවාලකං
 අනාරභරෙ න තිසිදිසසාම්, තිසිදනං න කර්සසාම්.
 (7.) න බ්‍රහ්මප්පවාල කන්තාදිසු’පි එසෙව නයො,
 කත්ථි පන මාතිකාපොත්ථකෙ න බ්‍රහ්මප්පවාලකන්ති
 ‘පි දිසසති. 8. 9. 10.

(1.) අහං බ්‍රහ්මකතො කට්ඨං හත්ථං උපෙකා
 කතබ්බො අනාරභරෙ න ගම්සසාම්, බ්‍රහ්මනං
 පටිභණ්ඩනං=බ්‍රහ්මො, බ්‍රහ්ම පටිබ්බකි “සබ්බ-පෙ-
 වා”ති ආ තිගගතිතාගමො බ්‍රහ්මො කතො යෙන
 සො=බ්‍රහ්මකතො (3.) අහං ඔගුණ්ණිතො සසිසං
 පාරිකො න ගම්සසාම්, අවගුණ්ණිසති පාරිසිසතිති
 ඔගුණ්ණිතො; අව පුබ්බො ගුපි සංවරණෙ, “බුබ්-පෙ-
 රි” “යථාගමමිකාරො” මජ්ඣෙකි බිත්තවාගමො “වග්ග
 නතං වා වග්ගෙ” “ඔඅවස” පාලියනතු- ඔගුණ්ණි
 තො”ති දිසසති ගුපි ආලසියෙ, සෙසං පුබ්බසමං
 (5) අහං උකකුට්ඨකො හුත්වා අනාරභරෙ න ගම්සසාම්
 පණ්ණියො ව අග්ගපාදෙ ව උකකිපිත්තා, උකකුට්ඨකං
 ගමනං=උකකුට්ඨකා; උපුබ්බො කුට්ඨකොට්ඨෙණ ඤ්චි,
 අකාදෙසො, “තෙසු වුඨ්ථි” ත්‍යාදිනා අකාරස්සි, පච්ඡා
 ආ කස්ස චිත්තං, “උ-පෙ-යාති පදෙ ව සද්දො ඉත්ථ
 මගුතලකබ්බෙණ තතියා. (6) අහං පලලනිකාය
 හත්ථපලලනිකාය වා දුස්සපලලනිකාය වා අනත
 රභරෙ න තිසිදිසසාම්, හත්ථන වා දුස්සෙන වා

මා පලුපිකාය නෙ ආයොගං කරියනෙ=පලුපිකා; ගාවසාධනං පලුප්ථාදා ආයොගකරණේ, ණ්ඩු, නො; අනො, “ගථාගමමිකාරො” ලස්ස විතනං, “පලු-පෙ-යා” ති පදං “තති-පෙ-මි” ති පදෙ තති භාවිසෙසනං (7) අහං සක්කවටං සතිං පවුප්ථා පෙතිා පිණ්ඩපාතං පටිග්ගහෙස්සාමි (8) අහං පතෙන පතතැස්සද්දි අතතනො භාජනෙ උපතිබ්බසස්සද්දි පිණ්ඩපාතං පටිග්ගහෙස්සාමි. (9.) අහං සමසුපකං පමාණයුතං සුපවනං කතිා පිණ්ඩපාතං පටිග්ගහෙස්සාමි, සමං පමාණයුතං සුපපිණ්ඩං පාතෙතීති සමසුපකො; “සමසුපකං” ති ක්‍රියාවිසෙසනං (10, අහං සමතිතතිකං සමුප්පණ්ණං කතිා පිණ්ඩපාතං පටිග්ගහෙස්සාමි, “ස-පෙ-කං” ති ක්‍රියාවිසෙසනං, තප්පනං පුරණං=තීතති; සමං තිතති එතස්මිං” ති සමතිතතිකො; (3.) අහං සපදුනං තත්ථ තත්ථ ඔමිං අකතිා අනුපටිපාටියා පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජියාමි තීදියනෙ අවබණ්ඩියනෙ=දුනං; අද අවබණ්ඩනෙ, යු අපෙනං දුතතො=අපදුනං; සහ අපදුතෙන-සපදුනං; ක්‍රියාවිසෙසනං (5) ථූපතො මත්ථකතො වෙම ජ්ඣතො ඔමද්දිතිා පිණ්ඩපාතං න භුඤ්ජියාමි (6) භීයොකාමෙතීති-භීයොකාමො; භීයො කාමස්ස භාවො= භීයො කාමොං භීයොකාමොං එව= භීයොකාමොතො (8.) අහං උජ්ඣායනසස්සද්දි පරෙ සං පතනං න ඔලොකෙස්සාමි, උජ්ඣායනී එතෙන විතෙනනාති=උජ්ඣායනං; උජ්ඣායනෙ සස්සද්ද-උජ්ඣායනසස්සද්ද; උජ්ඣායනසස්සද්ද අස්ස අතීති-උජ්ඣායනසස්සද්දි; (9.) අහං අතිමහනං කබලං න කරියාමි. 10.

(1.) කබලෙ මුඛවාරං අනාගවෙ අසම්පතෙන අහං මුඛවාරං න විවරියාමි. (2.) භුඤ්ජමානො අහං සබ්බං ගත්ථං සකලාඅභිගුලියො මුඛෙ න පක්ඛිපියාමි. 3.) අහං සකබලෙන මුඛෙන වචනං නබ්බ

හරිසාමි, න කථෙසාමි (4) අහං පිණ්ඩකෙවසකං
 පිණ්ඩං උක්ඛිපිතා න භුඤ්ජාසාමි, උක්ඛිපනං=උ
 කෙවසනං; උපුබ්බො බිප උකෙවසනේ, ණවුතො,
 අනො, පිණ්ඩසාඋකෙවසනං-පිණ්ඩකෙවසනං; ක්‍රි
 යාපිසෙසනං (5) අහං කබලාවචෙජ්ජකං කබලං අ
 වච්ඡිකා න භුඤ්ජාසාමි, අවච්ඡිකං-අවචෙජ්
 ජකං; ඡිදි විධාකරනේ, ණවු, කබලසා අවචෙජ්ජ
 කං-කබලාවචෙජ්ජකං; ක්‍රියාපිසෙසනං (6) අහං
 අවගණකාරකං මකකවොපිය ගණෙකි කතා න
 භුඤ්ජාසාමි, කරණං-කාරකං; ණවු, පිණ්ඩසා අව
 ගණකාරකං අවගණකාරකං, ක්‍රියාපිසෙසනං.
 (7) අහං ගත්ථං නිඤ්ඤිතා න භුඤ්ජාසාමි, නිඤ්ඤ
 තෙ-නිඤ්ඤනකං; ධුකම්පනෙ, යු, නිඤ්ඤනං ඵව-
 නිඤ්ඤනකං; සකත්ථෙ කො, ගත්ථසා නිඤ්ඤනං-ග
 ත්ථසානිඤ්ඤනකං; ක්‍රියාපිසෙසනං. (8) අහං සිත්ථාවකාර
 කං සිත්ථානි අවකාරකං සිත්ථානි අවකිරිතා න භු
 ඤ්ජාසාමි. සිත්ථානං අවකාරකං-සිත්ථාවකාරකං
 ක්‍රියාපිසෙසනං. (9) අහං ජිව්හා නිව්ඡාරකං ජිව්හං
 නිව්ඡාරෙතා න භුඤ්ජාසාමි නිව්ඡාරිතෙ-නිව්ඡා
 රකං; ඡර නිව්ඡාරනේ, ණවු, ජිව්හාය නිව්ඡාරකං
 -ජිව්හානිව්ඡාරකං; (10) අහං චප්පචප්පකාරකං චප්ප
 චප්පසද්ධං කතා න භුඤ්ජාසාමි, “චප්ප-පෙ-කං”ති ක්‍රි
 යා පිසෙසනං, කරණං-කාරකං; චප්පචප්ප ඉති සද්ධ
 සා කාරකං-චප්පචප්ප කාරකං; 1 අහං සුරුසුරුති
 සද්ධං කතා න භුඤ්ජාසාමි “සුරුසුරුකාරකං”ති ක්‍රි
 යාපිසෙසනං; සුරුසුරු ඉති සද්ධසා කාරකං-සුරු
 සුරුකාරකං. (2) අහං ගත්ථනිලෙහකං ගත්ථං නි
 ලෙහිතා න භුඤ්ජාසාමි, නිලෙහිතෙ-නිලෙ
 හකං; ලිහලෙහනෙ, ණවු ගත්ථසා නිලෙහකං=
 ගත්ථනිලෙහකං, ක්‍රියාපිසෙසනං (3) අහං පතතති
 ලෙහකං කතා න භුඤ්ජාසාමි, ක්‍රියාපිසෙසනං.

4) අහං ඔට්ඨතිලොභකං ඔට්ඨස්ස තිලොභකං කතා න භුඤ්ජස්සාමි, ක්‍රියාවිසෙසනං. (5) “ගනේනා” ති පදං “පට්ඨග්ගෙස්සා” ති පදෙ කරනං. (6) සහ සිනේන වතනතිති-සසිකං; පතෙතාධොවි යති එතෙන උදකෙනාති-පතෙතාධොවනං. (7) අහං ඡන්තපාණිස්ස අභිලානස්ස ජනස්ස ධම්මං න දෙසෙස්සාමි, ඡතනං පාණිමති අස්සාති-ඡතනපාණි (8) දණ්ඩංපාණිමති අස්සාති-දණ්ඩපාණි. (9) සත්ථං පාණිමති අස්සාති- සත්ථපා.ණි, 10. ආයුධො පාණිමති අස්සාති-ආයුධපාණි.

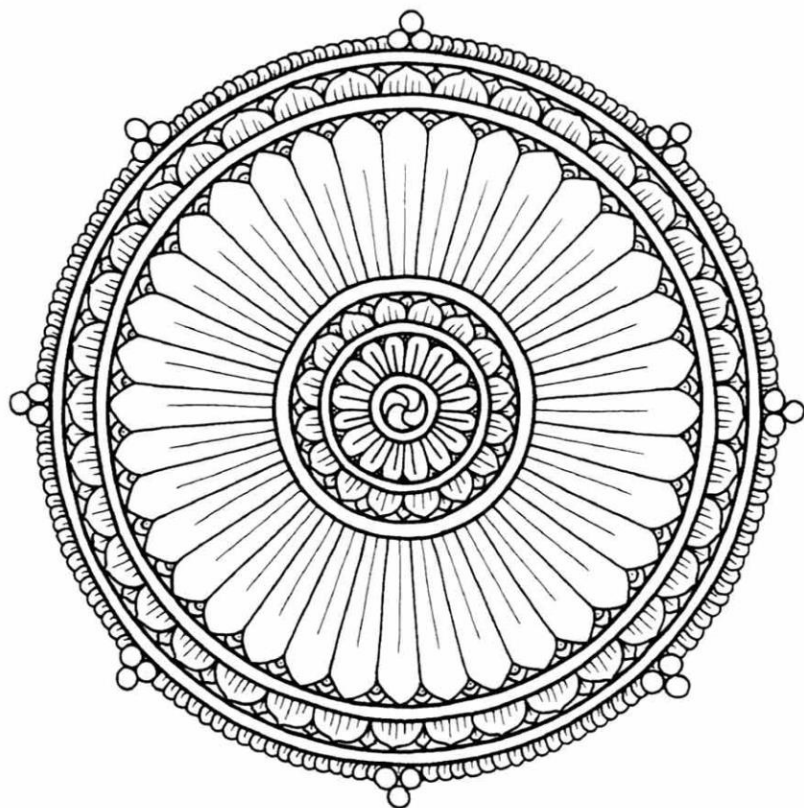
(1) පාදකං අරුතතිති-පාදකාරුලො. (3) යානං ගතො-සාකෘතො. (5) “පලුඤ්ඤායා” ති පදං “ති සිහනස්සා” ති පදෙ තතියා විසෙසනං. (6) චෙතිතං සිසං යෙනසො-චෙතිතසිසො. (7) ඔගුණ්ඨිතං සිසං යෙන සො-ඔගුණ්ඨිතසිසො. (15) අහං අභිලානො උදකෙ පරිභොගඋදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා චෙලං වා න කරස්සාමි. ඉති සිකඛා භික්ඛුනා! කරණියා කාතබ්බා “තත්ථා” ති නෙසු සෙබ්බෙසු.

සෙබ්බා ගුණී දිපති.

ආයස්මනෙතො සත්තඅධිකරණසමථා ඉමෙ ඛො ප න ධම්මා උද්දිසිතබ්බතං ආගච්ඡන්ති උපපනනුප්ප න්නානං අධිකරණානං සමථාය සමත්ථං වුපසමනස්ස ඤ්ඤා “සමමුඛාවිනයො දුතබ්බො, සති විනයො දුතබ්බො, අමුලාභිනයො දුතබ්බො, පටිඤ්ඤාතකරණං, යෙභුග්ගසිකා, තිණවත්ථාරකො, පාපියසිකා, ඉති ඉ මෙ සත්තසමථා කාතබ්බා; සමථාසමථවසෙන අධික රියනාඤ්ඤා එත්ථ ආපත්තාධිකරණාදිතිචෙති=අධික රණාති; අධිකරණාති සමෙනතිති-අධි-පෙ-ථා, (ධම්මං) සසිකානං සමමුඛෙ විතෙති වුපසමෙනතිති-සමමු ඛාවිනයො; දබ්බමලුප්පතනෙත්ථරසදිසස්ස සති චෙපුලුප්පතනස්ස, ඛිණ්ණවස්සෙව දුතබ්බාවිනයො සතිචිතයො, අමුලාස්ස ගගගභික්ඛුසදිසස්ස උමමක

සබ්බ දානං ධම්ම දානං ජිනාති

නිබ්බාන පච්චයෝ හෝතු